

T.C.
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

2119 NUMARALI SAFRANBOLU ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNİN
TRANSKRİPSİYONU

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Rıza ULUSOY

Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Tahir BİLİRLİ

Karabük
OCAK/2019

**T.C.
KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

**2119 NUMARALI SAFRANBOLU ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİNİN
TRANSKRİPSİYONU**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Rıza ULUSOY**

**Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Tahir BİLİRLİ**

**Karabük
OCAK/2019**

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	2
TEZ ONAY SAYFASI.....	3
DOĞRULUK BEYANI	4
ÖNSÖZ	5
ÖZ	6
ABSTRACT.....	7
ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ.....	8
ARCHIVE RECORD INFORMATION	9
KISALTMALAR	10
ARAŞTIRMANIN KONUSU	11
ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ.....	11
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	11
ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ.....	11
KAPSAM VE SINIRLILIKLAR	12
BİRİNCİ BÖLÜM	13
1. SAFRANBOLU.....	13
1.1. Safranbolu'nun Coğrafi Konumu	13
1.2. Safranbolu Adının Menşei	13
1.3. İslamiyet Öncesi Safranbolu	14
1.4. Selçuklular ve Beylikler Dönemi Safranbolu	15
1.5. Osmanlı Dönemi Safranbolu.....	16
1.6. Safranbolu'nun İdari Yapısı.....	17
1.7. Safranbolu'nun Nüfus Yapısı	18
1.8. Safranbolu'nun Genel Ekonomik Durumu	20
İKİNCİ BÖLÜM.....	22
2. ŞER'İYYE SİCİLLERİ	22
2.1. Tanımı	22
2.2. Tarihi Önemi	22
2.3. Şer'îyye Sicillerinde Kavramlar	23
2.3.1. Sakk-ı Şer'i Kavramı	23
2.3.2. Sicil	23

2.3.3. Mahdar	24
2.4. Şer'îyye Sicillerinin İhtiva Ettiği Belge Çeşitleri	24
2.4.1. Kadı Tarafından Kaleme Alınanlar	24
2.4.2. Başka Memurlardan Gelen ve Deftere Kaydedilen Belgeler	25
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	27
3. 2119 NUMARALI SAFRANBOLU ŞERİYYE SİCİL DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU	27
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	140
4. 2119 NUMARALI SAFRANBOLU ŞERİYE SİCİLİ	140
4.1. 2119 Numaralı Safranbolu Şeriye Sicilinin Özeti	140
4.2. 2119 Numaralı Safranbolu Şeriye Sicilinin Genel Değerlendirilmesi	146
4.2.1. 2119 Nolu Şeriye Sicilinde Geçen Mahalle ve Köy İsimleri	149
4.2.2. 2119 Numaralı Şeriye Sicil Defterinde Geçen Viranşehir Sancağı Kazalarının İsimleri	150
4.2.3. 2119 Numaralı Şeriye Sicil Defterinde Geçen Para ve Değerli Takılar	150
4.2.4. 2119 Numaralı Şeriye Sicil Defterinde Geçen Lakaplar	150
5. SONUÇ	151
KAYNAKÇA	153
ÖZGEÇMİŞ	155

TEZ ONAY SAYFASI

Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne

Rıza ULUSOY'a ait "2119 Numaralı Safranbolu Şer'ıyye Sicil Defterinin Transkripsiyonu" adlı bu tez çalışması Tez Kurulumuz tarafından Yüksek Lisans programı tezi olarak öybirliği / oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

	Akademik Unvanı, Adı ve Soyadı	İmzası
Tez Kurulu Başkanı	Dr. Öğr. Üyesi Sami AĞAOĞLU	
Danışman Üye	Dr. Öğr. Üyesi Tahir BİLİRLİ	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Ersin KIRCA	

Tez Sınava Tarihi: 04/01/2019

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans olarak sunduğum bu çalışmayı bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı herhangi bir yola tevessül etmeden yazdığımı, araştırmamı yaparken hangi tür alıntıların intihal kusuru sayılacağını bildiğimi, intihal kusuru sayılabilecek herhangi bir bölüme araştırmamda yer vermediğimi, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserlere metin içerisinde uygun şekilde atıf yapıldığını beyan ederim.

Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak ahlaki ve hukuki tüm sonuçlara katlanmayı kabul ederim.

Adı Soyadı: Rıza ULUSOY

İmza

:

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti'nin 600 yıl gibi uzun bir süre hüküm sürmesinin en önemli sebeplerinden bir tanesi özel bir hukuk sistemine sahip olmasıdır. Bu sistemlerden bir tanesi olan Şerî hukukun uygulandığı mahkemelerin tutanakları olan Şeriye sicilleridir.

Şeriye sicilleri tutuldukları dönemin siyasi, sosyo-kültürel, ekonomik vb. hayatını anlatan çok önemli belgelerdir. Dolayısıyla sosyo-ekonomik ve siyasi çalışmalarda dönemin ilk başvurulması gereken birincil kaynaklardır.

Tez konusu olarak bu çalışmayı tercih etmemizdeki amacımız geçmişten günümüze kalan tarihi dokusuyla Safranbolu şehrinin tarihsel süreç içerisinde yaşadığı sosyo-ekonomik ve kültürel olayları ortaya çıkararak günümüzdeki durumu anlamaya çalışmaktır.

Çalışmamızın konusunu teşkil eden 2119 Numaralı Şeriye sicili H.1250-1251 M.1834-1835 yılları arasını ihtiva eder. Dönemin Safranbolu şehri ile ilgili pek çok bilgiyi ihtiva eder.

Çalışmamıza konu olan 2119 Numaralı Şeriye Sicili Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde MŞH.ŞSC.d.7473 kodla kayıtlıdır.

Bu tezin hazırlanması sırasında yardımlarını ve vaktini esirgemeyen danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Tahir BİLİRLİ'ye, lisans hayatından yıllar sonra beni okumaya, araştırmaya teşvik eden eşim Selma ULUSOY'a teşekkürü bir borç bilirim.

ÖZ

Bu defter Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde MŞH.ŞSC.d.7473 kodla kayıtlıdır. H.1250-1251 M.1834-1835 yıllarını kapsamaktadır. Sicil 46 sayfa ve 97 hükümden oluşmaktadır.

Sicilde geçen tereke, kazalara ait hisselerin kuruş ve para değeri, memurlara verilen değişik kalemlerde para ve kuruş bedeli, köy ve mahalle isimleri, bazı kazalara verilen kereste çeşitlerinin kuruş olarak bedeli, ağaç çeşitleri ve hangi işlerde kullanılacağı konuları yer almaktadır.

Sicilde geçen hükümlerin sadece beşi verâset (miras) konularını içermektedir. Diğer hükümler ise savaşlarda yaralanarak emekliye ayrılan ve maaş bağlanan askerler ile Osmanlı Donanması için çeşitli tersanelerde yapılan gemilerin temel yapı maddesi olan kerestenin bölgeden temin edilmesi konularını içermektedir. Bu konuları veraset davaları ve bu davaların neticesi olan tereke kayıtları; Viranşehir Sancağı kazaları hissesine düşen çeşitli vergiler, Padişah tarafından gönderilen genel bilgilendirmeye dair fermanlar takip etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Safranbolu, Şeriye Sicili, Osmanlı, Tereke, Viranşehir

ABSTRACT

This notebook is registered with code MŞH.ŞSC.d.7473 in Prime Ministry Ottoman Archive.

It consists of Hijri 1250-1251 and B.C 1834-1835 years. Record consists of 46 pages and 97 provisions. Heritage in record consists of township's allocation configuration and monetary value, officials' money and piastre price that is given, village and neighborhood names, lumber piastre price is given to some township, trees varieties and which works will they be used? Only five provisions that passed in record consists of heirship. Other provisions consist of soldiers who are injured in wars, retired and put on a salary and lumber which is the basic construction material supply for Ottoman army.

Inheritance cases and heritage records of these cases; taxes which included Viranşehir township, edicts in general informing are sent by sultan follow these topics.

Keyword: Safranbolu, Şeriye registry, Ottoman, Heritage, Viranşehir

ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ

Tezin Adı	“2119 Numaralı Safranbolu Şeriye Sicil Defterinin Transkripsiyonu ”
Tezin Yazarı	Rıza ULUSOY
Tezin Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Tahir BİLİRLİ
Tezin Derecesi	Yüksek Lisans
Tezin Tarihi	Ocak 2019
Tezin Alanı	Tarih
Tezin Yeri	Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tezin Sayfa Sayısı	155
Anahtar Kelimeler	Safranbolu, Şeriye Sicili, Osmanlı, Tereke, Viranşehir

ARCHIVE RECORD INFORMATION

Name of the Thesis	“The Transcription of Safranbolu Court Record Registers Numbered as 2119”
Author of the Thesis	Rıza ULUSOY
Advisor of the Thesis	Asist Prof. Tahir BİLİRLİ
Status of the Thesis	Post Graduate
Date of the Thesis	January 2019
Field of the Thesis	History
Place of the Thesis	Karabük University Institute of Social Sciences
Total Page Number	155
Keywords	Safranbolu, Court Records, Ottoman, Heritage, Viranşehir

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı geçen eser
a.g.t.	: Adı geçen tez
a.g.m.	: Adı geçen makale
a.g.y.	: Adı geçen yayın
bkz	: Bakınız
bs.	: Baskı, basım
c.	: Cilt
çev.	: Çeviren
dzl.	: Düzenleyen
H.	: Hicri
M.	: Miladi
Sy.	: Sayı
s.	: Sayfa
No	: Numara
TTK	: Türk Tarih Kurumu
yay	: Yayını, yayınları
yy.	: Yüzyıl
vb	: Ve benzeri
vd.	: Ve diğerleri
vs	: Vesaire

ARAŞTIRMANIN KONUSU

2119 Numaralı Safranbolu Şeriye Sicilinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi.

ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Osmanlı Devleti'nin en uzun yüzyılı olarak kabul edilen 19. yüzyılda yaşadığı kültürel, sosyal ve ekonomik alanlarda değişimlerin ortaya konulmasında Şeriye sicillerinin değerlendirilmesi.

Önemi: Dönemin Şeriye sicillerinin ihtiva ettiği zengin içeriğin ortaya çıkarılarak günümüzle karşılaştırılmasına imkan verebilmek.

Şehir tarihinin ortaya çıkarılması adına Şeriye sicilleri oldukça önemli bir konumdadır. Şeriye sicillerinin dışında şehir tarihçiliğinin ortaya konmasında kaynaklar çok sınırlıdır. Dolayısıyla yapmış olduğum çalışma eski verilerin ortaya çıkarılması amacını taşımaktadır.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu tezin temel kaynağı arşiv dökümanıdır. Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nden temin edilen arşiv dökümanı üzerinde çalışma yapılarak bu tez ortaya konulmaya çalışılmıştır. Okunmayan yerler üç nokta (...) ile belirtilmiştir.

Defter orjinal numara ile numaralandırıldığı için numaralandırma varak numarası üzerinden yapılmıştır. Defterin orjinalinde hükümlere sıra numarası verilmediğinden numaralar tarafımızdan verilmiştir. Hükümler isimlendirilirken 10a/10 şeklinde verilmiştir. 10a sayfa sayısını ifade ederken 10 hüküm numarasını ifade etmektedir. Emin olunmayan kelimeler ? işareti ile gösterilmiştir.

T.C. Başbakanlık Osmanlı Arşivinden aslından fotokopi ile temin ettiğim 2119 Numara ile demirbaşa kayıtlı H. 1250-1251, M. 1834-1835 yıllarını kapsayan, 46 varaktan oluşan iş bu Safranbolu Sicil Defteri Osmanlı Türkçesinde günümüz latin harfleriyle transkribe edilmiştir.

ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ

Safranbolu'nun o döneme ait sosyo-kültürel ve dini hayatının nasıl olduğunun ortaya çıkarılabilmesi.

KAPSAM VE SINIRLILIKLAR

Bu tezde Şeri mahkemelerin teşkilat yapısı çalışmaları ve işleyişi, 2119 Numaralı Şeriye sicilinin Transkripsiyon ve değerlendirilmesi yer almaktadır. Araştırmanın kapsadığı zaman dilimi defterin kaydedildiği yıllar olan 1834-1835 yıllarıdır. Tezin kapsadığı coğrafi alan Viranşehir Sancağı ve kazalarıdır. Bu kazalar şunlardır;

1. Viranşehir
2. Kızılbil
3. Aktaş
4. Şehabeddin
5. Yörük
6. Borlu
7. Eflâni
8. Ova
9. Ulus
10. Amasra
11. Bartın
12. Keçinos
13. Zerzene
14. Tefen
15. Perşembe
16. Çarşamba
17. Beydereyli
18. Yenice
19. Kurukavak

BİRİNCİ BÖLÜM

1. SAFRANBOLU

1.1. Safranbolu'nun Coğrafi Konumu

Safranbolu Karadeniz bölgesinin kuzeybatı bölümünde 41° 16' kuzey enlemi, 32° 41' doğu boylamında yer almaktadır. Denizden 400-600 m. yüksekte yerleşmiştir.¹ Safranbolu ilçesinin yüzölçümü 1013 kilometrekaredir. İlçenin kuzeyinde Bartın ili, doğusunda Eflani ilçesi, güneydoğusunda Kastamonu ve Çankırı illeri ve güneyinde Karabük, batıda da Yenice ilçesiyle çevrilidir. İlçe toprakları akarsu vadileriyle parçalanmış olan dağlık bir alanda yer alır. İlçe sınırları içindeki dağların yüksekliği 2000 metreyi geçmez. Ormanlar ilçe yüzölçümünün yüzde otuz beşini kaplamaktadır. İlçe topraklarından kaynaklanan sular Karadeniz'e doğru akar. İlçe topraklarından doğu batı doğrultusunda geçen Araç çayı, Karabük şehrinde Soğanlı çayı ile birleşerek Filyos beldesinde Karadeniz'e dökülür. İlçenin kuzey kesiminde Ovacuma köyünün suları da Bartın çayının başlangıç kollarını toplar.²

1.2. Safranbolu İsminin Kaynağı

Safranbolu, Türklerin fethinden önce Teodoropolis ve Germia olarak isimlendirilmiştir. Türklerin fethettiği 1196-97 yıllarında da Dadybra diye anılmıştır.³ Ancak Bizanstan alınıp kesin olarak Türklerin hakimiyetine girmesi ile Zalifre diye anılmıştır.⁴ Bu isim 14. yüzyıl başlarına kadar kullanıldı. İkinci bir isim olarak da "kaleli kent" anlamında "Borglu/Borgulu" isimi ortaya çıktı ve zamanla içindeki "g" harfi düşerek "Borlu" biçimine dönüştü. "Borlu" adı 19. yüzyıl sonlarına kadar yaşadı. Ancak Osmanlı döneminde bu ismin başına, bir Türkmen aşiretinin ismi olan "Taraklı" ismi getirildi ve şehir, "Taraklı Borlu" olarak söyleniş biçimi olan zağfiran ismi ortaya çıktı. 18. yüzyılda şehir "Zağfiran Borlu" diye isimlendirildi. "Zağfiran Borlu" ismi zamanla "Zağfiranbolu", "Zafranbolu" ve sonunda "Safranbolu" biçimine dönüştü.⁵

¹ Günay, R. *Türk Ev Geleneği ve Safranbolu Evleri*, YEM Yayınları, İstanbul, 1998

² *Ana Britannica*, "Safranbolu", C.27, İstanbul, s.37.

³ http://ulukavak.net/pdf-3safranbolu_eski_adlari.pdf: 2018

⁴ Osman Turan, *Selçuklular Zamanında Türkiye*, Boğaziçi Yay. (4.bsk.), İstanbul, 1996, s.219.

⁵ Hulusi Yazıcıoğlu, *Küçük Osmanlı'nın Öyküsü Safranbolu Tarihi*, Şa-To Yayınları, İstanbul, 2001, s.204-220.

1.3. İslamiyet Öncesi Safranbolu

Safranbolu bölgesine ilk olarak Milattan önce Bitinya dedikleri ve Bitinlerin yerleştikleri bilinir.⁶ Bu gölge ile ilgili yazılı kaynaklar Hititler Dönemine aittir.⁷ Milattan Önce 1200 yıllarında batıdan gelen toplulukların Anadolu'daki Hitit egemenliğini yıkmasından sonra, merkezi idarenin oluşturulamaması nedeniyle yerleşik halklar tarafından küçük devletler ortaya çıkmıştır. Bu devletlerden biri de Paphlogonia'dır. Paphlogonlar tarafından kurulan bu devletin halkının Charles Texier'in "Küçük Asya" isimli kitabında geçtiğine göre Kapadokya dilini konuştukları ve bölgeye Truva Savaşı'ndan önce geldikleri yazılıdır.⁸

Paphlogonlar'dan sonra bölgeye gelen halk Kimmerler'dir. M.Ö. 546'da Anadolu'nun bir kısmını ele geçiren Persler, ülkeyi satraplık ismi verilen eyâletlere ayırdılar. Safranbolu'nun da içinde bulunduğu Paphlogonia bölgesi Pers İmparatorluğu'nun 3. satraplığı oldu.⁹

M.Ö. 336 tarihinde Makedonya tahtına geçen Büyük İskender çok kısa sürede imparatorluğunu büyütürken Anadolu'da karşısına çıkan Persler'i yenerek, imparatorluğunun sınırlarını Hindistan'a kadar genişletmeyi başarmıştı. Büyük İskender'in Anadolu topraklarının önemli bir bölümünü ele geçirirken Paphlogonia arazisine girmediği ancak bölgeden gönderilen bir kurulun İskender'e: halklarının emirlerine boyun eğeceğini bildirdikleri ve ordusunun bölgeye girmemesini rica ettikleri, onun da bunu kabul ettiği belirtilmektedir. Böylelikle bölgede herhangi bir mücadele olmadan Paphlogonia, Makedonya İmparatorluğu'nun sınırlarına dahil olmuştur.¹⁰ Büyük İskender'in hızla oluşturduğu imparatorluğu, onun ölümüyle kumandanları arasında bölüşüldü. Ortaya çıkan karmaşadan faydalanan Mitridates Ktistes M.Ö. 301'de Pont Krallığı'nı kurdu ve Paphlogonia, Helenistik çağ olarak adlandırılan süreç boyunca, Pont Krallığı'nın egemenliği altında kaldı.¹¹ M.Ö. 66 yılında Pont Krallığı'nı yenilgiye uğratan Romalı Kumandan Pompeyus, M.Ö. 64

⁶ *Ana Britannica*, "Safranbolu", C.27, İstanbul, 1994, s. 37.

⁷ B.M. Eğitim ve Kültür Kurumu Türkiye Milli Komisyonu, *Türkiye'nin Miras Alanları*, Ankara, 2009, s. 222

⁸ Yazıcıoğlu, *a.g.e.*, s.18-19.

⁹ Hüseyin Lütfi Ersoy, *Hicri 937 Miladi 1530 Yılı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defterinde Taraklu-Borlu Kazası (Safranbolu) Köyleri ve Vakıfları (500 Yıl Önce Karabük Safranbolu Eflani)*, Atak Matbaası, İstanbul, 2007, s. 14

¹⁰ Yazıcıoğlu, *a.g.e.*, s.22.

¹¹ Yazıcıoğlu, *a.g.e.*, s.23.

yılında, Anadolu'da alınan yerleri Roma Devleti'nin eyaletleri haline getirdi. Bölgeyi ele geçiren kumandanın adıyla "*Pompeyopolis*" (Taşköprü) şehri merkez olmak üzere, iç Paphlagonia bölgesinde Çankırı, Kastamonu ve Safranbolu yörelerini içine alan bir eyalet oluşturuldu.¹² M.S. 395'te Kavimler Göçü sonucunda Roma İmparatorluğu'nun ikiye ayrılmasıyla birlikte bölge, Doğu Roma sınırları içinde kaldı. Doğu Roma İmparatorluğu zamanında da bölgenin adı Paphlagonia'dır. 10.yüzyıl başlarında Bizans İmparatorluğunda bulunan "thema"lardan biri de Paphlagonia temasıdır.¹³

1.4. Selçuklular ve Beylikler Dönemi Safranbolu

M.S. 11. Yüzyılda, Türk akınları başladığı sırada Anadolu, Bizans egemenliği altında iktisadi ve sosyal bunalım içindeydi. Bu durum doğudan gelen Müslüman Türklerin bu bölgeye yerleşmesine uygun bir zemin hazırladı. Türkler Büyük Selçuklu kurulduktan sonra bölgeye akınlar yapmaya başladı. 1071 Malazgirt savaşıyla Türklerin Anadolu'yu yurt edinme süreci başladı. Bu süreçte Türkler yerli halkla iyi geçindiler ancak Bizans'ın silahlı kuvvetleriyle çarpıştılar. Türklerin Safranbolu bölgesinde kesin egemenliği 1196 yılında gerçekleşti..¹⁴ Anadolu Selçuklu Sultanı II. Kılıçarslan'ın Ankara bölgesi meliki olan oğlu Muhiddin Mesud Şah, Kastamonu taraflarında gazalar yapmıştı. Bu gazalar sırasında o zamanki adı Dadybra olan Safranbolu şehrinin kalesi dört ay süreyle mancınıklarla kuşatılmış ve sonunda Muhiddin Mesud, Hristiyan halkın şehri terk etmesi kaydıyla hayatlarını bağışlamış ve yerlerine Türkleri yerleştirmiştir.¹⁵ O zaman şehir, bugünkü "Eski Çarşı" kesiminde, "kale" adı verilen tepenin çevresinde, doğal hendeklerle çevrili küçük bir bölümde bulunmaktaydı. Fetihden önce bu alan içinde yaşayanların gerçekte yerli halk değil, meslekten askerler ve onların ailelerinden oluşan bir topluluk oldukları anlaşılmaktadır.¹⁶

Selçuklu Sultanı Emir Hüsameddin Çoban'ı 1211 yılında Kastamonu'dan batıya doğru uzanan "sağ uc"a beylerbeyi atandı ve böylece bölgede Çobanoğulları beyliği dönemi başladı. 1243 yılında, Selçuklu ve Moğol orduları arasında, Sivas yakınlarındaki Köseadağ mevkiinde, Anadolu'nun Moğol egemenliği altına düşmesine

¹² Yazıcıoğlu, *a.g.e.*, s.27-28

¹³ Georg Ostrogorsky, *Bizans Devleti Tarihi*, TTK Yay., Ankara, 1995, s.231.

¹⁴ Hulusi Yazıcıoğlu, *Safranbolu Tarihine Ait Belgeler ve Kaynaklar*, Safranbolu Hizmet Birliği Kültür Yayınları, Volkan Matbaası, Ankara, 1998, s.9.

¹⁵ Turan, *a.g.e.*, s.219

¹⁶ Yazıcıoğlu, *a.g.e.*, s.39.

yol açan bir savaş yapıldı. Bu savaştan sonra Selçuklu hânedanı ve Konya'daki merkezî idare Anadolu üzerindeki gücünü yitirdi. Bu koşullarda, "uç" adı verilen, Bizans'la sınır olan bölgelerde, Türkmenler tarafından kurulan beylikler ortaya çıktı. 13. yüzyıl sonlarına doğru Safranbolu'da, egemenlik alanı Gerede'ye kadar uzanan bir beylik kuruldu. Bu dönemde Kastamonu'da önce Çobanoğulları, sonra Candaroğulları, Söğüt yöresinde ise Osmanoğulları Beylikleri bulunmakta idi. 1326 yılı civarında Safranbolu'nun Candaroğullarınca alınmasından sonra beylik merkezinin Gerede'ye taşındığı tahmin edilmektedir.

1.5. Osmanlı Dönemi Safranbolu

Safranbolu Candaroğulları ile Osmanoğulları arasında Kastamonu bölgesine egemen olma yarışımın geçtiği bir yerdir. Osmanlılar safranbolu'yu Yıldırım Bayezid'in eliyle 1392 yılında aldılar. Bu tarihten önce, Orhan Bey'in oğlu Gâzi Süleyman Paşa'nın buraya bir akın yaptığı ve Osmanlılar'ın kenti kısa bir süre ellerinde tuttıkları; ayrıca sultan I. Murad'ın 1383 yılında Kastamonu'yu aldığı kent bir yıl kadar Osmanlılar'da kaldığı bilinmektedir. 1402 yılında yapılan Ankara savaşından sonra, Osmanlılar'ın Timur'a yenilmelerinden yararlanan Candaroğulları Safranbolu'yu geri aldılar. 1416 yılında ise Osmanlılar Çelebi Sultan Mehmet eliyle kenti ele geçirdiler.¹⁷ Fakat II. Murad'ın tahta çıktığı ilk zamanlarda kardeşi Çelebi Mustafa ile mücadelesi sırasında ortaya çıkan karışıklıktan yararlanmak isteyen Candaroğulları hükümdarı İsfendiyar Bey Osmanlılar'a bırakılmak zorunda kalınan toprakları geri almaya çalıştı. İsfendiyar Bey'in Safranbolu kalesine geldiğini haber alan¹⁸ II.Murad, İsfendiyar Bey üzerine yürüyerek Bolu-Gerede arasında gerçekleşen muharebeyi kazandı.¹⁹ Böylelikle Safranbolu da dâhil olmak üzere bölge toprakları yeniden Osmanlı Devleti'nin oldu. Osmanlılar'ın Safranbolu'ya kesin olarak ne zaman hakim olduklarına dair kaynaklarda farklı bilgiler mevcut ise de Osmanlıların kontrolüne geçtiği dönem II. Murad dönemidir.²⁰

¹⁷ Yazıcıoğlu, a.g.e., s. 40-49

¹⁸ Mehmed Neşri, *Kitâb-ı Cihan-nümâ (Neşri Tarihi)*, (Yayımlayanlar: Faik Reşit Unat, Mehmed Altay Köymen), C. II, TTK Yay., (3.bsk.), Ankara, 1995, s.575; Aşıkpaşazade, *Aşıkpaşaoğlu Tarihi*, (Haz: Atsız), MEB Yay., İstanbul, 1992, s.87; Hoca Sadettin Efendi, *Tacü't-Tevarih*, (Haz. İsmet Parmaksızoğlu), C.II, Kültür Bakanlığı Yay., Ankara, 1999, s.139.

¹⁹ İsmail Hakkı Zunçarşılı, *Osmanlı Tarihi*, C.I, TTK Yay. (6.bsk.), Ankara, 1994, s.394.

²⁰ Feridun Emecen, "Taraklıborlu'dan Safranbolu'ya Bir Müze-Şehrin Doğuşu ve Yükselişi", *I.Ulusal Tarih İçinde Safranbolu Sempozyumu (4-6 Mayıs 1999)*, TTK Yay., Ankara, 2003, s. 17.

1.6. Safranbolu'nun İdari Yapısı

Safranbolu 1392 yılında Osmanlıların idaresine geçtiği tarihten başlayarak, 18. Yüzyılın başlarına kadar "Borlu kazası" adı altında Anadolu eyaletinin bolu Sancağı'na bağlı kalmıştır.²¹

17. yüzyılın sonlarına doğru (1692), Bolu sancağı kaldırılarak padişah hasları arasına dâhil edilmiş ve "voyvodalık" haline getirilmiştir. Bolu sancağının lâğvedilmesiyle Taraklıborlu kazasının tüm arazisi de padişah hassı haline gelmiş ve bu durum, 1811 yılında Viranşehir sancağı kuruluncaya kadar devam etmiştir. 1811 yılında Bolu Voyvodalığı'na dahil topraklarda, Bolu ve Viranşehir adları altında iki ayrı sancak kurulmuştur. Yeniçeri ocağı dağıtıldıktan sonra Anadolu'daki eyâletlerde "redif adı verilen askerî birliklerin kurulması kararlaştırılmış; askerî ihtiyaçlara göre yeniden yapılandırılan bu eyâletlere "müşirlik" denilmiştir. Bolu sancağı Hüdavendigâr müşirliğine; Viranşehir sancağı da Ankara merkez, Çankırı, Kastamonu ve Çorum sancaklarıyla birlikte, "Redif-i Mansure-i Vilâyet-i Ankara Müşirliği" ne bağlanmıştır.²²

1842 yılında Bolu, Kastamonu, Viranşehir ve Kocaeli sancakları birleştirilerek, "Bolu müşirliği" adı altında bir eyâlet kurulmuş ve eyâlet merkezi Bolu olmuştur. Bu idari düzenleme de fazla sürmemiş, bundan bir kaç yıl sonra Kastamonu vilâyet olarak konumlandırılmış, Kocaeli, Bolu ve Viranşehir sancakları bu vilâyete bağlanmışlardır.²³

1867 yılı Devlet salnamesinde Kastamonu eyaleti, Viranşehir Saancağına bağlı kazalar şunlardır: Safranbolu, Eflani, Keçinos, Yörük, Nefs-i Viranşehir, Yenice, Şehabeddin, Aktaş, Kızılbel, Tefen, Kurukavak, Amasra-i Perşembe, Ulus, Zerezene, Ova, Gölpazarı, Ulak.²⁴

1868 yılı Devlet salnamesinde ise Kastamonu vilayeti sınırları içinde

²¹ Osmanlı yönetimine girdikten sonra Borlu kazasının İdarî bakımdan bağlandığı Bolu sancağı, Bolu merkez, Çağa, Gerece, Viranşehir (Eskipazar-Ovacık yöresi), Yenice, Ulus, Onikidivan (Bartın), Yedidivan (Çaycuma yöresi), Hızır Beğ ili (Devrek yöresi), Ereğlü, Konrapa (Düzce yöresi), Mudurnu, Todurga ve Kıbrıs kazalarını bünyesinde toplamıştır. 16. yüzyılın ikinci yarısında Safranbolu, Eflani ve Kızılbel ile birlikte tek bir kaza haline gelmiştir. İdarî sınırları yüzyılın ilk yarısındaki sınırların aynı olmakla birlikte, Eflani ve Kızılbel, kaza içinde ayrı yöreler olarak düşünülmüş ve herhalde kaza merkezine bağlı alt idari birimler haline getirilmişlerdir.

²² Vecihi Tönük, *Türkiye'de İdare Teşkilâtı*, Seri: 3, Sayı: 1, Ankara, 1945, s. 91.

²³ Yazıcıoğlu, *a.g.e.*, s. 110.

²⁴ Salname-i Devlet, sene 1284, s. 178.

bulunan sancaklara bağlı idari birimlerde değişiklik yapıldığı gör÷lmektedir. Örneğin; 1867 yılı devlet salnamesinde Viranşehir Sancağına bağlı gör÷nen Safranbolu, Eflani, Keçinos, Yör÷k, Kızılbey, Ova ve Ulus kazaları Kastamonu sancağına bağlanmıştır.²⁵

1869-70 yılında yürürlüğe giren İdare-i Umumiye-i Vilâyat Nizâmnamesi, vilâyet, sancak, kaza ve köy olarak dörde ayrılan idarî birimlerin sayısını, kaza ile köy arasına "nahiye" adı verilen bir birim yerleştirmek suretiyle beşe çıkarmıştır. Küçük kazalar kaldırılarak nahiye veya köy yapılmış, kazaların mülkî sınırları genişletilmiştir. Buna bağlı olarak, Kastamonu Vilayeti, Kastamonu sancağı, Sinop sancağı, Çankırı sancağı ve Bolu sancağı olmak üzere 4'e bölünmüştür. Bu arada Safranbolu da kaza haline getirilmiş, Ulus, Eflâni ve Aktaş nâhiyelerinin merkezi olarak, kaza statüsünde Kastamonu vilâyetine bağlanmıştır.²⁶

1870 yılında Safranbolu'da belediye örgütü kurulmuş, kazalarda kaymakamın başkanlığında nâib, müftü, malmüdürü ve seçilmiş üyelerden teşekkül eden bir "Meclis- i İdare" kurulmuştur. Bu statüsü 1927 yılına kadar devam eden Safranbolu bu yıl içinde Zonguldak vilâyetine bağlanmıştır. Ulus bucağı 1945 yılında, Eflâni ve Karabük bucakları ise 1953 yılında ilçe haline getirilerek Safranbolu'dan ayrılmışlardır. 1995 yılında ise Karabük'ün il yapılmasıyla bu ile bağlanmıştır.²⁷

1.7. Safranbolu'nun Nüfus Yapısı

Safranbolu şehrinin nüfusu ile ilgili bilgileri 1831 yılında yapılan nüfus sayımında görmekteyiz. Buna göre; Viranşehir sancağının sınırları içinde yer alan Safranbolu kazasının kasaba ve köylerinde mevcut ve mütemekkin olan Müslüman halk ve reayanın miktarı şöyledir.²⁸

Safranbolu ilçesi 8220

Ulus ilçesi 3110

Eflani borlu ilçesi 2842

Aktaş ilçesi 527

²⁵ Recep Karacakaya, İ. Yücedağ, N. Yılmaz, *2123 Numaralı şer'iyeye Sicili*, İstanbul, 2012, s.7

²⁶ Salname-i Devlet, sene 1285, s. 182.

²⁷ Yazıcıoğlu, *a.g.e.*, S. 8

²⁸ Viranşehir sancağı kazalarından Safranbolu ve Beydereğli ve Bartın kazalarında mütemekkin ehli zimmet reayanın sayısı 1225'dir. Geniş bilgi için bkz. Enver Ziya Karal, *Osmanlı İmparatorluğu'nda İlk Nüfus Sayımı 1831*.

Yekûn 14699

Safranbolu şehrinin 1800'lü yıllardaki nüfus bilgileri ayrıntılı olarak mevcuttur. 20 Ocak 1844 tarihli Safranbolu'nun mahalle ve köylerinin nüfus toplamlarını gösteren nüfus icmal defterinde Safranbolu merkeziyle bağlı köylerin ayrıntılı nüfus dökümleri vardır. Bu dökümlere göre; Safranbolu merkezinde 16 mahalle vardır. Bu mahalleler; Babasultan, Cami-i Kebir, Çavuş, Çeşme, Hacıali, Hacıbeyli, Hacıdurmuş, Hacıevhad, Hacıhalil, Hüseyinkethüda, Karaali, Kavak, Kirkille, Müslümanbolat, Müslümankıran, Tekye mahallesidir. Bu 16 mahallede toplam 1112 hane vardı. Bu 1112 hanede 2416 erkek nüfus kayıtlıdır.²⁹

1869 tarihli Kastamonu vilayeti salnamesine göre Safranbolu ilçesi Kastamonu Vilayeti'ne bağlıydı ve Eflani, Ulus, Aktaş olmak üzere 3 nahiyesi vardı. Safranbolu Kazası'nın merkezinde Müslümanların sayısı 8683, bunların sahip olduğu hane sayısı ise 2908 adetti. Yine bu salnameye göre Safranbolu'da 1231 Rum yaşamaktaydı ve bunların sahip oldukları hane sayısı ise 306 adet idi.³⁰

1870 tarihli Kastamonu vilayeti salnamesinde bir önceki yıla ait bilgiler tekrar edilmiştir. 1872 yılı Kastamonu Vilâyeti Salnâmesi'ne göre Safranbolu ilçesinde, 23580 Müslüman ve 1443 Rum yaşamaktaydı.³¹

1876 tarihli Kastamonu vilayeti salnamesinde ise Safranbolu'da yaşayan Müslümanların sayısı 25200, bunların sahip olduğu hane sayısı 6725 adetti. Yine bu salnameye göre Safranbolu'da 1510 Rum bulunmaktaydı.³²

1879 tarihli Kastamonu vilayeti salnamesine göre Safranbolu'da yaşayan Müslümanların sayısı 23280, bunların sahip olduğu hane sayısı ise 6827 adet idi. Yine bu salnameye göre Safranbolu'da 1410 Rum mevcuttu ve bunların sahip oldukları hane sayısı ise 352 adet olarak kaydedilmiştir.³³

1896 yılı Kastamonu Vilâyeti Salnâmesine göre Safranbolu'nun merkez ve Ulus, Eflâni, Aktaş köyleriyle birlikte toplam nüfusu 53746, hane sayısı ise 10155'ti.³⁴

1903 yılı Kastamonu Vilâyeti Salnâmesine göre ise Safranbolu'nun

²⁹ Recep Karacakaya, İ. Yücedağ, B.N. Kılavuz, *Safranbolu Kitabeleri*, İstanbul, 2013, s.16-19, Ayrıca *BOA. NFS.* d.819

³⁰ Kastamonu Vilayeti Salnamesi, Dersaadet, 1286.

³¹ Kastamonu Vilayeti Salnamesi, Dersaadet, 1298.

³² Kastamonu Vilayeti Salnamesi, Dersaadet, 1293.

³³ Kastamonu Vilayeti Salnamesi, Dersaadet, 1296.

³⁴ Kastamonu Vilayeti Salnamesi, Dersaadet, 1314.

nahiyeleriyle birlikte Müslüman nüfusu 59167 idi.³⁵

1.8. Safranbolu'nun Genel Ekonomik Durumu

Osmanlı Devleti'nin ilk dönemlerine ait fazla belge yoktur. Bu sebeple o dönemle ilgili sağlıklı sonuçlara ulaşmak zorlaşmaktadır. Ancak günümüze kadar kalan çok az sayıda belgeden biri olan Sultan II. Mehmed (Fatih) dönemine ait tahrir defteri ne göre, Safranbolu'da ekonominin genel olarak tarıma dayalı olduğu görülmektedir. Ancak bu dönemde tarım ürün çeşitlerinin sınırlı olduğu, hayvancılığın da yaygın olmadığı anlaşılmaktadır.³⁶

1530 yılına ait Tapu Tahrir Defteri 'ne göre Taraklıborlu (Safranbolu) şehir merkezinde 16 dükkân, 2 hamam, 19 değirmen bulunmaktaydı. Bu veriler şehirde 16. yüzyılda az da olsa ticaretin varlığına işaret etmektedir. 17. yüzyılda kasabanın gelişmesinde Anadolu Kazaskerliğine kadar yükselen Taraklıborlulu Hüseyin Efendi'nin kurduğu vakıf ve yaptığı hizmetler etkili olmuştur.³⁷ Bartınlı İbrahim Efendi'nin 1749 yılına ait haşiyesinde Bartın'a her hafta Taraklıborlu, Eflani ve Ovayüzü kazalarından pazarcıların geldiği ve yanlarında satmak üzere çamaşır, çıra, keten ipliği, astar ve kereste getirdikleri ifade edilmekteydi. Bu yazılanlar bölgede dokumacılığın önemli bir geçim kaynağı olduğunu ortaya koymaktadır.³⁸

18. yüzyılın sonlarına doğru III. Selim'in sadrazamı olan Safranbolu kökenli İzzet Mehmet Paşa'nın kurduğu vakfın vakfiyesi de o döneme ışık tutan en önemli kaynaklardan biridir. Vakfiyeye göre kasaba çarşısının Yukarı Çarşı ve Aşağı Çarşı diye ikiye ayrıldığı anlaşılmaktadır. Vakfiyede meslek dallarına göre isimlendirilen çarşılar Attarlar, Boyacılar, Demirciler, Kalaycılar, Kasaplar, Kuyumcular, Penbeciler, Saraçlar, Sebzeciler, Semerciler, Terziler çarşıları ile Küçük Çarşı ile vakfa dahil olmayan Tahıl Pazarı, Sığır Pazarı, Pekmez Pazarı ve Salhane çarşılarıydı. Çarşılarda icra edilen meslekler kısaca belirtilirse attar, bakkal, tacir, berber, boyacı, bozacı, çerçi, demirci, duhancı, ekmekçi, ayakkabıcı, kalaycı, kasap, keçeci, kılıççı, manav, nalbant, penbeci, saraç, sebzeçi, kahveci ve debbağlık olarak özetlenebilir.³⁹ Safranbolu'nun mal varlıklarını ise tarla, bağ, bahçe, dükkan, han, değirmen ve hayvanlar oluşturmaktaydı.

³⁵ Kastamonu Vilayeti Salnamesi, Dersaadet, 1321.

³⁶ Yazıcıoğlu, *a.g.e.*, s. 72.

³⁷ Yazıcıoğlu, *a.g.e.*, s. 93.

³⁸ Yazıcıoğlu, *a.g.e.*, s. 104

³⁹ Yazıcıoğlu, *a.g.e.*, s. 105-106

1840-41 yıllarını ele alan 4525 numaralı Temettuat defterine göre Safranbolu'daki meslek guruplarını 5 başlık altında toplayabiliriz. Bunlar :

- 1- Mal ve hizmet üreten esnaf; basmacı, berber, bıçakçı, boyacı, çilingir, çörekçi, debbağ, değirmenci, demirci, dikici, doğramacı, dökümcü, duvarcı, dülger, ekmekçi, hamamcı, han odabaşı, helvacı, kahveci, kasap, kavaf, keçeci, kiremitçi, kürekçi, muhallebici, mumcu, muytab, nalbant, nalçacı, oduncu, pabuççu, salepçi, sarraç, semerci, taşçı, terlikçi, terzi, tüfekçi, urgancı.
- 2- Satıcı ve Esnaf; attar, bakkal, duhancı, tuzcu, eskici, manav, muytab tüccarı, saatçi, tacir, tüccar.
- 3- İşçi, Çıracak ve Hizmetliler; amele, debbağ çırağı, hizmetçi, natır, sarraç çırağı.
- 4- Görevliler; muhtarlar, müderrisler, muallimler, dini görevliler, askerler.
- 5- Diğer Görevliler; kâtip, meclis azası, muhızır, mukayyit, sandık emini, tellal, terzi, sipahi emeklisi ve rençberlerdi.⁴⁰

Safranbolu'da yaklaşık 70-80 metreyi bulan derin kanyonlar şehre doğal bir koruma statüsü kazandırmış, yerleşim yerinin seçiminde hem yerinin konumu, hem de kayalık ve engebeli arazisi etkili olmuştur. Safranbolu'nun en yüksek yeri 1750 metre yüksekliğindeki Sarıçiçek yaylası olup, buranın yamaçlarında bulunan Bulak ve Hızır mağaralarından çıkan sular şehre adeta hayat vermektedir. Bu sular derin v edikyamaçlı İncekaya, Akçasu ve Bulak kanyonları içinden geçerek Araç çayına karışmakta, Araç çayı ise Soğanlı çayı ile birleşerek Filyos çayından Karadeniz'e ulaşmaktadır. Kireçtaşı tabakalarının derin biçimde yarılması sonucu oluşan kanyonların şehrin coğrafya ve tarihi için ayrı bir önemi bulunmaktadır. Zira İzzet Mehmet Paşa, Sadrazamlık yıllarında Hızır yanından çıkan suyu İncekaya kanyonu üzerine bir kemer ve köprüler inşa ettirerek künk borularla şehir merkezine getirtmiş, ayrıca knedi adıyla anılan camii dee şehrin içinden geçen kanyonun izerine yaptırmıştır.⁴¹

⁴⁰ Zahit Gümüşoğlu, *Safranbolu Kazasının Sosyo-Ekonomik Yapısı (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi)*, Marmara Üniversitesi, İstanbul, 2006, s. 25-36

⁴¹ Şefaattin Deniz, *Safranbolu İzzet Mehmed Paşa ve Dönemi*, İstanbul 2016, s.18-19

İKİNCİ BÖLÜM

2. ŞER'İYYE SİCİLLERİ

Osmanlı devleti'nde kadılar tarafından tutulan devletin sosyal, askeri, hukuki, ikdisadi ve idari kurumları hakkında bilgiler veren efterlere Şer'iyye sicilleri denir. Yani kazalarda görev yapan kadıların tuttıkları mahkeme defterleridir.⁴²

Şer'iyye sicilleri Osmanlı hukuk sisteminin sosyal ve ekonomik hayatın önemli bir kaynağıdır. Osmanlı Türk toplumunun tam olarak anlaşılabilmesi ve medeniyetinin yorumlanması açısından da çok önemlidir. Tarihi bir vesika niteliğinde olan Şer'iyye sicilleri kadıların devlet merkezi ile yaptıkları resmi yazışmaları, hüküm ve fermanları da içerir.⁴³

2.1. Tanımı

Lügat anlamı kayıt altına almak, not etmek, hükmetmek, karar vermek, sicile ve zabta geçirmek manalarına gelir. Terim olarak; insanlarla ilgili bütün hukuki olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları ihtiva eden defterler için kullanılmıştır. Bu defterlere şer'iyye sicilleri dendiği gibi, kadı defterleri, mahkeme defterleri, zabt-ı vakayi sicilleri, sicillat defteri, sicill-i mahfuz veya sadece sicil de denmektedir.⁴⁴

2.2. Tarihi Önemi

Sicil defterleri Osmanlı'nın son dört beş yüzyılına ait sayıları altıbinin üzerinde olan defterlerdir.⁴⁵

Bu defterler Osmanlı'nın İslam hukukunu ne dereceye kadar uyguladığı; içtihadı dahil olan konularda örfi hukukun nasıl uygulandığı hakkında bilgi vermektedir.⁴⁶ İcra ve iflas hukuku, ceza hukuku, miras hukuku, aile hukuku, eşya, borç ve ticaret hukuku gibi dallarda bilgileri içeren Şer'iyye sicilleri ilk elden kaynak

⁴² Nuri Köstüklü, *Yalvaç'ta Aile (1892-1908)*, Konya, 1996, s. 282-283.

⁴³ Ahmet Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, I, TTK. Yay., İstanbul, 1998, s. 12.

⁴⁴ Said Öztürk, *Askeri Kassama Ait Onyedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri*, OSAV Yay., İstanbul, 1995, s.19

⁴⁵ Halit Oğan, *Ankara Şer'iyye sicili*, XII., T.T.K., Ankara, Kasım 2013

⁴⁶ Akgündüz, *a.g.e.*, s. 12.

durumundadır.⁴⁷ Şer'iyeye sicillerinde aile hukukuyla ilgili uygulamalara bakınca nişanlanma, evlenme, boşanmanın eski hukukta nasıl işlediğini, boşanma yetkisinin kimlerde olduğunu ve nasıl kullanıldığını; mehir olarak tayin edilen mal ve paranın temininin ne şekilde güvence altına alındığını, çocuklar üzerinde anne ve babanın hak ve sorumluluklarını; boşanma durumunda eş ve çocuklara nafaka tayinini tüm ayrıntılarıyla görebilmekteyiz.⁴⁸

Şer'iyeye sicil belgeleri Osmanlı tebaasının hayat tarzını ve geçimini, ithal ve ihraç ürünlerini, yetiştirilen tarım ürünü ve çeşidini, halktan toplanan vergileri, memur maaşlarını, kişinin ve devletin ödemiş olduğu tazminatları olduğu sekliyle yansıtmaktadır.⁴⁹

2.3. Şer'iyeye Sicillerinde Kavramlar

2.3.1. Sakk-ı Şer'i Kavramı

Sicil defterleri üzerine yapılan araştırmalara göre, her çeşit yazılı kayıtlar belli bir usule göre düzenlenmekte ve sicile kaydedilmektedir. Bu usule Sakk-ı Şer'i usulü denir. Sakk lügatta; berat, hüccet, tapu tezkeresi gibi yazılı belge manalarını ifade eder. Terim olarak ise; şer'i mahkemelerin sicile kaydettiği veya yazılı olarak tarafların eline verdiği her çeşit belgenin düzenlenmesinde ve yazılmasında takip edilen yazım usulüne veya bu çeşit yazılı belgelere sakk-ı şer'i denir. Başta il'âm ve hüccetler olmak üzere bütün kayıtların düzeni ve yazım şekillerini açıklayan numuneler yazılarak sakk kitapları oluşturulmuş ve şer'iyeye sicillerindeki nizam meselleri düzenli ve sağlam temeller üzerine oturtulmuştur.⁵⁰

2.3.2. Sicil

Lügat anlamı; kaydetmek olan bu kelime terim olarak; insanlarla ilgili bütün hukuki olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları içeren belgeye şer'iyeye sicilleri; kadı defterleri, mahkeme defterleri veya sicillat defteri anlamına gelmektedir. Şer'i mahkemeler tarafından verilen her çeşit il'âm, hüccet veya şer'i evrak aslına uygun olarak bu deftere kaydedilir. Şer'iyeye Sicilleri'nde yazı genellikle ta'lik kırmasıdır, kâğıt çok sağlam ve

⁴⁷ Akgündüz, *a.g.e.*, s.13.

⁴⁸ Akgündüz, *a.g.e.*, s.14.

⁴⁹ Abdulaziz Bayındır, *İslam Muhakeme Hukuku*, Süleymaniye Vakfı Yayınları, İstanbul, s. 8.

⁵⁰ Ferit Develioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*, Doğu Matbaası, Ankara, 1962, s. 1084.

parlak, mürekkepleri de bugün bile parlaklığını muhafaza eder.⁵¹

2.3.3. Mahzar

Lügat anlamı huzur ve hazır olmak demektir. Terim olarak iki anlamı vardır. Birincisi; hukuki dava ile ilgili yani, tarafların iddialarını, delillerini içeren ancak kadının kararına esas teşkil etmeyen yazılı beyanlardır. İkincisi; herhangi bir mesele hakkında düzenlenen yazılı belgenin içeriğinin doğruluğunu onaylamak için, belgenin altında, mecliste hazır bulunan ve meseleye vakıf olan başta subaşı, çavuş ve muhazır gibi şahısların beyanlarına ve imzalarına mahzar denir.⁵²

2.4. Şer'îyye Sicillerinin İhtiva Ettiği Belge Çeşitleri

2.4.1. Kadı Tarafından Kaleme Alınanlar

2.4.1.1. Hücetler

Halk arasında hüküm olsun olmasın üst tarafında hakimim imza ve mührünü taşıyan her belge hüccet olarak kabul edilmiştir. Lügatta delil ve fiilin sabit olduğuna vesile olan şey demektir. Hukuk terminolojisindeki anlamı, Kadı'nın kararını taşımayan taraflardan birinin ikrarını ve diğerinin bu ikrarı tasdikini gördüğümüz ve üst tarafında bunu düzenleyen Kadı'nın mühür ve imzasını taşıyan yazılı belgeye hüccet denir.⁵³

2.4.1.2. İlamlar

Lügatta bildirmek anlamına gelir. Terim olarak ise dini bir hükmü ve altında kararı veren Kadı'nın imza ve mührünü taşıyan yazılı belgelerdir. Hakim yargılamayı tamamladıktan sonra mevcut dava dosyasını esas alarak Şer'î hükümlere göre kararını verir. Kararı taraflara şifahi olarak söyler. Daha sonra verilen kararın gerekçelerini de ihtiva eden bir ilam düzenler; hem davacıya hem de davalıya birer suretini verir. Bir suretini de sicile kaydeder.⁵⁴

2.4.1.3. Ma'ruzlar

Halk arasında maruzat olarak söylenen halkın icra makamına yahut kadıya hitaben yazdığı şikâyet dilekçelerine denir. Kısaca astın üste yazdığı bir isteği veya bir

⁵¹ Akgündüz, a.g.e., s.46.

⁵² Akgündüz, a.g.e., s. 45.

⁵³ Ahmet Akgündüz, *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, S. 14, 2009, s. 16.

⁵⁴ Akgündüz, a.g.e., s. 36-37.

durumun arzını havi yazılı belge ve kayıtlardır. Buna Ma'rûz dendiği gibi anza veya arz da denir ve genellikle çoğulu olan Ma'rûzat kelimesi kullanılır.⁵⁵

2.4.1.4. Müraseleler

Kadılar merkezi idareden gelen bir emir ile herhangi bir sanığın yakalanması için o bölgenin yöneticisine resmi bir yazı yazabilirler. Veya kadılık görevini yine resmi bir yazı ile bir vekile devredebilirler. İşte Kadı'nın kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs veya makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere mürasele veya çoğulu müraselat denir.⁵⁶

2.4.2. Başka Memurlardan Gelen ve Deftere Kaydedilen Belgeler

2.4.2.1. Padişahın Gelen Emir ve Fermanlar

Padişahın kendisine İslam hukuku tarafından tanınan yasama yetkisine dayanarak verdiği emirler ve fermanlar diye isimlendirilen hükümlerdir. Bu durumda padişah bir şer'i meselede mevcut görüşlerden birini tercih ettiğini kadıya bildirir ya da yazılı emir gönderir. Bu kayıtlar Şer'iyye Sicil defterine işlenir.⁵⁷

Bir de özel şahısları ilgilendiren vazife verilmesi, ticaret beratı vb. konulara ilişkin olarak kaleme alınan ferman, berat ve nişanlar vardır. Mesela; Kadılık, imamlık, hatiplik, kazaskerlik, sadrazamlık gibi makamların inhası padişahın ferman ve beratları ile şahıslara duyurulur.⁵⁸

2.4.2.2. Sadrazam, Beylerbeyi ve Kazaskerden Gelen Buyuruldular

Esasen padişahın sonra onun vekili konumunda olan sadrazamların yazılı emirleridir. Buyurultu bazen kaptan-ı derya, vezir, beylerbeyi ve kazasker gibi devlet adamlarının yazılı emirlerine de denir. Bunlar da şer'iyye Sicillerinde kayıtlıdır.⁵⁹

2.4.2.3. Tezkireler

Kadılarının dışındaki makamlar tarafından kaleme alınan ve resmi bir konuyu içeren belgelere tezkere denilmektedir. Günümüzde özel kalem müdürü olarak görev yapan kişilerin yerine Osmanlı Devleti'nde Tezkireciler vardı. Bunlar en yüksek devlet memurunun özel kalem müdürü olarak görev yapardı. Aynı şehir ve kasabad resmi

⁵⁵ Akgündüz, *a.g.e.*, s. 42-43.

⁵⁶ Akgündüz, *a.g.e.*, s. 43-44

⁵⁷ Akgündüz, *a.g.e.*, s. 45-46.

⁵⁸ Akgündüz, *a.g.e.*, s.47-48.

⁵⁹ Akgündüz, *a.g.e.*, s.49-50.

dairelerin birinden diğere yazdıkları yazılara Tezkire, şehirler arasındaki yazışmalara da Tahrirart denirdi. Bunların bir sureti Şer'îyye Sicillerine mutlaka kaydedilirdi..⁶⁰

2.4.2.4. Temessükler

Devlet veya anlaşma yapan şahıslar tarafından düzenlenen mühürlü kağıtlardır. Bu kağıtlar sicile kayıtlı olması halinde Osmanlı Devleti sonrasında da tapu kaydı niteliğindedir ve hukuki değerini kaybetmez.⁶¹

2.4.2.5. Diğer Kayıtlar

Şer'îyye sicillerinde bu anlatılanların dışında da kayıtlar mevcuttur. Ancak anlatılanlar şer'îyye sicillerindeki kayıtların büyük bir kısmını teşkil ettiğinden ve geriye kalanlar fazla önem arz etmemektedir.⁶²

⁶⁰ Akgündüz, *a.g.e.*, s.51-52.

⁶¹ Akgündüz, *a.g.e.*, s.52-53.

⁶² Akgündüz, *a.g.e.*, s.53

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. 2119 NUMARALI SAFRANBOLU ŞERİYYE SİCİL DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU

Vükûbulan maddelerin fihristesidir.	
Bulaktan fevt olan Musli Beşe Oğlu Defter kaydı	Sayfa 2
50 senesi sancak Kalyoncu Bedeli Tevzî-i	Sayfa 3
50 senesi Kalyoncu Bedeli Borlu kazası Tevzî-i	Sayfa 4
Dergâh-ı Âli Kapucubaşlarından Hasan Çavuş Zâde Hüseyin Ağa muhasebe Defter-i Kaydıdır.	Sayfa 5
50 senesi Viranşehir Sancağından gayr-i ez sevâhil-i matlub olunan Redîf-i mansûrenin taksimli defter-i kaydıdır.	Sayfa 4
249 senesinin şurutnâme kaydıdır.	Sayfa 5
Beydereğli’de inşâ olunan 61 zira kalyon-u humayûnun bâki kalan kereste bedelidir. 5. ve 6. Maddededir. Redîf-i Asâkir-i Mansûreden bedeli hissesine isabet eden 302 Neferin defteridir.	Sayfa 5
Borlu’da Vukûbulan ihraç için yaptırılan kanca	Sayfa 7
Hacı Salih Ağa’nın Nekabet mektubu kaydıdır.	Sayfa 7
Bâ-Mektub-u Sâmi matlub buyurulan hızarıcı Navl taksîmi	Sayfa 7
Beydereğli sahasında inşâ olunmakta olan Kalyona kerestesinden Hasan Çavuş zâde Musli Ağa’nın tahhüd eylediği kerestenin der-aliyye’ye gönderilen defter kaydıdır	Sayfa 8
50 senesi Redîf-i Asâkir-i Mansûre Masârıfından senede 100 kise akçenin iki taksid ile taksim olunması hususu için sudûr eden Fermân-ı Âli	Sayfa 9
249 senesine mahsûben Rûz-ı Kasım itibariyle vukûbulan Borlu kazası ser-nâme defter-i kaydıdır.	Sayfa 10
Kazaların bazıları ekseri yedinci ... ber-mûceb defter-i mûcebince ilâm	Sayfa 9

249 senesinin Rûz-ı Kasım Borlu kazası ser-nâme defterinin tevzî fermân-ı kaydır.	Sayfa 11
Defter-i Nâzır Efendinin Maliye'ye emridir.	Sayfa 11
Tersâne-yi Âmire'ye Viranşehir Sancağından matlub Temürçi 20 Nefer amele emridir.	Sayfa 11
49 senesi Rûz-ı Kasımından taksîd-i evveli olub ViranşehirSancağının gayr-i ez Sevâhil-i Redîf-i Asâkir- Masârif-ı takdimi defteridir.	Sayfa 13
Borlu'dan Karaali mahallesinden destereci oğlu Kalyon-u Humâyûn asâkirinden Mustafa'nın sılasına izin tezkeresi kaydır.	Sayfa 13
50 senesi martı ibtidasından Kastamonu ve Viranşehir sancakları mütesellimliği ibkası fermân-ı âlisidir.	Sayfa 14
49 Rûz-ı Kasımından taksîd-i evvel olub kazadan iâne-i cihâdiyeden hisse tevzî-i	Sayfa 15
Yazıköylü Topal'ın hüccetleri kaydır.	Sayfa 17
Tokatlı Karyesinden vefat eden Bal Oğlu Osman'ın metrukât-ı kaydır.	Sayfa 18
Hacı Oğlu mahallesinden Ayşe nâm Hatun'un değirmeni İbrahime icara eylediği terekesinden Musli camiine senevi 3 (...) Yevm-i vakf eylemiş olduğu	Sayfa 18
Karahisar-Şarkî sancağından Üsküp kazasından olup fevt olan Salaçoğlu Habîbin defter-i kaydır.	Sayfa 18
Ulus kazası asâkir-i hassa'da tekaud çavuş Emin'in tekaudluk berat-ı kaydır.	Sayfa 19
(...) Altın ve Sim Mübâyaâ (...) Emri kaydır.	Sayfa 19
Çiçekzâde Atûfetlü Ali Ağa'nın mütesellimliğinden tevzî defterine idhal olunmayan bakayâsı taksîmi sanca defteridir.	Sayfa 20
Redîf-i Asâkir-i Mansûre Binbaşılık Emri	Sayfa 21

50 senesi Ba-Fermân-ı Âli matlub buyurulan Asâkir-i Mansûreden fermân-ı âli'de beyan olunarak Borlu hissesi taksîmi	Sayfa 21
50 senesi Viranşehir Sancağından matlub buyurulan Asâkir-i Mansûrenin başka başka kazalara tarh olunarak emr-i kaydıdır.	Sayfa 22
Borlu'lu tekaud Yüzbaşı Hüseyin Ağa tekaudlük îlamı	Sayfa 23
Tekaud Aktaşlı Hasan'ın îlam kaydıdır.	Sayfa 23
Tekaud Eflani'li Ulugeçit Karyeli Osman îlam kaydıdır.	Sayfa 23
Gümrük hissesine dâir vürûd eden emr-i âli kaydıdır.	Sayfa 24
Beydereyli sahasında 50 senesinde inşâ olunan Kalyon kerestesinden Borlu hissesi Kereste Bedeli taksim-i kaydıdır. Diğeri 4. Ve 25. Kağıttadır.	Sayfa 24
Tekaud Zağferanborlu'lu Sancaktar Hacı Ahmed îlam kaydıdır.	Sayfa 25
Tekaud Bartınlı İbrahim îlamı	Sayfa 25
Tekaud Borlu'lu Pire oğlu Mehmedin îlamı	Sayfa 26
Tekaud Viranşehirli Arif'in îlamı	Sayfa 26
250 senesine mahsûben rûz-ı hızır sancak ser-nâme defter-i kaydıdır.	Sayfa 26
İşbu 250 senesi sancak ser-nâme defterinin ba ^c de'ttenzîl Tevzî Ferman kaydıdır.	Sayfa 27
Atûfetlü Çiçekzâde Ali Ağa Bakayasından Borlu Hissesi Tevzî Taksîmi	Sayfa 28
Borlu Hissesi Tevzî Taksîmi	Sayfa 28
Tekaud çiharşenbe kazalı Hasan îlamı	Sayfa 28
Ova kazasından mütekaid Emin'in îlamı	Sayfa 29
Ulus Kazasından Mütekaid Osman'ın îlamı	Sayfa 29
Şehabeddin Kazalı Tekaud İbrahim	Sayfa 29

Çakallı Tekaud îlam kaydı	Sayfa 30
Beydereğli’de inşâ olunan kalyonun kerestesi vefa etmediğinden mecburen matlub olunan Bolu ve Viranşehir Sancağı fermân-ı kaydıdır.	Sayfa 30
Keçinos kazası tekaud Mustafa’nın mahiye ilam kaydıdır.	Sayfa 31
İşbu Beydereğli kazasının vefa etmeyen kerestesi kazalara taksim-i kaydıdır.	Sayfa 31
Zımmıyan-ı Kıran karyesinden (...) Oğlu Bedosa ihale eylediği ferman kaydıdır.	Sayfa 32
Tersâne-i âmire için Kastamonu ve Viranşehir sancaklarından matlub buyurulan kereste ferman-ı kaydı	Sayfa 32
İşbu Kereste’nin Kastamonu Mahkemesinden Viranşehir Sancağı hissesine isabet eden kereste kaydıdır.	Sayfa 33
İşbu kereste kazalara taksîm-i defter kaydı.	Sayfa 33
Tefen kazasından tekaud Mustafa’nın ilâmı 35 Beydereğli Sahasında inşâ olunan Kalyon-u Humâyûn için kereste vefa etmeyüp mu ^c ahharan mektub-u sâmi ve Bolu Mahkemesi Pusulası	Sayfa 35
Beydereyli sahasında inşâ olunan kalyonun vefa etmeyen kereste bedel-i taksîmi	Sayfa 36

[2b/1]

Medine-i Taraklıborlu’ da Bulak Karyesi ahalisinden olub bundan akdem bâ emr-i ilahi Teâlâ fevt olan Musli Beşe oğlu Mehmed’in veraseti Derâliyye’de sâkine zevce-i menkûha-i metrukesi ile karye-i mezburda sâkin emmisi oğlu Hacı Ali’ye münhasıra olduğu zâhir ve nümâyân olduktan sonra verese-i mezbur talebiyle tahrir ve takdim ve terkîm ve beyne’l-verese bi’l-vefiyyeti’ş-şer^ciyeye tevzi^c ve taksîm olunan tereke-i müteveffây-ı mezbûresi ber vech-i âti beyan olunur.

17 Cemâziye’levvel sene 1250

Hali hayatında Açıkgozlu Osman'a fûruht eylediği emlâk ve arazilerin minhaysi'l-mecmûc. 1900 guruş

Bundan akdem fevt olan Musli Beşeoğlu Mehmet terekesi defteri müniridir.

Mevcud nukud	112.5 guruş
Müstamel sarık	25 guruş
2 adet gömlek, 1 adet dizlik, 1 adet yelek	23.5 guruş
Siyah şalvar	26 guruş
1 adet yelek	7 guruş
1 adet müstamel entari	17 guruş
1 adet müstamel kıl heybe	6.5 guruş
Müstamel aba (1 adet)	17.5 guruş
Müstamel külâh fes ve yemeni	8.5 guruş
Müstamel ayak yemenisi	4 guruş
Cem'an yekün bahası el ihracat	2147.5 guruş
Resm-i âdi	53.5 guruş
Techîz -i Tekfîn ber mûcib-i vasiyyet	150 guruş
Camii şerif için ber mûcib-i vasiyyet hayrat	250 guruş
Harc-ı hademe	25 guruş
Lit-taksîmi beyne'l-verese sulh olunan	1569.5 guruş
Hisse-i zevce	392 guruş 12 para
Hisse-i emmi zâdesi	1176 guruş 38 para

Taraklı Borlu mahallesi El Hâzır Muharri Hüseyin

[3b/2]

Bâis-i defter oldur ki: İşbu bin iki yüz elli senesine mahsûben Viranşehir Sancağı kazalarından bâ fermân-ı âli matlub buyurulan Kalyoncu Bedeli ve hizmet-i mübaşereye ve harc-ı kalem ve livay-ı mezbûrun mütesellimliği tahvili hasebiyle vuku bulan saray tamiri ve mefrûşat ve masarîf-ı sâire mârifet-i şerc ve livâ-ı mezbur mütesellimi ser-bevvâbin Dergâh-ı Âli'den Devletlü Dede Mustafa Ağa Hazretleri marifeti vechile ittifakıyla hesap ve kitap olundukda cem'an ber vech-i âti yalnız doksan üç bin iki yüz otuz beş buçuk guruşa bâlig olub mebâlig-ı mezkûru livâ-i mezbûrun mevcut ve mukayedi olan bin iki yüz sekiz buçuk hâne üzerine tevzii ve taksim olundukda beher hâneye yetmiş yedişer guruş.

[3b/3]

Altışar paradan ber vechi âti livay-ı mezbûr kazalarına isabet eden hisselerini Li-ecli't-tahsîl ağay-ı mümaileyh hazretleri yedine i'ta kılınan defterine kuyududur ki ber vech-i âti beyan olundu.

13 Cemâziyelevvel sene 1251

50 senesine mahsûben Viranşehir Sancağından bâ fermâ-ı âli matlub buyurulan Kalyoncu bedeli tevzii.

	Kuruş
Senei mezbûreye mahsûben kalyoncu bedeli ve hizmet-i mûbâşereye ve harc-ı kalem	55225 guruş
Ber mutad tahsildâiriye	3000 guruş
Saray tamiri ve mefruşat ve masarifi sâire	32563 guruş
Toplam	90788 guruş
Basan para yapan harc-ı imza	2269.5 guruş
Kâtibe	178 guruş
Hidamiye	90 guruş
Kaydiye	15 guruş
Mahfiye	13 guruş
Toplam	93235.5 guruş

Yalnız doksan üç bin iki yüz otuz beş buçuk guruş

Hisse	Kuruş	Para
Hisse-i Viranşehir	7907 guruş	35 para
Hisse-i Kızılbel	3163 guruş	6 para
Hisse-i Aktaş	1890 guruş	7 para
Hisse-i Şehabeddin	2931 guruş	28 para
Hisse-i Yörük	2083 guruş	2 para
Hisse-i Borlu	16973 guruş	
Hisse-i Eflani	7946 guruş	18 para
Hisse-i Ova	3163 guruş	6 para

[3b/4]

Hisse-i Ulus	5323 guruş	4 para
Hisse-i Amasra	6017 guruş	28 para
Hisse-i Bartın	7021 guruş	6 para
Hisse-i Keçinos	2584 guruş	21para
Hisse-i Zerâne	1735 guruş	35 para
Hisse-i Tefen	424 guruş	13 para
Hisse-i Penşembe	4629 guruş	
Hisse-i Caharşenbe	4088 guruş	38 para
Hisse-i Beydereğli	11572.5 guruş	
Hisse-i Yenice	3047 guruş	17 para
Hisse-i Kurukavak	732 guruş	37 para

Cem^can yekün guruş
93236 guruş 11 para
Yalnız doksan üç bin iki yüz otuz altı guruş on bir paradan

[4a]

Bâis-i defter oldur ki: İşbu iki yüz elli senesine mahsûben Viranşehir sancağı kazalarında bâ fermânı âli matlub buyurulan kalyoncu bedeli ve liva-i mezbur mütesellimliği tahvili hasebiyle vuku bulan saray tamiri ve mefrûşatı ve masarafat-ı sâirede Borlu kazasına isabet eden mebâlig-ı mezkûr ile tahsildariye ve harc-ı imza ve harc-ı hademe ber hisse-i âti cem'an on yedi bin altı yüz doksan dokuz buçuk guruşa bâlig olub meblag-ı mezkûru kazay-ı mezbûrun mevcut ve muteberi olan yüz elli hânesi üzerine marifet-i şer' ve livâ-i mezbûr mütesellimi serbevvalık Dergâh-ı Âliden Devletlü Dede Mustafa Ağa Hazretleri marifetiyle ve cümle vücuh ittifakıyla tevzi ve taksim olundukda beher hâneye yüz on sekiz guruştan ber vech-i âti mahalle ve kur'a hisselerinin li-ecli't-tahsil ağay-ı mumaileyh hazretleri yedine i^cta olunan defter kuyududur ki ber vech-i âti beyan şehr.

Fi 17 Cemaziyevvel sene 1250

Sene-i mezbûreye mahsuben Kalyoncu Bedeli ve mefruşat ve masarifden hisse-i kaza	16973 guruş
Tahsildariye	250 guruş
Harci İmza	430.5 guruş
Toplam	17223 guruş
Katibiye	25 guruş
Hidâmiye	15 guruş
Mahzariye	6 guruş
Toplan	46 guruş
Genel Toplam	17699.5 guruş

Yalnız on yedi bin altı yüz doksan dokuz buçuk guruş olur.

Bâis-i defter oldur ki: Memâlik-i mahrusa-i padişahanede şeâyir-i İslamiyet'den olan ahvâl-i harbiye ve zayi-i cihâdiye iktisab-ı fûnûna ve maharet etmiş müretteb ve muntazam cünudu kesîre mevcut bulunmak niyet-i hâlisesiyle bi tevfik-ı Teâlâ Redif Âsâkir-i Mansûre ismiyle müsemma kılınan âsâkir-i muntazamadan Viranşehir sancağından (...) sevâhil bâ fermân-ı âli matlub Hazret-i cihandâri buyurulan 1400 nefer redif.

[4a]

Âsâkir-i mansure-i muvakkat-ı şer'ı liva-i mezbur mütesellimi buyurulan Dergâh-ı Âliden Devletlü Dede Mustafa Ağa Hazretleri marifeti ve cümle vücuh ittifakıyla livay-ı mezbûrun Beydereğli ve Bartın ve Amasra kazalarından ma^cada kazalarında muharrer otuz bir bin üç yüz doksan bir nüfus üzerine bi't-ta^cdil ve't-tesviye tevzi^c ve taksim olunub ağay-ı mumaileyh hazretleri yedine i'ta olunan defter-i mumza kayıdır ki zikir olunur.

23 Cemâziyelevvel sene 1250

Hisse	Nefer	Hisse	Nefer
Hisse-i Borlu	302 Nefer	Hisse-i Viranşehir	130 Nefer
Hisse-i Penşenbe	105 Nefer	Hisse-i Gıcanus	65 Nefer
Hisse-i Çarşamba	166 Nefer	Hisse-i Ova	52 Nefer
Hisse-i Kurukavak	14 Nefer	Hisse-i Ulus	121 Nefer
Hisse-i Eflâni	105 Nefer	Hisse-i Yörük	30 Nefer
Hise-i Tefen	25 Nefer	Hisse-i Kızılbil	69 Nefer
Hisse-i Zerzâne	66 Nefer	Hisse-i Şehabeddin	70 Nefer
Hisse-i Aktaş	20 Nefer	Hisse-i Yenice	60 Nefer

Cem'n yekün neferât 1400

Yalnız bin dört yüz nefer redif-i âsâkir.

[4b-5a/5-6]

Bâis-i defter oldur ki: Viranşehir Sancağı mütesellimliği Dergâh-ı Âli kapucubaşlarından Saf Çavuşzâde atûfetlü Hüseyin Ağa'nın uhdesinden sarf ve tahvil ile irâde-i seniyye-i mülûkâne iki yüz kırk dokuz senesi martından itibaren zabt ve rabt eylemek ve avarız-ı dâhi iş bu elli senesi muharreminden zabt eylemek üzere Dergâh-ı Âli kapucubaşlarından Kastamonu mütesellimi atûfetlü Dede Mustafa Ağa uhdesine ihâle ve tefvîz buyurulmakdan nâşî sene-i mezkûre martından mûma ileyh Hüseyin Ağa'nın infisâli tarihine gelince mukannenât-ı muâkere ve mukarrere-i mâlume ve gerek hâric ez mukarrere olarak kırk dokuz senesi rûz-ı hızır tevzî^c defterine bi'l-idh'âl tahsilat ve havâlât ve bakâyâsı ve sâir emvâl-i mâlûmeden bi't-tahsil makbuzu olan ba^cdel-muhasebe emvâlden hasebu'ş şurût halefi mûmaileyh tarafına redd-i icab eden mebalığın muhasebesini dâhi halef ve selef sarrafları ve sâir lâzım gelenler marifetiyle tanzim ve tesviye ve kat'i serreşte olmak üzere marifet-i şer'ı ve cümle vücuh ahâli ve erbâb-ı vukûf marifetiyle bâ^cde'l-muhâsebe mâl, sandık ve harc-ı imza ve iâne oluna gelen mahallerin iâne akçeleri ve sâir edâsı lâzım gelen mebalığ fûru-nihâde olunarak mâl-ı mukataat ve mukannenât ve gayr-ı emvâli mâlûme ve sâireden zikr-i âti muhasebesinin defter-i kuyududur ki ber vech-i âti beyan olunur. Hurrîre fil yevm el-hâdi ve'l-iştîfîn min şehri cemâziyelevvel li-sene hamsîn ve mieteyn ve elf.

Kütahya hazariyesini taksid-i evveli	1260 guruş
Mâl-ı maktûun taksid-i evveli	28750 guruş
Semere-i mukataanın taksid-i evveli	92325 guruş
Darphâne-i Âmire harciyatının taksid-i evveli	16250 guruş
Zammı muhasıllık berây-ı maaş müşiri ve feriki Âsâkir-i hassa ve müşir-i tophane	7594 guruş
Toplam	146179 guruş
Refimenzil bedelinin taksid-i evveli	7455 guruş
Mukataat hazinesi âidatı	5399 guruş
Bâb-ı Âli câizesi	4187 guruş
Geçen Rûz-ı Kasım tevzii defterinin harcı	2600 guruş
Ber mûtad mütesellimlik	8000 guruş
Mütesellim vekili ağa'ya	5000 guruş (toplam 13000 guruş)
Kapı çukadârı mâhiyesi	7500 guruş
Kâğıd mum, mürekkeb ve masarîf-ı küttab	3000 guruş
Toplam	182133 guruş
Sarraf güzeştesi	11000 guruş
Taahhüdiyesi	10000 guruş (toplam 21000 guruş)
Sarraf Suca Artin marifetiyle	7500 guruş (toplam 210633 guruş)
Tahsilat	180000 guruş+30608 bekayası=210633 guruş
Emvâl-i mezkûreden malumu 21 esâmi noksanı tard-ı bakâyâ	
Dâhil-i defter-i tevzii olan iğneden dört aded mahalle deyn	30608 guruş-2200 guruş=28408 guruş
Bazı tayarandan halefi tarafına redd-i lâzım gelen mebâlıgdan deyn	12500 guruş (28408 guruş- 12500 guruş = 15908 guruş)
Bir kıta memhûr ve mûmza defteri nâtık olduğu üzere umur-u sancak için masarîf olub biminnetihi Teâla âtiy-i Rûz-ı Kasım defterine idhal olunması lazım gelen matlubu	25818 guruş

Mevaddı-ı sâireden ahz ve tahsil eylediği mebalığın keyfiyatı.

Mart ibtidasından Ağustos gayetine gelince altı aylık mütesellimlik mâhiyanesine mahsûben	32350 guruş
Elli senesine mahsuben mâl-ı avariz ve bedel-i menzil	14683.5 guruş
Ber mutad kazaların rûz-ı safer tahsildâriyesinden makbûzu	7060 guruş
Kazaların rûz-ı safere defterlerinin fermân-ı harc olarak makbuzu	5222 guruş
Sene-i cedidenin takvim-i vakayi akçesi olarak makbuzu	3840 guruş

49 senesi Mart'ından itibaren Viranşehir sancağı mütesellimi Dergâh-ı Âli kapucubaşlarından Hüseyin Çavuşzâde atûfetlü Hüseyin Ağa uhdesinden sarf ve tahvil olduğundan muhasebesi defteri kaydıdır.

Bi minnet-i Teâlâ âti rûz-ı kasım defterine idhal olunması lâzım gelen matlubu tahsilatı 6 aylık 24000 guruş ziyade makbuz 8250 guruş

Kırkdokuz senesi âdet-i ağnam malı olarak makbuzu 18.000 guruş

[5b-6a]

Bedel-i semen ve Bedel-i defter mal ve semarât-ı mezbûre der liva-i Viranşehir ve ba'dehü adl şevval-i mart 249'un gaye-i şubat muhasebe-i Âsâkir-i mansure.

Bedeli seman semerâtı-ı mütesellimlik	184651 guruş
Liva-i Viranşehir ve bedel-i baha-i redif semerat	
Mahiye-i mütesellimlik	48600guruş
Toplam	232651 guruş
Bedel-i semen bedel-i mütesellimlik-i merkum taksid-i evvel Haziran 49 senesi	92325.5 guruş
Taksid-i sâni eylül	92325.5 guruş
Toplam	184651 guruş
Bedel-i mahiye-i mütesellimlik mezbur semeni evvel mart ilânihâye gaye-i şubata mâhiye	4000 guruş Lisene 12 4000*12=48000
Ceman yekün bedel-i iltizam ve semere	309245 guruş

Semerât, bedel-i iltizam mukataa Liva-i Viranşehir ve bedel-i taahhüd mart 49 ve avarız liva-i mezbur sene 250.

Bedel-i iltizam kadimi	69000 guruş
Zam 49 sene tahsis maaş hâi hazret-i müşir-i ferîa	7594 guruş
Âsâkir-i hassa ve müşir-i Tophane	76594 guruş

Haziran 38297 guruş

Eylül 38297 guruş

[5b-6a/7-8]

Bâis-i defter oldur ki: Beydereğli sahasında ba-emr-i irade-i seniyye inşa olunan 61 buçuk zira bir kıt'a kalyon-u Humâyûn kerestesinden bedel-i itâiden kazaların hisse-i kerestelerinin nısıf bedeli mukaddema ita olunub muahharan rub'u devletlü Musa Ağa marifetiyle yine bâde'l mukavele bedeli ita olunmuş bâki rub'u hisselerin ber vech-i âti dokuz aded kaza hissesi olan iki yüz kırk iki buçuk bir rub'u aded kerestenin beheri üç yüz guruşun Ağa mûmaileyhin sâbık kavvasbaşısı Temürcizâde Halil Ağa ile saha-i mezkûreye aynen nakletmek üzere ber vech-i âti kazaların hisseleri olan düyunları zikr ve beyan olurnur

Fi 27 Cemaziyelevvel sene 1250.

Hisse	Baha	Kuruş
Hisse-i Kızılbil Kereste	26 Bahası	7800 guruş
Hisse-i Kurukavak Kereste	6 Bahası	1800 guruş
Hisse-i Aktaş Kereste	15 Bahası	4500 guruş
Hisse-i Yörük Kereste	17 Bahası	5100 guruş
Hisse-i Eflani Kereste	64.5 Bahası	19350 guruş
Hisse-i Şehabeddin Kereste	23.5 Bahası	7125 guruş
Hisse-i Ova Kereste	26 Bahası	7800 guruş
Hisse-i Ulus Kereste	44.5 Bahası	13350 guruş
Hisse-i Keçinos Kereste	20 Bahası	6000 guruş

Cem'an yekün rub'u kereste 242.5 (bahası) 72825 guruş.

Yalnız yetmiş iki bin sekiz yüz yirmi beş guruşdur.

[6b/9]

Viranşehir sancağından gayr-i ez sevahil bâ-fermân-ı Âli matlub buyurulan 1400 nefer redif Âsâkir-i mürettebeden Borlu hissesine isabet eden 302 nefer Redif-i Asâkir-i Mansure'nin mahallât ve kurasına tarh ve taksim olunan defteri kayıdır.

Fi 25 Cemâziyel evvel sene 1250.

	Nefer		Nefer
Mahalle-i Karali	18	Karye-i Dâne-i Ulya	2
Mahalle-i Babasultan	12	Karye-i Çiftlik-i Ulya	1
Mahalle-i Cami-i Kebir	8	Karye-i Çiftlik-i Süfla	4
Mahalle-i Kavak	3	Karye-i Kirpe	4
Mahalle-i Hacı Halil	8	Karye-i Kuzçakan	1
Mahalle-i Hacı Evhad	5	Karye-i Çomakviran	4
Mahalle-i Hacı Bekli	2	Karye-i Sırçalı	2
Mahalle-i Müslüman Kıran	2	Karye-i Magul	1
Mahalle-i Hacı Varşo	2	Karye-i Sorguncuk	1
Mahalle-i Hacı Ali	2	Karye-i Bostanbükü	3
Mahalle-i Kirkille	1	Karye-i Karapınar	2
Mahalle-i Çavuş	9	Karye-i Ağaçkilise	7
Mahalle-i Halil Kethüda	8	Karye-i Örencik	3
Mahalle-i Tekye	1	Karye-i Kart	5
Mahalle-i Çeşme	2	Karye-i Pelitviran	3
Mahalle-i Müslüman Bolat	4	Karye-i Kadıbükü	4
Karye-i Kuzyaka	12	Karye-i Çerçi	5
Karye-i Bürnük	10	Karye-i Ilbarıt	7
Karye-i Kılaguzlar	6	Karye-i Safaralan	1
Karye-i Kapullu	11	Karye-i Yacı	1
Karye-i Başköy	4	“Karye-i Çıraklar	5

Karye-i Arıcak	5	Karye-i Sarıban	2
Karye-i Emliya	3	Karye-i Kızılcaviran Ulya	6
Karye-i Bağlarbaşı	2	Karye-i Kızılcaviran Süfla	4
Karye-i Tokatlı	2	Karye-i Konarı	17
Karye-i Gayza	3	Karye-i Bulak	25
Karye-i Dâne-i Sülfa	4	Karye-i Yazıköy	22

Cem'an yekün nefer 302

Yalnız üçyüziki nefer Redif-i Âsâkir-i Mansure

[7a/10]

Medine-i Taraklıborlu'da vuku bulan ihrak için cümle marifetiyle müceddeden yapıdırılıb medine-i mezbur ahalisinden Kahveci Salih yedine teslim olunan kanca, balta çatal çeküç ber vech-i âti beyan olunur.

Fi 15 Rebiülahir sene 1250

$$15 \text{ kanca} + 5 \text{ balta} + 8 \text{ çatal çeküç} = 28$$

Kala derununda bulunmak için teslim olunan kal'aya beyan şerh.

$$3 \text{ kanca} + 2 \text{ balta} + 2 \text{ çatal çeküç} = 8$$

[7a/11]

Kıdvetü'l emâsil-i kiram Molla Ahmedzâde es-Seyyid el-Hâc Salih Çelebi dâme şeref siyâdetühü gibbü't-tahte'l-vâkiye inhâ olunur ki Taraklıborlu kazasının kaim-i makamı Nekâbetü'l-eşraf hizmet-i şerifesine Cenab-ı Ehl-i Müstakimü'l-edvâr olduğunuz bu defa bâ ilâm ve bâ tahrirât ihbar ve iş^car olunduğuna binâen hizmet-i şerife-i mezkûre işbu bin iki yüz elli senesi Recebu'l-ferd hurrasinden Cenab-ı Şerifinizin tevcih ve ihale olunmuştur. Sâdat-ı Kirâme tevkîr ve ihrâm idüb kuzât ve kaim-i makam senedleriyle teseyyüd ve izhâr-ı alamet hazr edilenleri men^c ve def^c ve siz dâhi kimesneye alâmet-i hâzıra vaz^cından haşyet dâr-ı âli nesb-i siyâdet edenleri tarafımıza havaleye mübaderet ile işbu emâneti kübrâ'da iffet ve istikamet eyleyüb sâdat-ı kiramdan tevcihiye ve vesile ve muhaddesât-ı sâire nâ-marziye nâmıyla bir

akçeleri olmayub ve aldırmayub siyanet-i arz hallerine say^c ve ikdam ve zımnında şevketlü, muhabbetlü, kudretlü, kerametlü padişah-ı âlem penâh efendimiz hazretlerine isticlâb ve dâvat-ı hayriyeye ihtimam ve her emirde şer-i şerife imtisâli tam eyleyerek mazhar-ı şefaathazret-i seyyidu'l enâm aleyhi ve ala âlihi efdalü't-tahiyye vesselâm bulasız.

El Fakir Müslim Mollazâde Abdürrahim Hüseyin en-Nâkıbe'l-eşrâf.

[7b/12]

Bâis-i Defter oldur ki: Bâ mektubu sâmi der aliyye'ye matlub buyurulan yüz adet hızarıcıyı Liva-i Viranşehir mütesellimi vekili semahatlı Muslihiddin Ağa marifetiyle ve marifet-i şer^c ve bil cümle vücuh ahali marifetiyle liva-i mezkûrun hızarıcı olan kazalarına tarh ve tahmil olunan defterdir.

Fi 21 Recep sene 1250

Hisse	Nefer Sayısı	Hisse	Nefer Sayısı
Hisse-i Eflani	12	Hisse-i Yenice	8
Hisse-i Ova	6	Hisse-i Kızılbel	8
Hisse-i Ulus	10	Hisse-i Viranşehir	10
Hisse-i Gıcınus	6	Hisse-i Şehabeddin	8
Hisse-i Zerzane	8	Hisse-i Kurukavak	2
Hisse-i Penşenbe	10	Hisse-i Tefen	2
Hisse-i Çarşamba	10	Cem'an yekün	100

Yalnız yüz adet hızarıcıdır.

Ecnas Kereste	Bahası ve Kuruş
Hisse-i Kurukavak	6*300 = 1800 guruş (yalnız bin sekiz yüz guruşdur)
Hisse-i Aktaş	15*300 = 4500 guruş (yalnız dört bin beş yüz guruşdur)
Hisse-i Şehabeddin	23,5*300 = 7125 guruş (yalnız yedi bin yüz yirmi beş guruşdur)
Hisse-i Yörük	17*300 = 5100 guruş (yalnız beş biin yüz guruşdur)
Hisse-i Eflani	64,5*300 = 19350 guruş (yalnız on dokuz bin üç yüz elli guruşdur)
Hisse-i Ova	26*300 = 7800 guruş (yalnız yedi bin sekiz yüz guruşdur)

Hisse-i Ulus	42,5*300 = 13425 guruş (yalnız on üç bin dört yüz yirmi beş guruşdur)
Hisse-i Keçinos	21*300 = 6300 guruş (yalnız altı bin üç yüz guruşdur)

[8a/13]

Bais-i Defter oldur ki: Beydereğli sahasından Nâzır marifetiyle derdest inşa olunmakta olan Kalyon-u Humayun kerestesinden Viranşehir sancağında vâki aynen kereste i'ta eden kazalarından başka öteden beri olageldiği misillu bedel i'ta eden kazalar hisselerinden nısfı bi't-terazi nâzır muma ileyhe beheri 110 guruşdan bedelleri tamamen eda ve teslim olunub bâki nısf-ı aharından 372 buçuk aded ecnas kereste liva-i mezbur mütesellimi

[8a/14]

Sabık Hüseyin Ağa'nın oğlu Molla Ağa zikr-i âti kazalar ahalileriyle beheri 300 guruş katıyye ve nakliye ve sâl baha ve nüvl-i sefine olarak mukavele ve kat' baha ederek saha-i mezkûreye nakl ve teslime müteahhid oldukda kaza-i mezbur ahalileri tevzi ve taksim ve tahsil idüb tamamen ve kâmilan merkum Molla Ağa'ya edâ ve teslim idüb her birilerinin yedlerine başka başka halas verdiği kazaların kereste-i mezkûre bedelinin defteridir. Ber vech-i âti zikr olunur.

Hurrire fi'l yevmil-hâdi vel-işrin min saferi'l-ferd lisene hamsin ve mieteyn ve elf.

Ecnas Kereste	Kuruş
Hisse-i Viranşehir	1228,5*300 = 38550 guruş (yalnız otuz sekiz bin beş yüz elli guruşdur)
Hisse-i Kızılbel	26*300 = 7800 guruş (yalnız yedi bin sekiz yüz guruşdur)
Cem'an yekün	372,5 (yalnız üç yüz yetmiş iki buçuk kerestedir)

Bedel 111750 Fi 300 beher kereste üç yüz guruşdur.

Yalnız yüz on bir bin yedi yüz elli guruşdur.

Sâlifü'z-zikr kazalarından matlub kerestenin bedelleri ber vech-i bâlâ merkum Molla Ağa tarafından tamamen tahsil ve ahz olunmuş ise de kereste-i mezkûrdan yalnız yüz yirmi dokuz aded kereste saha-i mezkûra nakl ve teslim olunmuş, iki yüz yirmi dört aded kerestenin bazıları sal başında ve bazıları kalyon sahasında on dokuz

buçuk aded kerestenin dâhi elân vücudu olmayub bundan böyle Beydereğli sahasına nakl ve teslim olunacak işbu bakayâ kalan kereste-i mezkûreye sarf olunub merhum Molla Ağa'nın kazalardan tahsil ve ahz eylediği yollardan verilmesi ica eden Molla Ağa'nın bir taraftan ıslahab-ı matlubat ile muhasebe idüb mukarrer olarak amel eylediği defter-i mesfur deyu defter-i kayıdır ki ber vech-i âti zikr olunur.

Üç yüz elli aded kerestenin icmalat-ı sal bahasından 7600 guruş

Yalnız üç yüz elli kerestenin ber mu'tad hasad olunacağı ücret 706 yalnız yedi yüz altı guruşdur.

[8b]

Üç yüz elli üç kerestenin nevl-i sefine bâ-mukavele beheri fi 30 guruş 10590 yalnız on bin beş yüz doksan guruşdur.

Üç yüz elli üç aded kerestenin ber-mûtad Beydereğli sahasından çekme ücreti bedeli 8 guruş 706 yalnız yedi yüz altı guruş.

Bâ mukavele Tefen Ayânı Mustafa Bey marifetiyle sal başına nakl olunacak kereste 54 Beheri 105 Yalnız yüz beş guruşdan.

5670 Yalnız beş bin altı yüz yetmiş guruş

Kereste-i mezkûr naklinde bâmukâvele amele öküzücü bedeliyesi	3000 guruş Yalnız üç bin guruşdur.
Üç yüz elli üç aded keresteden bâmukavele Yenice kazası kerestecilerinin katiye ve nakliyeden bâki matlûbeleri Ağay-ı merkûmun mukırr olduğu	5580 Yalnız beş bin beş yüz seksen guruşdur.
Elân vücudu olmayub müceddeden kat ^c ve nakl olunacak kereste iktiza eden bedeli 19 buçuk	5750 Yalnız beş bin yedi yüz elli guruşdur.
Kereste-i mezbûrun naklinde kazalardan aldığı camuş öküzü 6 çift yalnız 6 çift	7200 Yalnız yedi bin iki yüz guruş Fi 1200 guruş Yalnız bin iki yüz guruş
Cem'an yekün	46362 guruş Yalnız kırk altı bin üç yüz altmış iki guruşdur.

[9a/15]

Viranşehir sancağından vâki malumu'l-hudud kazalarda sâkinûn âyân ve muhtarları bi-ecmâihim serliva olan Taraklıborlu kazasına meclis-i şer'ce gelüb takrir-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm ederler ki:

Beydereğli sahasında nâzırı marifetiyle derdest inşa olunmakda olan Kalyon-u Hümayûn kerestesinden aynen kereste i'ca olunagelen kazalardan başka öteden beri olageldiği misillu bedel i'ta eden kazalar hisselerinden nısfı bi't-terâzi nâzır mûmâileyhe beheri yüz on guruşdan bedelleri tamamen eda ve teslim olunub bâki nısf-ı âharından dahi yalnız 372,5 aded ecnas kereste liva-i mezbur mütesellimi sâbıkı Hüseyin Ağa'nın müdiri oğlu Mûsa Ağa kazalar ahalileri ile beheri 300 guruş katiyye ve nakliye ve salbaha ve bedel-i sefine olarak mukavele vekat'i bahâ ederek sahay-i mezkûreye nakl ve teslime müteahhid oldukda kazay-ı mezbûr ahalileri dahi yalnız 72 buçuk kerestenin beheri 300 guruşdan cem'an 111750 guruşu tevzii ve taksim ve tahsil tamamen ve kâmilen merkum Mûsa Ağa'ya eda ve teslim idüb ahz ve kabzını mübeyyin her bir kazaya başka başka memhur halas-ı senedatı virüb ancak kereste-i mezkûrdan yalnız 129 adet kereste sahay-ı mezkûraya teslim olunmuş bâkisi bedellerin ve salbaşında ve kalyon sahasında ve on dokuz buçuk kerestenin hiç vücudu olmayub İşbu kuvve-i karibeye gelmiş elân sa'y ve gayret olunan malumul aded kerestenin saha-i mezkûre nakil teslimi hususu ber mucib-i defter yalnız 46362 guruşa mütevakkıf idüğü ve Merkum Musa Ağa'nın tamamen ahz ve kabz eylediği yalnız 111750 guruşdan meblağ-ı mezkûr 46362 guruşun edâsına muhtaç olduğunu ilam ediyoruz deyu takrirleri vâkıa mutabık ve nefsu'l emre muvafık olmağını vakiu'lhâl bi'liltimas paye-i serir-i âlâya arz ve ilâm olundu. Bâkiyû'l-emi li-hazret-i men lehû'l-emrindir. Hurrîre fî'l-yevmi'lhâdi ve'l-ışrîn min recebi'l ferd sene hamsîn ve mieteyn ve elf.

[9a/16]

İftihârül'-mâcid ve'l-ekârim câmiu'l-mihâm ve'l-ekârim el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melik ed-dâim dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Kastamonu ve ilhâken Viranşehir sancakları mütesellimi Dede Mustafa dâme mecduhû ve mefahiru'l-kuz-zât ve'l-hukkâm meâdenü'l-fezâil ve'l-kelâm Viranşehir sancağının zikr-i âti sahil kazalarından ma'ada hâvi olduğu sâir kazaların kuz-zât ve nüvvâbı zîde fazluhum ve

mefâhirü'l-emâsi ve'l-akrân ve yedi yedyân ve âyân ve vücuh-u memleket ve bi'l cümle iş erleri zide kadruhum terfî-i refî-i humâyun vâsıl olacak malum ola ki bi tevfik subhânehu ve Teâlâ tâlim-i fûnûn-u kaza ve cihad ve temmîm-i esbâb-ı muhafaza-i bilâd-ı ibadına hayriyesiyle.

Memâlik-i mahrûsetü'-mesâlik-i şâhânemde kain münasib eyâlât ve elviyeden ittifak-ı ârâ ile karagir olan usul-ü mahasını şümûle tevfikân bi't-tertib tahrîr ve tanzim kılınmakta olan Redif Âsâkir-i Mansure-i Muhammediye taburları zâbita ve neferâtın el hâlet-i bende-i asâkir-i mansûrem hazinesi tarafından tanzim ittirilmekte olan nizam tüfenkleri ve kılıç ve palaska ve sâir misillü levazım-ı mukteziyelerden ma'da dâimi verilecek maaş ve mâhiyeleri aleddevam iktisalar uçun beher sene i'ta olunacak efs ve iksa kılınacak elbise ile levâzım-ı sâirelerinde masarîf-ı seneviyesi lede'l-hesab külliyyetli akçaya mütevakkıf görünmüş ve elhâlet-i hâzihi hazîne-i mezkûreden idare olunmakta olan asl muvazzaf Âsâkir-i Hassa ve Mansûre-i Muhammediye ve sâir sunuf.

[9b/17]

Muntazama-i Şâhânemin derkâr olan masârîf ve ihtisası cihetiyle işbu redif mansûre taburları masârîfın dahi bütün bütün hazine-i mezkûreden idaresi derece-i istihsalden bulunmuş olduğunu husus-u mezkûrun muktezâ-i irâde-i mâ' delet âde-i mülûkânem üzerine hüsn-ü tesviyesi çaresinin istihsali sureti ve kelâmım fehâm-ı devlet-i aliyye-i ebed ensâmımın beynlerinde akd olunan Mecâlis-i Şûrada lede't-te'emmül çünkü kıyâm-ı din ve millet ve devam-ı ömriye mülk ve memleket-i müeyyed min indillah olan devlet-i aliyye-i kavi-i şevketimin ale'ddevam istikmâl-i esbab kuvvet ve mekenne-i menut olub iş bu Redif-i Mansure-i Askeri'den dahi bâlâda beyan olunan kazayay-ı hayriye ihtiva eyleyen mücerred ihyay-ı din ve devlet ve ifay-ı asayiş bilâd-ı müslimin ve hıfz-ı refah-ı ahali ve raiyyet için ahsen-i usûl üzere vaz' ve tesis olunmak mülabesiyle kavaid-i diniye ve mülkiyesi umuma râci olacağı misillü masarîf-i icâbiyesinin irade ve dergâr olduğu ifası dahi cümlenin boynuna borç hükmünden olarak el birliğiyle tutulmak lâzım geleceği âşikâr ve mamafih masarîf-i mezkûrenin cümlesi memalik-i mahrûsem ahalisine tahmil olunmak lâzım gelse bu sûretten ahali-i fukara ağır düşeceği zâil ve bedîdâr olmaktan nâşi Âsâkir-i merkûmenin bir senelik hesabı olunduğu üzere yekün masarîf-ı mikdarına göre

bilcümle medâr olmak ve noksanı yine merhameten hazine-i mezkûreden uyuşturulmak ve senede iki taksit ile edâ olunmak üzere Anadoulu ve Rum ilinden kâin kazalardan hal ve tahammüllerine göre bir mikdar îâne-i cihâdiye tertibi münasib görünerek bu bâbda hassa ve evkâf ve muf ve adl muaf cemi-i mahaller saban tutulmak ve nizam-ı vechile kazalar masarîfının tevzii ve teessür-ü vâridesi bi't-tenkih ruhsat-ı hâvi yazılan evâmîr-i şerifem için alınmakta olan ferman harcı iş bu îâne-i cihadiye hisselerinden ahz olunmayacağından mahallinde dahi bütün harc-ı imza ve tahsildariye nâm ve nâm-ı âhar ile bir akçe ahz ve tahsil olunmayub elhâlet-i hâzihi taşralarda emlak ve arazileri müceddeden tahrir olmayan kazalar tevziat-ı kadîmden beynlerinde câri ve sicillerde mukayyed olan hâne itibarıyla olmakta ise de mürur-u zaman ile mesela otuz hâneli bir karye şimdi yirmi hâneye tenzil ve yirmi hâneli karye otuz hâneye terfî ile yine tevzîleri eski usul üzere olmasından dolayı bazı mahallerde ta^cdil ve tesviye şurutu lâyıkıla gözetilmekte olması muhtemel olmak hasebiyle iş bu Redif

Varidatı tertibinde her bir liva ve kazanın hissesi tevzîât-ı sâire misillû kavim hâne itibarıyla tevzî ve taksîm kılınmayub ahaliye yesr ve suhulet-i mucib ve ta^cdil-i müstevcib olmak için her bir kazanın şimdiki derece-i tahammül ve mamuriyetine ve vücuh-u ahalinin hakik-i kudret-i hâliyelerine göre aded ve himâyeden ârî vechile bi't-taksim bir kazanın hissesine ne isabet eder ise asl sancak masrafından olan hissesi başka ve îâne-i cihâdiyeden icâbiyesi başka gösterilerek ol vechile mahkeme pusulaları tanzim ve âna göre her bir kazada asıl kaza masarîfının beyan yapılacak tevzi defterine mikdar-ı tasrihiyle başkaca derc ve terkîm kezâlik sancak olmayarak müstakil olan kazalarda dahi bu usûl ve icra tetemmim kılınmak ve yeruce muharrer sancakca olan tertibatın kazalar hisselerin kemiyet ve keyfiyetleri.

[10a]

İsim ve şöhretiyle bu tarafda dahi malum olmak için sûret taksimlerini mübeyyen birer kıt'a defterleri Dersaadet'e takdim olunarak mansûre hazinesi tarafından redif-i mansûre ve nefer defterlerine bâ^cde'l kayd bir sureti terfik-ı defâtir tevziâta mensur rical-i devlet-i aliyyeden bakayasının inzimamiyle haremeyn muhasebecisi olan iftiharu'l emâcid velekârim ala râifzîde ulvuhu tarafına i^cta ile bâ^cde mahallerinden vürud edecek tevzi defterlerine yazılacak mikdarlarına mukabele ve tatbik bile bir güne fesad karışmamasına dikkat ve ihtimam kılınmak ve mebalıg-ı mezkûrenin ahal-i bilâd-ı müstelzim usret olmamak için seneviyesi bi't-tansib iki

taksid rabtıyla taksid-i evveli bi minnetih-i Teâlâ işbu elli senesi içinde hulûl edecek kırkdokuz senesi Kasım'ından ve taksid-i sâni gelecek Rûz-ı Hızır'dan itibaren tertib ve emvâl-i bedeliye ve sâire misillû her mahallin mutasarrıf ve mütesellim Voyvodalarının bu tarafta bulunan sarraflarına taahhüd ettirilerek mehil-i münasib ile tahsil olunacak ise de bu madde için taahhudiye ve güzeşte ve mübaşiriye nâmıyla zinhar ve zinhar fukaradan bir akça hîn-i mutalaa ahz olunmamak ve senelik iş bu taksitleri dahi minval-i muharrer üzere tesviye ve istifa kılınmak suretleri müteferriât-ı sâiresiyle bi't-tezekkûn tensib ve istisvâb ile ol vechile icrasına ibtidar olunması hususuna irade-i seniyye-i mülûkânem teallukuyla ol-bâbda hatt-ı humayûn şevket makardan Padişâhânem salhife-i piray-ı sudur olarak mebâlîğ-ı merkûmeden Viranşehir Sancağı sahilinde olub askerisi tersane-i âmireme merbut olan Bartın ve Amasra ve Beydereğli kazalarından mâada liva-i mezbûrun hâvi olduğu sâir kazalar her sene yüz kise akçe isabet etmiş olmağla siz ki mütesellim kapucubaşı ve kuzzât ve nüvvâab ve sâir mumaileyhim size vusul-ü şerifimde keyfiyeti lâzım gelenlere ifade ve tefhîm birle marulbeyan sahil kazalardan mâada liva-ı mezbûrun sâir kazaları hissesine senevi isabet eden sâlifü'z-zikr yüz kise akçenin nısfı bi minnetihi Teâlâ iş bu hulûl edecek Rûz-ı Kasım'da ve nısfı diğerinin gelecek Rûz-ı Hızır da tahsil ile bundan beher sene böylece iki taksit ile zikrolunan sahil kazalarından ma'ada sâir kaza ve kasabat ve kur'a ahalisine usul-ü meşrûhaya tatbikan ve tadil ve tesviye şurutuna terfikan tevzî ve taksim ve yerlu yerinden cem^c ve tahsiliye hazine-i merkûme'ye irsal ve teslim ve kazalar hisselerinin bâlâda beyan olunduğu vechile mîkdar ve keyfiyeti mutazammın ol emirde defterinin akdimi hususuna bi'l-ittihad müeyyed-i itina ve dikkat eylemek fermânım olmağın Divan-ı Humayununda mahsusen iş bu emr-i şerifim ısdaru ile tısyân olunmuşdur. İmdi keyfiyet-i malumunuz oldukça ber vech-i meşrûh amel ve hareketle icraat, emr-ü irade-i şahâneme bi'l-ittifak akvâm ve mübâderes ve bu vesile ile hîn-i tevzî ve tahsilinde harc-ı imza ve tahsildâriye nâm-ı âhâr ahal-i fukaradan bir akçe ve cebe alınmak lâzım gelür ise bi't-tahkîk mütecâsir olanların haklarından gelineceği muhakkak ve mukarrer olmağla ona göre davranub bu halde ifalar lâzime-i (...) ve sadakatle cümleniz bâlâ bi't-ittihad afu ve sa'y ve kudret ve mugâyır-ı vaz'ı. [10b] tecvizinden bigayet hazer ve mücanebet eylemeniz babında fermân-ı âlişanım sâdir olmuşdur deyu buyurdum ki : Vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşruh üzere şerefyâne-i sudur olan fermana vacibü'l-ittibâ ve lâzimu'l-imtisâlimin mazmun itaat makrûnuyla amel ve hakaret eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerifime itimad kılasız Tahriren evail-i şehri cemâziye'l âhire sene hamsîn ve mieteyn ve elf.

Karar-ı asl el kaydıyan fi 27 Recep sene 1250

[10b/18]

Bais-i defter oldur ki: Viranşehir sancağının serlivası olan Medine-i Taraklıborlu kazasına ber mûcib-i sicil tevzi^ci iki yüz yirmi hâne itibariyle sancak tevzi^cinden kasabaya tarh olunub el-yevm kaza-i mezbûrede mevcut ve muteber olan yüz elli hâne üzerine tevzi ve taksim oluna geldiğine binâen iki yüz kırk dokuz senesine mahsûben sene-i mezbûre Rûz-ı Kasım itibariyle tevzii vuku bulan emvâl-i miriyeden zirde mestur olduğu üzere kazay-ı mezbur hissesi olan emvâl-i miri ve masarifatı kaza ve muayyenât-ı sâirenin keyfiyeti bilinmek için liva-i mezbûrun serlivası olan Medine-i Taraklıborlu nâm-ı diğer Zâğferanbolu kazasının sene-i mezbûre Rûz-ı Kasım tevzii defterde ber vech-i âti zikr ve beyan olunur. Hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi^c ve'l-ışrîn min şehr-i cemâziyelevvel sene hamsîn ve mieteyn ve elf.

İki yüz kırk dokuz senesine mahsûben Rûz-ı Kasım sancak defterlerinden hisse-i Borlu	61275,5 guruş
Ber mutad tahsildariye	1000 guruş
Ber mutad harc-ı tahvil	100 guruş
Ber mutad nüfus mukayyid-i mahiyesi	780 guruş
Emin-i sandık bedeliye bâpusula-i şer-i mürur-u bur masarufı	2000 guruş
Toplam	65155,5 guruş

Cümleye malum olduğu üzere murur-u ubur eden eda ve kira hakkında bir kuyud maada yem ve yiyecek ve ücret verilmesi memnudur.

Mahkeme tamiri	250 guruş
Guruş başına birer paradan hâkim efendi dâilerine harç-ı imza	1646,5 guruş
Emirde olan evâmîr-i aliye ve mehâmî-i seniyye ve Âsâkir-i muntazamadan (arkadaşları onları?) tahrîre memur kâtibe	690 guruş
Toplam	67742 guruş
2000 guruş Tenzili	65742 guruş
Harc-ı imza	657 guruş

Toplam	66399 guruş
Liva-i mezbur mütesellimi serbevabin dergah-ı aliyeden atufetlü Dede Mustafa Ağa Hazretleri marifetiyle	17937,5 guruş
Hilat baha	7500 guruş
Mukataaya merbut mütesellimlik mahiyesine	10000 guruş
Birer paradan harc-ı imza	437,5 guruş
Toplam	84336,5 guruş

[10b/19]

Muahharan merhamet efzây-ı sudûr olan ferman cihan mûta-ı şâhâne mantûk-u münîf üzere olan mühimme-i umur-u devlet-i âliyeden ma'ada bazı hizmet-i mübâşereye ve ücret ve o misüllü tanzimi icab eder. Masâarifât-ı fâhişenin serhâle mim işaret olunduğu vechile bundan böyle tevziat emr-i ehemminde hilâf-ı rız^cay-ı âli ziyade ve fahiş nesne idhâline cesâret olunmamak şartıyla gayri tenzil iktizasında icrası bâbında fermân hazreti veliyyul emrindir.

Bais-i defter oldur ki 249 senesine mahsuben Rûz-ı Kasım itibariyle vuku^cbulan Borlu kazası sernâme defter-i tevzi^cine bâ fermân-ı âli ruhsat ittirile mebalıg-ı Kastamonu ve Viranşehir sancakları mütesellimi ser bevabin Dergâh-ı Ali'den atufetlü Dede Mustafa Ağa hazretlerinin liva-i Viranşehirde vekili semahatlü Muslihiddin Ağa marifetleri ve marifet-i şer' ve cümle vücuhlar ittifakıyla bittadil ve tesviye kaza-i mezbur mevcudu tabiri olan 150 hânesi üzerine tevzî ve taksim olundukda beher hâneye 575 guruş 24 pâreden ber vech-i âti mahalle ve kura ahalilerinden mebalıg-ı li-ecli't-tahsil verilen defterdir.

Fi 1 Şaban sene 1250

Yekün ü defter 67742 guruş Harc-ı ferman 657 guruş Toplam= 68399 guruş

Livai mezbur mütesellimi marifetiyle hil^cat baha 7500 guruş

Mukataaya merbut mütesellimlik mahiyesinden 10000 guruş

Guruşda birer pâre 437,5 guruş

Toplam = 17937 guruş

Genel toplam = 86336,5 guruş

[11a/20]

Kıdvetü'l-nüvvâb en neşr-i ayn Taraklıborlu nâm-ı diğêr Zağfiranbolu kazası nâibi mevlanâ zîde ilmuh ve mefahiru'l emâsil ve'l-akrân âyân ve vücuh-u memleket ve bil cümle iş erleri zidehû kadruhum terkî-ı refî-ı hümayûn vâsıl olacak malum ola ki : Mukaddema sâdır olan fermân-ı âlişanım mucebince bu defa Taraklıborlu nâm-ı diğêr Zağfiranbolu kazasının kırk dokuz senesi Rûz-ı Kasım itibariyle vukubulan masarîfının Dersaadet'e vürûd iden mumzâ ve memhur bir kıt'a tevzii defteri yekûn altmış yedi bin yedi yüz kırk iki guruşa bâlig olmuş ve defter-i mezkûr bitterfik iki bin guruş tenzil ile maa harç fermân-ı sıhhu'l bâki altmış altı bin üç yüz doksan dokuz guruşun tevzî-i irade-i âliyeme mütevekkîf idigün bu tarafda terfîk-ı defâtire memur olan rical-i devlet-i âliyemden şukka-i sâninin inzimâmiyle hâlen Haremeyn-i Şerifeyn muhasebecisi iftihârü'l-ekâbir ve elekârim Ali Raif zîde ulûh zir-i deftere tahrîr ve temhîr itmiş ve defter-i mezkûr bâlâsına sahh-ı keşîde olunarak iade ve irsal kılınmış olmağla siz ki nâib ve ağyan ve sâire muma-ileyhimsiz. Vusulü emr-i şerifinde sâlifü'z-zikr altmış altı bin üç yüz doksan dokuz guruşu marifetine ve cümle marifetiyle kaza-i mezbur ahalisine ta^cdil ve tesviye şurûtuna riâyet olunarak tevzî ve taksim ve yerli yerinden cem'ı ve tahsil ile mahallerine te'diye ve teslime dikkat ve meblağ-ı mezbûrun hîn-i tevzî^cinde defter-i mezkûre bir akçe zam ve ilave olunmak ve yahud tahsildâriye namıyla ziyade akçe ahz ve tahsil kılınmak lâzım gelir ise bi't-tahhîk mütecâsir olanların haklarından gelineceği muhakkak ve mukarr olduğuna binâen ona göre amel ve harekete mezîd-i ihtimam ve dikkat eylemeniz fermanım olmağın mahsûsan işbu emr-i celîl-i kadrîm ısdâr ve tisyâr olunmuşdur. İmdi Keyfiyet malumunuz oldukda ber-minval-i muharrer amel ve hareket ziyâde ikdam ve gayet meblağ-ı mezburun suret-i tevzî^ci ve tahsîli bu deftere dahi malum olmak için lâzım gelen ilamın Dersaadet'ime irsal ve takdime müsâra^cat e mugayir-i vaz'a irâet-i ruhsat ile nefsinizi mehlekeye ilgâdan tevekkî ve mübâ^cadet eylemeniz bâbında ferman-ı âlişanım sâdır olmuşdur buyurdum ki: Vusul buldukda bu bâbda vech-i meşruh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan ferman Vâcibu'l-ittiba^c ve lâzımü'l-ımtisâlimin maznun-u

ita^cat makrûnyle amel ve hareket eyleyesiz şöyle bilesiz Alamet-i şerifeme itimad kilasız Tahriren evâhir cemâziyelâhire sene hamsîn ve mieteyn ve elf.

[11a/21]

İftiharul emacid ve'l-ekârim câmiu'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtass bi-mezîdi inâyet el-melikü'd-dâim Dergâh-ı Muallam Kapucubaşlarından Kastamonu ve el-hak Viranşehir sancakları mütesellimi es-Seyyid Mustafa dâme mecduhû ve mefâhiru'l-kuzzât ve'l-ekârim meâdenü'l-fezâil velmekârim Viranşehir sancağında kain kazaların kadıları ve nâibleri zide fazluhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akrân âyân ve zâbitan ve vücuh-u memleket ve sâir iş erleri zidehû kadruhum ve tevkî-i refî-i hümayûn vasıl olacak malum ola ki; Bundan akdem Viranşehir Sancağına defter nâzırı tayin olunmuş Viranşehir kazası hanedânından es-Seyyid Hasan zide mecduhûya nezaret-i mezbûreden dolayı vuku bulan masarifine medar olunmak üzere emsal-i vechile cânib-i vilayetden mahiye üç yüz guruş maaş tahsisi hususunun sen ki mütesellim mumaileyhsin ba-ârîza-i inhâ ol babda Taraklıborlu nâibinin verdiği ilam-ı ba's ve haşr eylediği ecilden iktizası rical-i devlet-i aliyyemden hâlâ Ceride Nâzırı iftiharu'l emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Mehmet Said dâme mecduhûdan lede'l isti'lâm nâzır muma ileyhın bila-maaş liva-i mezbur defter-i nâzırlığına memuriyeti hâvi iki yüz kırk yedi senesi evahiri cemaziye' ûlasından emr-i şerifin verildiği ve bu makûle bilâ-maaşı defter nâzırlarına muahharan nâib-i vilayetten marifet-i şer'le tahsil kılınan maaşın mikdarı inha olundukda. [11b] Tanzim olduğu kuyuddan müsteban olmağla bu sûretde ber mucib-i inha tanzimi ususuna irade-i seniyyem taalluk eylemediği halde keyfiyet-i kayd-ı bâlâsına şerh virilerek ifade-i hâl-i mutazammın emr-i şerifim ısdâr-ı menûtu re'y-i âlişânım îdugu memhur ilam eylediği bâ takriri lede'l arz mucibince nizamı hususuna irade-i seniyyem taalluk idub ol vechile kayd-ı bâlâsına şerh virmekle ifade-i hal mütezammın iş bu emr-i âlişânım isdar ve irsal olunmuşdur imdi vüsûlünde keyfiyete mantuk-ı emr-i şerifimden malumun oldukda fermûde-i humâyunum ve bâlâda bast-u beyân olduğu üzere nâzır muma ileyhe tahsis kılınan üç yüz guruş maaşı mâh be mâh iva-i mezbûrun hâvi olduğu kazalardan ita'sı hususuna mübâaderet ve maaş-ı mezkûreden başka fukaradan bir akçe ve bir habbe iltiması hususunu tenbihe ve te'kîde ihtimam ve dikkat eyleyesin ve siz kuzzat ve nûvvâb ve âyân ve zâbitan ve vücuh-ı memleket mumaileyhimsiz. Siz dahi mucib-i emr-i şerifimle amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur

buyurdum ki : Hükmi-şerifim vardık da bu babda vech-i meşruh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan iş bu emri-şerif-i celilû's-şânımın alamet-i şerifeme itimat kılasız. Hurrîre fi'l-yevmil âşir min şehr-i receb-i şerif hâmsîn ve mieteyn ve elf.

Kostantınıyye

[11b/22]

İftiharu'l emâcid ve'l-ekârim camiu'l-mehâmid vel mekârim el-muhtas ber inayetü'l-mülk dergâh-ı muallam Kapucubaşlarından Viranşehir sancağı mütesellimi Mustafa dâme mecduhû ve mefahiru'l-kuzzat ve'l-hukkâm me'âdinu'l-fazl zikr-i âti amelenin hâvi olduğu kazaların kadıları ve nâibleri zîde fazluhum ve mefahiru'l emâsil ve'l-akran âyân ve zâbitân ve iş erleri ve zikr-i âti amelenin celbine tersane-i âmirem tarafından mübaşir tayin kılınan Kapudân-ı Derya vezirim mukarr asıllarından alâ kavvas-ı zîde kadruhum tevkî-i refî-i humâyûnum vâsıl olunacak malum ola ki Tersâne-i âmirem, timurhâne ve lengerhâne beyninde süfun-u donanmay-ı hümayunumun edevâtı ve ehineleri ve câbelengerleri imali hizmetinde istihdam olunmak üzere liva-i mezburdan tertib olunan yirmi nefer demirci amelesinin celb ile şimdiye kadar istihdam kılınmış ise de amele-i mezbûrenin Dersaadet'e vürudları bir seneye garib olduğundan bunlara ruhsat itasıyla yerlerine ol mikdar amelenin celbi lazım gelmiş olmakdan nâşi ol vechile amele-i merkumenin sevkine mütesellim ve kuzzat ve nüvvab ve âyan ve zabitan ve sâir mumaileyhimsiz marifetinize bi't-tedârik mübaşir-i merkume teslimen Dersaadet'ime irsâli ve Tersâne-i Amireme tavsili bâbında suret-i defteriyle emri-şerifime ısdarı hususunu bil fiil kapudan-ı derya düsturu mükerrrem müşir-i mufahham Nnizam-ı âlem vezirim Tahir Paşa edâmallahü Teâlâ iclâluh bâ takrir-i inha eder ki:

[12a]

Mucebince emri-şerifim ısdarı hususuna irade-i seniyyem taalluk idub ol vechile memhûr ve muhassal bir kıta suret-i defteri ihraç ve derûn-u emri-şerifime mevzû'an irsal olunmuş olunmak olmağla ber vech-i meşrûh amel ve harekete ziyade itina ve dikkat eylemek fermânım olmağın tâ'aten iş bu emri-âlişanım ısdar ve mübaşire-i merkum ile irsal olunmuşdur. İmdi vüsûlunde keyfiyet-i irâdei seniyye mantûku emri-şerifimden malumunuz oldukça fermânım olduğü ve suret-i defterde

şâyân kılındığı vechile Tersâne-i Âmiremde işin şirreti olmak takdimiyle kazay-ı mezburdan müretteb mezkûru'l-mikdâr temurci amelesinin sûret-i ihrac ve irsâli muktezây-ı irâde-i seniyeinden olduğuna binâen bir an vazife ihmal ve müsamaha olunmayarak sâbık vechile amele-i merkûmenin marifet-i şer^c ve marifetiniz ve cümle ittifakıyla tamamen ve serî^can tedârik ve ihraç ve mübâşir-i merkûme teslimen evvel bi-evvel Tersâne-i Âmirem tarafına sevk ve ihrac edilmesi emrine kemâliyle itina ve dikkat ve hilâf-ı emrim hareket-i tecvîzden ittikâ ve mübâ^cadet eylesiz ve sen ki mübâşir-i merkumsun sen dahi muktezây-ı memuriyetin üzere amele-i merkûmeyi kazay-ı merkûmeden tamamen ve serî^can ihrac ile bi'l-istishâb getirib Tersâne-i Âmireme teslimi ziyâde sa'y e gayret eylemek bâbında ferman-ı âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki : Hükm-ü şerifimle vârid bu bâbda vech-i meşruh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan iş bu emr-i şerif-i celilûş-şân vâcibu'l-ittiba ve lâzimu'l-imtisalimin malumun münifi üzere âmil olasınız şöyle bilesiz alamet-i şerifime itimad kılınız Tahriren fil yevmi'l hâmis ve'l-ısrîn minşehr-i receb-i şerif li-sene hamsin ve mieteyn ve elf.

Fi 15 Şaban sene 1250

Emr-i Âli mucibince Tersâne-i Âmireden Kapudân-ı Derya Devletlü Tahir Paşa Efendimiz Hazretlerinin buyuruldu: sâmileri dahi olunmuş olduğu Defter-i sernâib amelehâ memur (...) İstihdam sene 250 timurhâne, tersâne ve lengerhâne ki amele-i mezbûr Viranşehir fi 13 sene 1250 Tersâne Liva-i Viranşehir Zerzene kasabasından Topal Ahmet Usta bir Nefer.

Perşembe kasabasından Affan Usta bir Nefer.

[12b/23]

Bâis-i defter oldur ki: Bu defa bâ-irade-i aliyye ve fermân-ı âli gayr-i ez-kazaha ve sevâhil-i Viranşehir Sancağı'nın hâvi olduğu kazalarından senede iki taksid ile tertib ve matlub buyurulan yüz kise akçe iâne- cihâdiye'nin kırk dokuz senesine Rûz-ı Kasım itibariyle taksîd-i evveli olub ber mûcib-i irade-i seniyye livâ-i mezbûrun gayri-ez sevâhil-i hâvi olduğu her bir kazanın hissesi tevziât-ı sâire misillû kadîm hâne itibariyle tevzi' ve taksim olunmayarak ber mantûk-ı emr-i âli şimdiki derece-i tahammül-i mêmuriyetine ve kudret-i hâliyelerine ber vech-i tahvîl ve tesviye marifet-i

şer'-i şerif ve livâ-i mezbûr mütesellimi dergâh-ı âli kapucubaşlarından utufetlu Dede Mustafa Ağa marifetiyle ve vücuh-u ahali marifet ve ittifaklarıyla tevzî^c ve taksim olunan ber vech-i âti kezâ-hâ-i mezkurları elli akçe kise akçeden hisselerine isabet eden mebalığın defter-i kuyudundan ber vech-i âti beyan olunur. Hurreire fî'l yevmi'lhâdi ve'l-ısrîn min şâbanu'l muazzam lisene hamsîn ve mieteyn ve elf.

Hisse	Kuruş	Hisse	Kuruş
Hisse-i Borlu	5390,5 kuruş	Hisse-i Tefen	447 kuruş
Hisse-i Yörük	535,5 kuruş	Hisse-i Zerzene	1179 kuruş
Hisse-i Eflani	1875 kuruş	Hisse-i Kurukavak	251 kuruş
Hisse-i Ova	929 kuruş	Hisse-i Aktaş	357 kuruş
Hisse-i Ulus	2161 kuruş	Hisse-i Şahabeddin	1251 kuruş
Hisse-i Keçinos	1161 kuruş	Hisse-i Viranşehir	2321 kuruş
Hisse-i Çarşamba	2963,5 kuruş	Hisse-i Kızılbil	1232 kuruş
Hisse-i Perşembe	1875 kuruş	Cem'an yekün	25000 kuruş
Hisse-i Yenice	1071 kuruş		

Yalnız yirmi beş bin kuruştur.

[13a/24]

Süfûn-u Donanmayı Hûmayûn mülûkânemden bin müsrif nâm-ı kalyon-u Şâhâne'nin mürettebatından Osman Yüzbaşı Bölüğü çavuşlarından Zağfıranborlu'lu Mustafa Veledi Mehmed iş bu 250 senesi Şabanu'l muazzam beşinci gününden itibaren üç mah müddet tayiniyle silasına gidüb gelmek ve tasrıg kılınan müddeti ol mahallin mahkemesi siciline kayıt birle hengâm-ı ikametinde lâzıme-i hizmeti icrasıyla müddet-i muayyinesi tekmilinde kendi iradesi veyahut memurların kaydı tarihine nazaran ifadesiyle mukarraren avdeti hususunu cümle taraflarından iltizam kılınmak ve eğer izâr-ı vâhiye iradıyla bilâ mücîb müddeti tecavüz ider ise ol mahallin hükkâm ve zâbitan-ı mes'ul ve muattâb olacağından başka kendisinin dahi mazhar-ı mücazât olacağı cezâen kanunnâme-i hümayundan muktezasında olmağla müddet-i hitamından evvelce avdet eylemek şartıyla li-ecli's-sıla vilâyet canibine, azimetine izin ve ruhsat der-sıfat olmuş olduğunu müşir iş bu tezkire tahrir deyu merkume i^cta olundu.

[13b/25]

Bâis-i defter oldur ki: Bu defa bâ irade-i âliyye ve fermân-ı âli gayr-i ez kazaha-i sevâhil-i Viranşehir sancağının hâvi olduğu kazalarında senede iki taksid ile tertib ve matlûb buyurulan yüz kîse akçe îâne-i cihâdiyenin kırk dokuz senesi rûz-ı kasım itibâriyle taksid-i evveli ber mûcib-i irade-i seniyye liva-i mezbûrun gayr-i ez sevahili hâvi olduğu her bir kazanın hissesi tevzîât-ı sâire misilli kadim hâne itibariyle tevzî ve taksîm olunmayarak ber mantuk-ı emr-i âlî şimdiki derece-i tahammül ve mamûriyetine ve kudret-i tâlibelerine göre ber vech-i tadil ve alnub marifet-i şer-i şerif ve liva-i mezbur mütesellimi dergâh-ı âli kapucubaşlarından Utufetlü Dede Mustafa Ağa marifetiyle vücuh-u ahali marifet ve sinâyetleri ile yedi yüz nüfus üzerine tevzî' ve taksîm olundukda iki taksid yüz kise akçeden beher nüfusa yalnız altmış guruş on bir pâre akçeden ber vech-i âti kazahâ-i mezkûrelerin hisselerine isabet eden mebalıg-ı mezbur defteridir ki: zikru beyân olunur. Hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi^c ve'l-işrin min şehr-i şabanu'l-muazzam lisene hamsın ve mieteyn ve elf.

Hisse	Nüfus	Kuruş	Ruz-ı Hızır Taksid	Ruz-ı Kasım Taksid
Hisse-i Borlu	151	10781	5390,5 kuruş	5390,5 kuruş
Hisse-i Yörük	15	1071	535,5 kuruş	535,5 kuruş
Hisse-i Eflâni	52,5	3750	1875 kuruş	1875 kuruş
Hisse-i Ova	26	1858	929 kuruş	929 kuruş
Hisse-i Ulus	60,5	4322	2161 kuruş	2161 kuruş
Hisse-i Keçinos	32,5	2322	1161 kuruş	1161 kuruş
Hisse-i Çarşamba	83	5927	2963,5 kuruş	2963,5 kuruş
Hisse-i Perşembe	523	3751	1875,5 kuruş	1875,5 kuruş
Hisse-i Yenice	30	2142	1071 kuruş	1071 kuruş
Hisse-i Tefen	12,5	894	447 kuruş	447 kuruş
Hisse-i Zerzene	33	2358	1179 kuruş	1179 kuruş
Hisse-i Kurukavak	7	502	251 kuruş	251 kuruş
Hisse-i Aktaş	10	714	357 kuruş	357 kuruş

Hisse-i Şehabeddin	35	2502	1251 kuruş	1251 kuruş
Hisse-i Viranşehir	65	4642	2321 kuruş	2321 kuruş
Hisse-i Kızılbel	34,5	2464	1232 kuruş	1232 kuruş

Cem^can nüfus yekün 700

Cem^can yekün 50000 kuruş

Ruz-ı Hızır taksit 2500 kuruş

Ruz-ı Kasım taksit 2500 kuruş

[14a/26]

İftiharu'l-emâcid ve'l-ekârim cami^cü'l-emâcid ve'l-mekârim el-muhtais bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'd-dâim dergâh-ı muallam kapucubaşları Kastamonu ve Viranşehir sancakları mütesellimi Dede Mustafa dâme mecduhû ve mefâhiru'l-kuzzât ve'l-hukkâm meâdinu'l-fezâil ve'l-keâm livaeyn-i mezbûreynde vâki kazaların kuzzât ve nüvvâbı zîde fazluhum tevkî-i refî-i humâyun vâsıl olacak malum ola ki: Âsâkir-i Mansûre Hazinesi'nden mazbut elviye mütesellimliklerinin müteallık olan izin ve ruhsat-ı şahane-i seniyyem mucibince işbu iki yüz elli senesi martından itibaren ihâle deruhdeleri lâzım gelmiş ve bunlardan Kastamonu ve Viranşehir sancakları mütesellimliğinin sen ki kapucubaşı mumaileyhsin ibkây-ı uhdene ihale ve ilzâmı hususu hâlâ Âsâkir-i Mansûre Hazinesi defterdârı el-ömre'l-ekâbir es-Seyyid Abdurrahman Nâfiz dâme uhde tarafından bâ takrir-i ifade ve inha kılınmış olmakdan nâşi inha olunduğu üzere sene-i merkûme martından itibaren livaeyn-i mezbûreyne mütesellimliğinin sarrafın taahhüdüyü ve ibkâen sana ilzam ve ihalesiyle icrây-ı iktizasına ibtidar olunması hususuna irade-i seniyye-i mülûkânem ta^calluk ederek ol babda hatt-ı hümayun inâyet-i makrûm padişâhânem şeref-bahşây-ı sâhife-i sudur olmağın mantuk-u münifi ve bâşi-i muhasebeden verilen ilm-ü haber müedâsı üzere divan-ı hümayunumdan mahsusen işbu emr-i celilu'l-kadrim ısdar ve tisyâr olunmuştur.

İmdi keyfiyet malumun oldukda muktezây-ı memuriyet ve sadakâtın üzere livâeyn-i mezkûreyne mütesellimliğinin kema kân hüsn-i edasına dikkat ve zât-ı hilafeti semmât-ı şâhâneme Vedâ-i Cenab-ı Rabbi azamet olan fukaray-ı raiyyet ve seken^c-i vilayet-i dilhuda feyz iktinâh-ı şehriyârânem üzere himayet ve siyayet ve âsâr-ı hamdeye-i tacdârânem istikmâl-i refah ve istirahatleriyle taraf-ı eşref-i padişâhânem için cümleden isticlâb âidat-ı hayriyeye ve livaeyn-i mezbûrin mâlı mukâtaa^ct ve

âyinat-ı sâiresini vakit ve zamanıyla yerlü yerinden bi't-tahsil hazine-i merkûmeye tediye ve teslime mübâderet ve hilaf-u şeriat-ı garra ve mugayir-i emr ve rıza vaz'ı ve hâlet vuku^cunu tecvîzden mubâ^cadet eylesesin ve siz ki kuzzât ve nüvvab muma'ileyhimsiz.

Mazmûn-u emr-i şerifim sizin dahi meczumunuz olarak livaeyn-i mezbûreyni mütesellimliği sene-i merkumeye mahsuben dahi kapucubaşı mumaileyh zabt ve hâsılat ve âidât ve mukannenât-ı sâiresini öteden beru olageldiği vechile ahz ve kabz itturub mütesellimliği umuruna dahi âhardan müdahale ve taarruz vuku^ca gelmemesine ihtimam ve dikkat ve hilafından nühası mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki: Vûsul buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref ala'a sudûr olan fermân-ı vâcibu'l-întinâ ve lâzımu'l imtisâlimin mazmûn itaat makrunla amel ve hareket eylesesiz. Şöyle bilesiz alametime itimad kılasız. Tahriren fi evahiri şehri cemâziye'l âhir sene hamsîn ve mieteyn ve elf.

Mahruse-i Kostantiniyye.

[14b/27]

Medine-i Taraklıborlu mahallatından Hacı Halil Mahallesi sükkânından el-hâc Halil Ağa bin Ali bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer-i enverde yine mahalle-i mezbur ahalisinden damadı iş bu râfi-i kitâb-ı Neccar zevi'l-iktidardan Kazgan-ı Ahmaz zâde Mustafa bin el-hîc Mehmed mazharında ikrâr-ı tam ve takrir-i kelâm der ki : İş bu Mustafa Ağa'nın Babası el-hîc Mehmet Ağa'dan mudârebe tariki üzere ahz-u kabz eylediğim yüz yirmi bin guruş ile iki yüz yirmi iki senesinden kırk senesine değin müşterek olub sene-i mezbur kırk senesinden elli senesine gelince oğlu merkum dâmâdım Mustafa Ağa ile mâl-ı mezkûr ile müşterek olub imal ve ticaret olunub ikâleteynde fesh-i akdi müdârebe etmekle re's-i mâl ihraç olunduktan sonra İzmir ve Manisa ve Kırkağaç ve Edirne ve Şam ve Haleb ve Merzifon ve İslambol ve Rumeli ve âdet-i ağnam ve tevelliyyât ve has ve gün ve rençberlik ve zîfet ve sâir ticaretlerimiz gâlât ve sehivden âri olarak beynimiz yegan yegan hesap ve kitab olundukda damadım Mustafa Ağa zimmetinde yalnız yirmi beş bin guruş alacak hakkım zâhir ve nümâyân oldukda meblağ- mezkûrdan on beş bin guruşunu bundan akdem nakden bana teslim idüb bâki kalacak hakkım olan on bin guruşu dâhi işbu akd olunan meclis-i şer'de tâ^cdât bana tamamen eda ve teslim etmekle ben dahi yedinden tamamen ve kâmilen

ahz-u kabz eyledim. Fîmâba^cd iş bu tarihi vesikaya gelince: Salifuz-zikr malumu'l-aded mahallerden hâsıl olan ticaretlerimizden beynimizde cereyan eden ahz ve i'ta ve muâmelât-ı şe'ri ve hukuk-u malûme ve meçhule emâneten damadım Mustafa zimmetinde bir akçe ve bir habbe alacak hakkım kalmayub âmme-i deâvi ve mûtalebât ve kâffe-i iman ve mûhasamattan zimmetini mîr-i âm sahih-i şer' ile ibrâ ve iskat eylediğimde ol dahi berâ-i mezkûru mec-ıru kabul eylemişdir d^cdikde Merkur Mustafa Ağa dahi mukırr-ı mezbûr-u cemi-ı kelimât-ı meşrûhasında vicahen tahkiki ve şifâen tasdik itmeyin deyu el vâki bi't-taleb kesb olundu. Hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi ve'l-ısrîn min şehr-i şabani'l-muazzam lisene hamsîn ve mieteyn ve elf.

Şuhudul Hâl

Müftü Efendi, Müderris Efendi, el-litâc Osman Efendi, el-litâc Mühürdar Efendi, Elhac Salih Ağa, Hacı Feyzullah Ağa, Hoca zâde Mehmed Bey, Karındaşı Mustafa Bey, Ömerin Oğlu Ali Ağa, Haşımzâde Ali Efendi, Buzcu Ali, Efendi, Hacı Bekir zâde Mehmed, Hacı Osman güne gez-zâde, Ahmed zâde ve gayr-ı hem.

[14b/28]

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim mehâmirü'l-mekârim el mutahas bî-mezîd-i inâyeti'l-mülku'ddâim dergâh-ı muallam Kapucu başlarından Kastamonu ve ilhak-ı Viranşehir sancakları mütesellimi Dede Mustafa dâme mecduhu ve mefâhiru'l-kuzzât ve'l hukkâm meâdinu'l fazl ve'l-keâm Kastamonu ve Viranşehir sancaklarında vâki kazaların kuzzat ve nüvvabı zîde fazluhum mefâhiru'l emâsil ve'l akran Voyvodag^can ve'l âyân ve vücuh-u memleket ve bi'l cümle iş erleri zîde kadruhum tevki-ı refi-ı humâyun vâsıl olacak malum ola ki asitâne-i şevket işbarında sakifyâr-ı ulyâ(?) istikmâl-i refâh-ı hal bi't-tahsis ahali-i islam ve daru'l hilâafete hulul (?) şümûlu takrib iden şehr-i kesîru'l müfir sıyamuhu mevac-ı zaruriyelerinin tevzî^c ve istikmâli (...) şehriyârânemde matlub ve mültezim ve fehmakvam-ı yevmiyeleri olan pirincin öteden beru Filibe ve Pazarcık ve Drama misillu Rum ili ve Anadolu'da pirinç yatağı olan mahallerden celb oluna geldiği bedihi. [15a] Ve teslim olmakdan nâşi mahalle-i merkûmeden bu günlerde penâh-ı Dersaadet'ime külliyyetlü pirinç sevk ve müstebil râyic vakte göre bayi ve müşterii beyninde bil akdi hâl-i kat^c olunacak fiyat ile bey^c ve fûrûht olunarak def-ı muzâyaka-i ibade mübâderet olunması hususuna irade-i seniyye-i mülûkânem taallukuyla ol bâb-ı da emr-i hümayun şevket-makrun padişâhânem sâiha-i

piray-ı sudûr olmuş ve vesâyat-ı lâzımayı şâmil zikr olunan mahallerde başka başka evâmîr-i şerîfin gönderilmiş olmağla siz ki mütesellim kapucubaşı ve kuzzât ve nüvvab ve sâir mumaileyhimsiz. Siz dahi vusûl-ı emr-i şerîfîmînden keyfiyet ol tarafta pirinç ashabına ve sâir lâzım gelenlere ifade ve tebyin ve geturub fûruht edecekler pirincin fiyatı bayi ve müşteri beyninde rayiç vakt ve usul ve itidan tatbiken terâziy-i tarafeyne fuhul olacağı cihetiyle yedinde şu diyecek mahal kalmadığından bunun üzerine pirinçlerini ketm ve vâkıf veyahut Dersaadet'ime getirmeyub âhar mahalle nakl ve fûruhta ictira eden olursa bi't-tahkik mütecasir olanların haklarından gelineceği gûş hoşlarına güzelce telkin birle Kastamonu ve Viranşehir mütesellimliği kurbunda vâki kazalarda hâsıl olan pirincin bir tanesi zinhar mahall-i sâire'ye nakl ve fûruhta ettirilmeyerek minval-i muharrer üzere bu tarafta ibadullaha bey' ve fûruht için cümlesinin tüccar-ı yedleriyle peyder peyder Dersaadet'ime sevk ve irsâli erbâbın ihtisâli bi'l-ittifak-ı akvâm ve müsâra^cat ve hilafetten begâyet tevakkî ve müba^cadet eylemek fermanım olmağın tenbihen ve ihtimamen divan-ı hümayundan mahsusan emr-i celil-i kadrim ısdar ve bi'l fiil sadr-ı azam tatarlarından Hı'fetu'l-emâcid ve'lakrân Tâhir zîde kadruh-û ile tisyâr olunmuşdur. İmdi bu husus mevâd-ı sâireye mukayyes olunmayub İbadullaha ait vacibu'l-i^ctina umurdan olmağla livaeyn-i mezbûreynde vâki kazalardan bâlâda beyan buyurulduğu vechile Dersaadet'ime külliyyet üzere pirinç sevk ve irsali sizden kat-ı matlub-u mülûkânem idüğü ve bu babda ağmaz ve rehavetle mahall-i uhra'ya bir dâne pirinç naklu fûruhtuna erâet ve ruhsat veyahud bu tarafa irsaline irtikab-ı teenni ve betâet ile eyyâm-ı mübarekede pirinç hususunda ibadullaha bir güne müzayaka ve zaruret çekdirilmek lâzım gelir ise bu keyfiyet sonra hakkında müstelzim, mesuliyet ve nedâmet olacağı malumunuz oldukda ber vech-i meşrûh amel ve harekete cümle ni bi'l âti ve mezîd-i sa^cy ve gayret ve mugayir vaz-ı tecvizden hür ve mücânebet eyleminiz babında fermân-ı âlişânım sâdir olmakdan buyurdum ki: Vusul buldukda bu babda vech-i meşruh üzere şerefyâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibu'l-ittibâ ve lâzımu'l-imtisâlimin mazmûn-u itaat makrûnuyla amel ve hareket eyleyesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfeme itimad kılarsız. Tahriren fi evâhiri şehri recebi'l mücerreb lisene hamsîn ve mieteyn ve elf.

Mahruse-i Kostantınıyye.

[15b/29]

Bais-i defter oldur ki: Bu defa bâ irâde-i aliyye fermân-ı âli gayr-i ez kazâhil-i ve sevâhil-i Viranşehir sancağının hâvi olduğu kazalarından senede iki taksid ile tertib ve matlub buyurulan yüz kise akçe iâne-i cihâdiyenin kırk dokuz senesi rûz-ı kasım itibariyle taksid-i evveli olup ber mücib-i irade-i seniyye nısf elli kise akçeden Liva-i Viranşehir olan Taraklıborlu kazası hissesine isabet eden 5390 kuruş bermantûk-u emr-i âli kadîm hânesi üzerine tarh olunmayub 170 buçuk nüfus üzerine bi't-tadil ve't-tesviye marifet-i şer' ve livâ-ı mezbur mütesellim vekili semahatlû Müslihiddin Ağa marifeti ve vücuh-ı ahâli marifet ve ittifaqlarıyla tevzi ve taksim olundukda beher nüfusa 31 guruş 25 pâreden ber vech-i âti kazay-ı mezbûrun mahallat ve kurâlârına isabet eden hisselerine li-ecli't-tahsil Âğay-ı mumaiyleh hazretleri yedine verilen defter-i mumza kayıdır ki ber vech-i âti beyan olunur.

Fi 19 Şevval sene 1250

Mahalle	Nüfus	Kuruş	Para
Karaali Mahallesi	9	284	25
Baba Sultan Mahallesi	6	189,5	
Camii Kebir Mahallesi	3	94	35
Kavak Mahallesi	1,5	47	17
Hacı Halil Mahallesi	4	126,5	
Hacı Usta Mahallesi	2,5	79	2
Hacı Beyli Mahallesi	1	31	25
Müslüman Kıran Mahallesi	1	31	25
Hacı Durmuş Mahallesi	1	31	25
Hacı Ali Mahallesi	1	31	25
Çavuş Mahallesi	4,5	142	12
Hüseyin Kethuda Mahallesi	4	126,5	
Tekye Yarım Mahallesi	0,5	15	32
Çeşme Mahallesi	1	47	17
Süleyman Bolat Mahallesi	2	63	10
Elyanborlu Mahallesi	15	474	15

Karye	Nüfus	Kuruş	Para
Kuzyaka Karyesi	6	189	
Bürnük Karyesi	5	158	5
Kılaguzlar Karyesi	3	94	35
Kapullu Karyesi	5,5	173	37
Başköy Karyesi	1,5	47	17
Arıcak Karyesi	2,5	79	2
Melise Karyesi	1,5	47	17
Bağlarbaşı Mea Gedekle Karyesi	1	31	25
Tokatlı Karyesi	1	31	25
Gayza Karyesi	1,5	47	17
Dâne-i Süfla Karyesi	2	63	10
Dâne-i Ulva Karyesi	1	31	25
Çiftlik- Ulva Karyesi	0,5	15	32
Çiftlik-i Süfla Karyesi	2	63	10
Karye-i Kirpe	2	63	10
Karye-i Kozçakar	0,5	15	32
Karye-i Çumkurviran	0,5	15	32
Sırçalı Karyesi	1	31	25
Magul Karyesi	0,5	15	32
Sorguncuk Karyesi	0,5	15	32
Bostabükü Karyesi	1,5	47	17
Karapınar Karyesi	1	31	25
Ağaçkilise Karyesi	3,5	110	27
Delipencik Karyesi	1,5	47	17
Karıt Karyesi	2,5	79	2
Altviran Karyesi	3	94	35
Akviran Karyesi	3	94	35
Oğulviran Karyesi	1	31	25
Pelitviran Karyesi	1,5	47	17
Kadıbükü karyesi	2	63	10
Çercef Karyesi	2,5	79	2

Ilbarıt Karyesi	3,5	110	27
Sakaralan Karyesi	0,5	15	32
Yacı Karyesi	0,5	15	32
Çıraklar Karyesi	2,5	79	2
Sarıyan Karyesi	1	31	23
Kızılçaviran-ı Ulya Karyesi	3	94	35
Kızılçaviran-ı Süfla Karyesi	2	63	10
Konrı Karyesi	8,5	268	32
Bulak Karyesi	12,5	395	20
Müslüman Yazı Karyesi	11	347	35
Zımmıyan Yazı Karyesi	5,5	173	36
Suzuk Rub Karyesi	Rub'	7	32
Ketan Karyesi	Rub'	7	32

Ceman yekün 5390,5 kuruş

Yalnız beş bin üç yüz doksan buçuk kuruştur.

[16b/30]

Destûrun-ı mükerremûn müşîrûn-u mufahhamûn nizâmu'l-âlem müdebbiri'l umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıl mütemmimi mehâmü'l-en'âm bi'r-re'yis-sâ'ib mümeħhed bünyanu'l-devlet ve'l-ikbâl müşeyyed-i erkânû's-saadete ve'l-iclâlü mahfûfun bi sınıfı avâtıfu'l meliku'l âlâ Anadolu'nun sol kolu yemin ve yesârıyla nihayetine varınca vaki-i vüzerây-ı izam, edâ mellâhu Teâlâ iclâlihîm ve a'zamü'l-umerâ ve'l-kiram efâhimi'l-kübrâ ve'l-fehhâm ulukadr ve'l-ikdam, eshâbu'lizz ve'l-ihtîşâmi'l -mütehakkık bi-mezîdi inâyeti'l mokükü'l-âlâ mîr-i mîrân-ı kirâm dâme ikbâlihîm ve efdali kuzzâtü'l-müslimin evlâ vülâtül-muvahhidin mâ'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfî i'lämu's-şerîate ve'd-din vâris-ı ulumu'l-enbiya ve'l-murselin u'l-muhtass bi-mezîdi inâyeti'l meliku'l mu'ayyen mevlânâ Erzurum Kadısı zîdet fedâiluhu ve mefâhiru'l-kuzzât ve'l-hukkâm me'âdinü'l-fazâil ve'l-keâm kuzzât ve nüvvâb zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l akran mütesellimin Voyvodogân ve âyân ve vücûh-u memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî-i ve refi-i humâyunum vâsil olacak malum ola ki : Memâlik-i mahrûsete'lamesâlik şanlı kain mahaller ahâli

ve sek^cnesi zimmet-i himmet-i pâdişâhâneme mütehakkım olduğu vechile hemîşe-i sâye-i merâhim vâye-i mülûkânide istikmâl-i esbâb âsâyişine ıstrâhat ve âsârı bir bahş ve teaddîden vekâyetleri nezd-i merahim valend cihandârânende bekâyet ehem ve mültezim ve taşralarda zuhuriden duâfâyın muktezây-ı şer-i-şerif kanûn-u münîf üzere fasl ve hasmı zımmında sahîfe-i pîrây-ı sûdur olan evâmir-i şer-ifem bâzen icabına göre kavvâs ve sâir memurin şartıyla götürülerek ihkâk-ı hak maddesine vakf olunmakta olduğu mustagnî kayd-ı rakam ise de bunlardan bazı mürtehib makuleleri ve vardıkları yerlerde had nisabından ziyâde marifet mütâlebesiyle ashâb-ı deâvi bi't-teftîş-i izdâre ihtisar etmekde ol vukûlar iştimâ olunub hatta bu defa bir hukuk davası zımmında Edremit cânibine mübâşir tayin olunmuş olan Bâb-ı Âli kavvaslarından Mehmet nâm kavvas yirmi bin guruşdan nâşi mütecâviz hizmet olduğu haber alınarak bu suret bi tevfiğ-ı Teâlâ mû^ctad hidâyet-i itibarı padişâhânem olan usûl-ü avâsıf ve nısfdan menâfi ve megakilu'l vücud, rızây-ı iktizâ-i mülûkânemin hilaf-ı bir keyfiyet olmakdan nâşi ve rical-i meblag-ı mezbûrun merkumun ahz-u mahalline irsal ve kendüsü dahi liecli't-terkîb ve icrâ kılınmış olmak hasebiyle fîmâ-ba^cd o misüllü evâmir-i şerîfemle götürülen mübâşirin maslahat-ı memûresinin tahammülüne ve kendüsünün kadr-ü haşyetine göre derece-i îtidalde mârûzat verilerek eğer elçilerinden adem-i zanaât ve sâir zabitten ziyade akçe talebine cüret eder olur ise o makuleleri bi't-terkik te'diat-ı lâyikalarının icrâsı için keyfiyetler Derseâdet'ime inhaâ ve iş'âr olunmak üzere bu hususun taht-ı râbitaya o hâlet-i irâde-i külliye teallukuyla ol babda ve sâ^cyay-i meşrûhayı şâmil Anadolu'nun diğer kollarıyla Rum ilinin üç koluna başka başka evâmir-i şerîfem gönderilmiş olmağla sen ki : vüzerây-ı muşar mîr-i mîrân mevlânâ ve kuzzât ve nüvvab ve sâir mûmaileyhimsiz.

Vech-i meşruh üzere amel ve harekete mübâderet eylemeniz fermânım olmağın i'lânen ve tenbîhen mahsusen iş bu emri celilu'l-kadrim sadarazam Tatarlarından Abdurrahman ile tisyâr olunmuştur. İmdi keyfiyet-i zeyr-i hükûmet var irâde-i kiram kâşif-i lâzım gelenlere ifade ve te^cahhüm ve iş bu zamân-ı celîlü'z-zevânım sicillat-ı muhâkeme kayd ve terkîm birle alel-âhir ise tenkiz ve icrâsıyla der-inâyetullah olan ahal-i memâlikin ve fukarây-ı raiyyetin dil-havâh-ı merahim-i iktifâ şehriyârânem üzere herhalde refâh ve rahat ve vücuh-u mezâlim-i te^caddiyâtdan vekâyetleri esbâbını bi'l-istikmâl taraf-ı vaz-ı cemîü'l-mecdü's-şeref. [17a] şehin-şâhânem için cümleden deâvât-ı hayriyye ve istihdâm-ı ahfef mülûkânem idüğü ve mugayir vaz ve hâleti

vükûna ber-vechile rızây-ı Humâyunum olmadığı malumunuz oldukda ber minval amel ve harekete bi'l-ittifak ihtimam ve dikkat ve hilafında ve bu madde için gönderilen tatar-ı merkûme beher kazadan yirmi beş-otuz guruh furuhtdır deyub bir akçe ziyâde i'tâsından mübâ'adet eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki: Vusul buldukda bu babda vech-i meşruh üzere şeref-yafte-i madûd olan fermân-ı vâcibu'l ittiba ve lâzımu'l imtisalimin mazmun-ı ita'at makrûnuyla amel ve hareket eylesiniz. Şöyle bilesiz alamet-i şerîfeme itimad kılarsız. Tahriren fî evâsıt-ı şehri Ramazanü'l-mübarek sene hamsîn ve mieteyn ve elf.

El-Mahruse-i Kostantınyye

Şuhûdu'l Hal

el-fekir Taraklıborlu Mevlâna Hüseyin ufiyeleh. Mevlâna Taraklıborlu es-Seyyid-el-Hâc Mehmet Memiş ufiyeleh.

[17a/31]

Medine-i Taraklıborlu kazasına tabi^c Bartın Karyesi sakinlerinden es-Seyyid Mustafa bin Feyzullah nâmından kimesneler meclis-i şer-i şerîf-i enverde işbu âşârında el-küttab liebeveyn karındaşları Topal es-Seyyid İsmail muvâcehesinde şöyle sehevi takrir-i kelâm iderler ki: Tarih-i vesîkadan on beş sene mukaddem vefat eden Babamız Feyzullah'ın taht-ı tasarrufunda olan karye-i mezkûrede vâki malumu'l-hudud bi'l-cümle arazileri bizim ile merkum İsmail alesseviyye intikal eylemiş ise de karındaşımız merkum tarla-i mezkûrelerde olan hisselerimizi fuzul-i zabt ve ziraat idüb el hâlet-i hâzihi zabtında olan tarlalarımızda hisselerimiz suâl olunub alıverilmesi matlubumuzdur didiklerinde gibbu's-suâl müdde-i aleyhe merkûûn cevabdan bundan akdemce müteveffıye olan validemiz Ayşe binti Hasan nâm hârunun bi't-temessuk sipahî mutasarrıfa olduğu malumu'l-hudud bi'l-cümle arazileri semeni misliyle bi izni sâhibu'l-arz bana ferağ ve tefvîze ve ben dahi ferağ ve nukûdumun bedel kabul eyledikten sonra sâhibu'l-arz semeni dahi ibraz itmekle ve müteveffây-ı mezbûr babamızın tarlay-ı mezkûrdan asla ve kat'a alâka ve medhali yoktur deyu defâatle cevap verecek müddeiyyûn-u mezburların müddeâlarına mütâbık beyyineye havâle olundukda ba'del imhâl ve'l-istimhâl etyân-ı beyyineden izhar acz ettiklerinde bi't-taleb yemin teklif olundukda alâ vechi'l-mesûl yeminen billah alel âlâ etmeyin

müddeyyûn mezbûrûnların bi vech-i şer'i meârizeden men ve def^c olunmağın mâvâki^c bi't-taleb ketb ve âlâ olundu.

Hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis zilhicetî'ş-şerîfe sene semân ve erbaîn ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l Hal

Karye-i mezbûre âyânı aç İbrahim ağa Esseyyid Osman Efendi ve Karye-i mezbur kethüdası Halil Nâirin oğlu Ali, Dâvud oğlu Mustafa ve Mecduhu.

[17b/32]

Meidne-i Taraklıborlu'da Müslüman (...) karyesi sakinlerinden iş bu bî-isü'-kitâb es-Seyyid İsmâil bin Feyzullah nâm kimesne meclis-i şer-i şerif-i enverde liebeveyn erkarındaşları. Mahmud ve Ahmed ve Mustafa ibni'l mezbur Feyzullah muvâcehelerinde şöyle takrir-i kelâm ider ki: Bundan akdem müteveffiyeye olan vâlidem hanım Ayşe binti Halil nâm hâtun kendi mâl-ı mahsusdan olarak karye-i mezkûrda vâki Çamdibi dimekle ma^cruf etrâf-ı erbaadan ihtiman oğlu Bostan arsası ve bir tarafı Haciosman oğlu Mustafa mülk bağı ve iki taraftan tarîk-i âm mevcut ile mahdud olan mülk ve bağı müteveffiyeye vâlidem bana hâl-i hayatında bey^c eylemişdi. Karındaşlarım merkumdan müdahale idüb fuzûl-i zabt-ı ziraat ittiği suâl olunub keyfiyedlerine şer' olunmak murâdımdır dedikde gıbbû's-suâl merkûmlar cevablarında akdemce vech-i şer^c üzere sâbit sâbit ve zâhir idemediğinden ol vechile alel iştrak ziraat ideruz deyu def^e ile cevap verecek müdde-i merkum Seyyid İsmâil'in müddeâsına mutâbık beyyineye havâle olundukda karye-i mezbûr ahalilerinden Narin oğlu Ali Seyyid Ali bin Mehmed ve Bostanoğlu Seyyid Mehmed bin İsmâil nâm kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eseru'l istişhâd fil hakika karye-i mezkûrede vâki Sâlifuz-zikr çamdibi dimekle ma^cruf malumu'lhudud mülkbağı müteveffiyeye-i mezbûre Hanım Ayşe binti Halil nâm hâtunun kendi emlâkı olub hâl-i hayatında oğlu İsmâil ile bizim muvacehemizde bey^c etmiştir. Ol vechile merkûm İsmâilin mülkü semeresidir. Biz bu hususa bu vech üzere şehâdet ederiz deyu her biri edây-ı şehâdet-i şer^cıyye ittiklerinde b^cde't-tahvîl ve't-tezekkür şehâdetleri makbul olmağı mucibince müdde-i aleyh merkumların müdahaleleri bi vech-i şer-i taarruzdan men ve def^c olunub

mâ-vâki^c bi't-tleb ketb olundu. Hurrîre fi'l yevmi'l-hâmis min Muharremi'l harem sene tis'a ve erbaîn ve mieteyn ve elf.

Karye-i mezbûr âyânı el-hâc İbrahim Ağa Kethüda Halil es-Seyyid Osman Efendi ve Osman Pehlivan ve kadruhum.

[17b/33]

Medine-i Taraklıborlu nâm-ı diğêr Zağfiranborlu kazasına tâbi Yazı karyesi sâkinlerinden Ayşe Hanım binti Hasan Efendi nâm hâtun tarafından takrir ve îfay-ı hüccete Osman bin Mehmed ve Mehmed bin İsmâil şehadetleriyle ber vech-i şer^c sâbit ve sübût vekâletine hüküm-ü şerde Hak edâdan karye- mezbûr âyânı es-Seyyid el-Hâc İbrahim Ağa İbn-i Mustafa medine-i mezkûr mahkemesinde meclis-i şer-i şerîf-i enverde yine ve medîne-i mezbûre sâkinlerinden mezbûre Ayşe'nin Oğlu İsmail bin Feyzullah muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müekkelem mezbûr Ayşe'nin mülk ve mülk-ü sahîhinde senelik edâsından olub karye-i mezkûrda vâki bir taraftan Ali Pehlivan menzili bir taraftan ammisi Osman Efendi menzili bir tarafı Âlim Ağa menzili bir tarafı tarîk-ı âmile mahdût mülk menzilimin fevkânî iki oda ve kenef (...) hâne ve çardak ve şadırban ve ittisâlinde vâki bir bab oda ve ambar ve bir ahur müştemil mülk-ü menzili ve ambarında olan on beş kile kırklı ve on kile hinta ve yine karye-i mezbûrede vâki bir taraftan Âlim Ağa ve bir taraftan Aylakoğlu İsmâil ve bir tarafı müekkelem mezbûrenin arazisi ve bir tarafı tarîk-i âmile mâdûd mülkü harman yerini ve ittisâlinde vâki samanhânesi mümeyyec samanıyla mean ve yüz seksen nühâsiyeyi ve 9 adet yorgan ve 11 yastık ve 7 adet döşek, 4 adet kilim ve bir kebir küp. [18a] on beş sagîr küp ve bir re's öküz tarafından îcab ve kâbulu hâvi ve meşrût ve maksattan âri bey^cu sahih ile iki bin yedi yüz seksen iki guruşa merkûm İsmail Bey ve temlîk ve teslim eylediğinde ol dâhi iştirâ^c ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabul eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezkûru iki bin yedi yüz seksen iki guruş merkum İsmâil müekkelem Ayşe'nin yedine edâ ve teslim idub ol dahi ahz ve kabz ittikten sonra meblağ-ı mezkûr iki bin yedi yüz seksen iki guruşu merkûm İsmâil hîbe-i sahiha-i şeriye ile hibe eyledi. Ol dahi ahz-u kabz eyleyub fîmâba^d sSâlifu'z-zikr malumu'l-hudûd mülk-i menkûlde ve anbarda ve yirmi beş kile zâhirede ve samanhânedede ve harmandan ve yorgan ve döşek ve kilim e yastık ve nühâsiye ve küplerde asla ve ka^ca benim ala ve medhalim kalmadı. Oğlum merkûm İsmâilin mülk-

ü meşru-u ve semen olan meblağ-ı mezkûr mülk-i mevhubesi olmuştur. Keyfemâ müte^carrif olsun dikde gıbbü's-tâsdîkü's-şer^ci mâ-vakî'a bi't-taleb kelb olundu

Hurrîre fi'l-yevmi't-tâsî ve'l-ısrîn min Şabani'l-muazzam lisene seman ve erbaîn ve mieteyn ve elf.

Şuhûdu'l Hâl

Tuğlu Oğlu Osman Efendi, Nazife Oğlu Ali, Oruç Oğlu Mustafa, Kethüda Halil, Dürzî Düzen Ağa ve kadruhum.

[18a/34]

Medine-i Taraklıborlu kazasına tâbi Tokatlı Karyesi sükkânından iken bundan akdem bâ emrullâhi Teâlâ vefat iden Bâli oğlu Osman nâm müteveffâ'nın verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkesi Şerîfe binti İsmâil ile sulb-i kebîr Oğulları Mustafa ve Mehmet ve sulb-i sağîr oğlu Osman ve sulbiye-i kebîre kızı Hatice nâmûn vereselere münhasıra olduğu lede's-şerü'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrdan taleb ve marifetleri ve mârifet-i şer^c ile tahrir ve takdim ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzat-ı şerîyye tevzî ve taksîm olunan tereke-i müteveffây-ı mezbûr defter-i kaydîdır ki ber vech-i âti zikr ve beyân olunur. Fi 15 Şevval sene 250

1 adet tencere	7 kuruş
3 adet sahan 1 adet tava	12 kuruş
1 adet balta	8 kuruş
1 adet bakraç	10 kuruş
12 adet çufal	31 kuruş
1 adet serku	25 kuruş
1 adet köhne kilim minder	10 kuruş
Gayza karyesinde vâki iki kıta bostan arsası	1000 kuruş
Merkep akçesi	25 kuruş
1 adet bel bir adet kazma akdem müteveffîye zevcesinden rub ^c hissesi	2,5 kuruş

3 adet sahan, 1 adet merhur, 1 adet çorba sahan, 1 adet saplı tas, 1 adet sini 1 adet el tavaşı, 2 adet tencere, 1 adet kebir bakraç, 1 adet köhne pekmez tavaşı, 1 adet

ibrik, 1 adet köhne güğüm, 1 adet sagîr kazan müteveffiye zevcesinden olarak rub^c hissesi 50 kuruş

1 adet köhne yorgan 1 adet köhne yastık müteveffiye zevcesinden rub^c 5 kuruş 1 adet (...) 28,5 kuruş 1 adet çorba tası Rub^c hissesi 1 kuruş

1 bab mülk menzilde nisf kendi mülkü ve kezâlik rub^c zevcesinden hissesi 375 kuruş

Düzyolda olan mülkde rub^c hissesi 15 kuruş

Keten tarlasında mülk hisesi rub^c hisesi 50 kuruş

1 adet merkeb çulu	3,5 kuruş
Yük ber-vech-i tahmil	17 kuruş
Köhne kilim	6 kuruş
İki adet sac ayağı	6 kuruş

[18b]

Ceman yekün nakit	787,5 kuruş
Baha-i el-ihracad Düyun-u müteferrika	10 kuruş
Techîz ve tekfîn	38 kuruş
Resm-i âdi	16,5 kuruş
Mihr-i müteveffiye zevce	12 kuruş
Mihr-i mezbûre-i şerife	100 kuruş
Mekteb vakfına deyn-i müsbet	23 kuruş
Veli Mehmede deyni müsbet	23 kuruş
İmamoğlu deyn	10 kuruş
(...) deyn	20 kuruş
Sulhel bâb li't-taksim beyne'l-verese	535 kuruş
Hisse-i zevce	66 kuruş 38 para
Hisse-i ibni'l-mezbur	133 kuruş 28 para
Hisse-i ibni'l-mezbur	133 kuruş 28 para
Hisse-i ibni'l-mezbur	133 kuruş 28 para
Hisse-i ibni'l-mezbur	66 kuruş 34 para

[18b/35]

Medine-i Taraklıborlu'da Camî önü mahallesi sâkinlerinden Ayşe binti nâm hâtun'un irsen muntekıl olan Vireköy nâm mahalde Değirmenci İbrahim nâm kimesnenin îcar eylediği değirmenden olan hissesinden senevi 3 aded vakye mûm Musallâ câmi-i şerîfine vakf-ı sahîha ile vakıf idüb câmi-i mezkûrda kayyum olundu. Değirmenci olanlardan olub câmi-i mezkûra sarf olunmak için iş bu mahalle kayd olunmuştur.

[18b/36]

Fi'l-asl Karahisar-Şarkî sancağında vâki Üsküp kazasına tâbi Kızılca divanından olub Taraklıborlu kasabasından Kastamonulu Cevâd oğlu Şerif Mehmed Ağa'nın hizmetinde istihdâm iken bundan akdem bâ emrullahi Teâlâ vefat eden Salahoğlu Habib nâm mütevefânın verâseti dîvan-ı mezbûrda sâkin liebveyn er karındaşı Mehmed nâm kimesneye münhasıra olduğu lede'ş-şer'î enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra müteveffây-ı mezbûrun terekesi bi'l-müzâyede bey^c olunub yine dîvan-ı mezbur ehli bütün Acemoğlu Mehmet Ağa'ya verese-i mezbûride te'diye edilmek üzere kableş^cerden verilen defter-i mumza kaydıdır ki zikr olunur. Fi 13 Zilkâde sene 250

1 adet (...)	10 kuruş
1 adet şıyaksıtma ?	33 kuruş
1 adet dizlik	12,5 kuruş
1 adet kit kuşak	3 kuruş
Fes-külâh	2 kuruş
Nakd-ı mevcûdu	90 kuruş
Ceman yekün	139,5 kuruş
Bahâ el-ihracât	
Techîzu tekfîn	50 kuruş
Sihhul Bâb	89,5 kuruş (yalnız seksen dokuz buçuk kuruş)

[19a/37]

Âsâkir-i hassa-i şâhânem piyade birinci livasının alay-ı evvelinde üçüncü taburun ikinci çavuşu Zağfiranborlulu işbu râfi tevkî-i refiü'ş-şân-ı hâkani Emîn zîde kadruhu alil ve mariz olarak talim ve teallüme iktidarı kalmamış olduğundan bu defa sülûk-ı askerîden ihraç olunmuş ise de merkûm müddet-i medîde nasara-i askerîde istihdam olunarak talim ve teallüme meşgûl olmuş ve bu makûle uğradığı saltanat-ı seniye-i pâdişahanem için çalışanlar sâye-i hema vâye-i cenâb-ı cihân dârânide çerag ve bir muradı olup şeref bulmaları eltâf-ı hasene-i şâhânem muktezâsında bulunmuş idüğüne binâen emsâli misillu mâhiye kırk kuruluş tekâüdlük maaşı ihsan ve inâyet-i humâyun-u şâhânem olduğundan iktiza eden berât-ı şerîfimin itasını müşîr-i asâkir-i hassa-i şâhânem düstûr-u mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l âlem vezirim Ahmed Paşa edâmellâhu Teâlâ iclâluhu bâ takriri inha ve bu makûle tekâüdlük maaşları mah be mah başkaca defteriyle Âsâkir-i muntazama hazînesinden alınub tekâüd olan kimesnelerden Asîtâne-i Aliyyemde bulunanların tekâüdlük maaşları kendi yedlerine teslim olunub taşrada bulunacak tekâüdlük maaşları dahi bâ îlâm-ı şerîyye veyahut vulât-ı izam tarafından inha olunub sıhhat-i tebeyyun eyledükden sonra gönderilib yine onların marifetleriyle yedlerine verilmesini ve bunlardan üç senede bir defa gelüb isbât-ı vücud eylemeleri ve isbât-ı vücud eylemediği halde tekâüdlük maaşının kaydı terfik olunması ve kanunnâme-i humâyunum şurutunda olmakla mûcibince tevcih olunmak fermânım mezîd-i inayet-i pâdişâhânem zuhûra getirüb bi iki yüz elli senesi Cemâziye'l-ûla'nın ikinci günü tarihiyle müverreh virilen ruûs-u humâyûnum mûcibince bu ber âtı-ı humâyûnu virdim ve buyurdum ki: Merkûm Emin zîde kadruhu varıb vech-i meşrûh üzere îcab eden kırk kuruluş tekâüdlük maaşın alub mutasarrıf ola . Şöyle bileler âlâmet-i şerifeme itimad kılalar. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis min şehr-i cemâziye'l-ûla li sene hamsîn ve mieteyn ve elf.

El-Mahrûse-i Kostantımye

[19a/38]

Berât-ı şerîf-i âlişan mucibince emsâli misillu salyâne ve tekâlüfden muâfiyeti emr-i şerif-i âlişanı dahi îta ve ihsan buyurulmuş olduğu kayd-ı şerh 6 Cemâziyel evvel sene 250

[19b/39]

İftiharu'l emâcid ve'l-ekârim câmiu'l-mehâmid ve'l-mekârim el mütehakkık bi mezîdi inâyeti'l-mülk ed-dâim. Dergâh-ı muallam Kapucubaşlarından Kastamonu ve Viranşehir sancakları mütesellimi Dede Mustafa dâme mecduhu ve mefâhiru'l kuzzât vel hukâm meâdinu'l-fezâil ve'l-keâm Kastamonu ve Viranşehir sancakları havalisinde vâkî kazaların kuzzât ve nüvvâb-ı zîde fazluhum ve mefahiru'l-emâsil ve'l-akrân, âyân ve vücûh-u memleket ve bil-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî-ı refî-ı humâyûn vâsıl olacak mâlum ola ki: Kastamonu ve Viranşehir sancakları havalisinde iyâde-i nâsda bulunan atîk ecnâs altun ve sâir zerve simun mukaddemce Anadolu ve Rumeli'nin üçer kollarına isdâr ve tisyâr olunan evâmîr-i şerîfemde tasrîh ve beyân kılındığı üzere Yıldız ve Macar altununun yüz adedi yüz sekiz dirhem olmak üzere beher adedi kırk dört buçuk ve atik nâm Rum Altınının bir dânesi elli dokuz ve çividinin kırk dokuz ve fındık ve İstanbul tam ve rub^ciyetinin beher dirhemi otuz üç kuruş ispâkiye altınının beher dirhemi otuz altı buçuk ve ecnâs Mısır altınının ve Barbut'un beher dirhemi yirmi sekiz ve atîk Sultan Mehmed ve Sultan Mustafa altunlarıyla Safrîn altununun beher dirhemi otuz yedi buçuk atik adl altununun beher adedi on yedi ve çivid adl altununun beher dânesi on beş guruş on paradır. Rub'iyyesinin bir dirhemi otuz buçuk, Hayriye altununun bir adedi yirmi kuruş on para ve Direkli Riyâlin bir dânesi yirmi ve koşlusunun bir adedi on dokuz buçuk guruş ve bunlardan başka beheri iki buçuk dirhem on iki kırat Urumci tabir olunur altun ile beher dirhemi yedi kırat Portekiz altununun dirhemi otuz yedi buçuk ve yirmi dört ayarında Hâlis kum altun ile Avânî altunlarının beher dirhemi kırk bir kuruş ve beheri yedi ve altı dirhem sekiz kırat kapuş yahu manûd saçlı tabir olunur. Envâi ol sikkelerin beher adedi on dört kuruş 25 para ve beheri 7 dirhem Mora Riyalinin bir dânesi 17 kuruş ve beheri 7 dirhem 12 kırat (...) tabir olunur ve Fransız Riyalinin beher adedi 18 kuruş 10 para ve beheri 8 dirhem 12 kırat Arslanlı ve Avariz tabir olunur. Envâi Riyâlin beher adedi 19,5 kuruş ve beheri bir dirhem 12 kırat. Kırar tabir olunur. İspanca Riyali çarığının bir adedi 4 kuruş 10 para ve 100 ayarında sırma köşlü tabir olunur. Külçe ve sâir evânîsimin beher dirhemi 2 kuruş 25 para ve atîk tabir olunur. Külçe vesâir evânîsimin beher dirhemi 2 kuruş 2 para ve atik ve çivid ve yüzlük ve ikilik ve tek kuruş ve yarımlik ve çarhlı ikilik ve altmışlık ve (...) ile ağır İstanbul parasının beher dirhemi 1 kuruş 50 para ve ağır mısır parasının bir dirhemi 28 para ve atik cihâdiyenin bir dirhemi 1 kuruş 45 para ve çarık ve rakamlı tabir olunur. Sikke'nin

beher dirhemi 1 kuruş 19 para fiyat ile cânib-i darbhane-i âmirem için mübayaâ etmek üzere Kostantin nâm-ı zımmî memur ve tayin kılınmış olduğundan bahisle bu işin mezburun ve havalisinden (...) bulunan o makûle ecnâsın memur mersûm marifetiyle mübayaâ olunmak üzere nizam derciyle memur tayinini hâvi emr-i şerîfim sudur ricâl-i devlet-i aliyemden hâlâ darphâne-i âmirem nâzırım iftiharu'l-ekâbir ve'l-kiram ala rıza zîde ulvuhû tarafından bâ takrir-i ifade ve inha olunub taşra mahallerde bulunan bu misillu mezkûkâtı fiyat-ı meşrûha ile cânib-i darbhâne-i âmiremden tâyin olunmuş ve olunacak mübayaacılara verilip âhara verilmemek. [20a] ve verilmeyüb de mugâyir rızây-ı şâhânem ahz ve ita'ya cesaret eden olur ise ol memleketin vâli ve mütesellimi ve voyvoda marifetiyle derhal ahz ve habs ve isim ve şöhretleriyle keyfiyetini Dersaadet'ime bâ-î^clam ve tahrirat inhâ olunarak ba^cde sunuh edecek irâde-i aliyeme tatbîkan te'dibât-ı lâyıklar icra ve zikr olunan mübâyaasıyla dahi tâb ve irtikâba meyl ile mübaya^ca eyledikleri ecnas altûn ve sâir zervesîmi doğruca darbhâne-i âmireme göndermeyerek ecnebîye virmek zâim fasidiyle indlerinde ketm ve ihfa eyledikleri ihsas olunur ise bu makûle mürtekb-i habais olan mübâyaacıların dahi isâit vakaları ber vech-i hafî Darbhâne-i Âmireme işar ve ifa olunarak bunlar dahi Darbhâne-i Âmirem marifetiyle te'dib kılınmak hususları emr-i fermân-ı pâdişâhânemle karargîr olan nizâm muktezâsından olmakdan nâşi siz ki mütesellim kapucubaşı ve kuzât ve nüvvâb ve sâir muma ileyhimsiz. Vech-i meşrûh üzere amel ve hareket bi'l-ittifak kemâl-i ihtimam ve dikkat eylemek fermânım olmağın tenbîhen ve ihtimâmen mahsûsen işbu emr-i celfî'ul-kadrim ısdar ve mübaya^cacı merkurum yedine ita olunmuşdur. İmdi livaeyn-i mezbûreyn ahalisi yedlerinde bulunan o misillû ecnâsın fiyat-ı meşrûha vechile memur-ı mersum marifetiyle cânib-i darbhâne-i âmirem için mübâyaasıyla nizâm-ı mezkûrun infaz ve icrasına bi'l-ittihâd mezîd-i i^ctinâ dikkat eylemeniz irâde-i kat^c-i mülûkânem muktezâsından olduğu ve bu bâbda olunacak rızây-ı mugâyir-i emr-i rızây-ı şâhâneme hareket vukû^ca gelmemek ihtimâli olur ise cesâret iden ruhsat verilir. Haklarında bâlâ'da mezkûr deavât-ı şâhânem icrâ kılınacağı muhakkak ve mukarrer idüğü malûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer amel ve hareketle emr-i irâde-i aliyeme kemâl-i itinâ ve safvı mazarrat ve mugâyir-i vaz^cı tecvizden be-gâyet ittikâ ve mübâ^cadet eylemeniz bâbında emr-i fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki : Vüsûl buldukda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sûdur olan fermân-ı vâcibu'l-ittiba ve lâzımu'l-imtisâlimin (...) itaat

makrûnuyla amel ve hareket eyleyesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfeme itimad kılasız. Tahrîren evâhir-i şehri Ramazan ü'l-mübârek lisene hamsîn ve mieteyn ve elf.

El Mahrûse-i Kostantınıyye

[20b/40]

Bâis-i defter oldur ki Viranşehir Sancağı mütesellimi sâbık utûfetlü Ali Ağa'nın Ordu-u Humâyuna azîmetlerinde vekili Mehmed Ağa marifetiyle vukû bulan tevzî defterine idhal olmayub cümle ahaliy-i sancak ikrarlarıyla taraf-ı şer^cden virilen pusula-i şeriyye mûcibince matlûbâtı ve matlûbât-ı sâiresi vücuh-u ahali ve kaza âyânları beyinlerinde ba^cde'l-muhasebe bâ-ferman nâme-i sâmi hazreti sadârat penâhî hâlâ livâ-i mezbûr mütesellimi ser-bevvablık dergâh-ı âliden devletlü Dede Mustafa Ağa Hazretleri marifeti ve marifet-i şer ve cümle ittifakıyla bi'l-ımtisâl livâ-i mezbûrun hâvi olduğu kazalara bi't-ta^cdil ve't-tesviye tevzî ve taksîm olundukda sekiz hâneye otuz dokuz gurus otuz beş paradan ber vech-i âti kazaların hisselerine isabet eden mebâlig-ı defterdir ki ber vech-i âti zikrolunur.

Fi 27 Zilkâde sene 250

Ber mûcib-i pusula-i işirakiyle 25000 kuruş defter-i mezkûrdan şimanda ? kalan sâbık misillu sulak kerestesi 10000 kuruş

İki senede tecemmu idub simanda kalan Kütahya hazariyesi 8000 kuruş

Ber-mutad (...) 5000 kuruş.

Ber-mûtdad gurus başına bir paradan harc-ı defteri 1175 kuruş Toplam 48175 kuruş

Yalnız kırk sekiz bin yüz yetmiş beş kuruş.

Hisse	Kuruş	Para
Hisse-i Viranşehir	4087	7
Hisse-i Kızılbel	1634	35
Hisse-i Aktaş	976	21
Hisse-i Kurukavak	378	32
Hisse-i Şehabeddin	1515	10

Hisse-i Yörük	1076	25
Hisse-i Borlu	8772,5	
Hisse-i Eflani	4107	5
Hisse-i Ova	1634	35
Hisse-i Ulus	2751	15
Hisse-i Keçinos	1335	32
Hisse-i Amasra	3110	10
Hisse-i Zerzene	897	7
Hisse-i Bartın	3628	75
Hisse-i Perşembe	2392,5	
Hisse-i Çarşamba	2113	15
Hisse-i Yenice	1575	2
Hisse-i Beydereğli	5981	10
Hisse-i Tefen	219	12

Ceman yekün 48175 kuruş 24 para
küsür 13 kuruş

Toplam 48188 kuruş yalnız kırk sekiz bin yüz seksen sekiz kuruş

[21a/41]

Düstûr-u mükerrem müşîr-i mufahham nizâmu'l âlem müdebbirû'l-umûr-il cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimu mehâmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümeħhidu bunyanü'd-devleti ve'l-ikâl ve'l-iclâl el mahfûfu bi sunuf-ı avâtıfı'l-meliki'l-âlâ hâlâ bi'l-istiklâl asâkir-i mansûre ser askeri vezirim Hüsrev Mehmed Paşa edâmelâhü Teâlâ iclâluhu tevkî-ı refî-ı hümayuna vâsıl olacak malum ola ki bi tevfikihî sübhânehu Teâlâ tanzim ve tensîkine muvaffak olduğum muvazzaf asâkir-i hassa ve mansûre-i şâhânemden başka muktezây-ı irâde- mehâsin âde-i şehr-i yaranam vechile memâlik-i mahrûsete'l-mâlık pâdişâhâneme kain eyalet ve elviyeden redîf-i mansûre tabiri zafer-i semiriyle tenkiline bi'l-muvaffakiye taraf taraf tahrir olunmakda olan taburlardan dergâh-ı muallam kapucubaşlarından iftihârul emâcid ve'l-ekârim Viranşehir Sancağı mütesellimi Dede Mustafa dâme mecduhû marifetiyle tahrîr ve tanzîm olunan Viranşehir sancağı taburu dahi bi'l-tekmîl usûl-ü nizâm üzere zâbitân ve neferâtın esâmesini mübeyyen defter-i sebîl olunmak ve tabur-u mezkûr Borlu kazası

hânedânından kuvvetü'l-emâcid ve'l-akram Mehmed zîde kadrâhum binbaşı nakl ve ta'yin hususu mütesellim mumaiyleh tarafından iltimas kılınmış olduğundan bahisle mumaiylehin tabur-u mezkûr binbaşı nasbî irade-i seniyye-i mülûkâne tevarfuk eylediği halde memuriyetini hâvi emr-i şerifim sudûru. Sen ki Serasker müşârun ileyhisin. Tarafından ifade ve ebnâ olunmakdan nâşi şeref-efzâ sahife-i sudûr ola hatt-ı hümayûna şevket makrûn-ı padişâhânem mantûk-ı münîfi üzere mumaiylehin mezkûr tabura binbaşı nasb olunması fermânım olmağın memuriyeti şâmil Dîvan-ı Hümayun'dan mahsûsan işbu emr-i celîlu'l-kadrim isdâr ve ita olunmuştur. İmdi keyfiyet malum rü'yetlerinden oldukda mûmaileyhin tabur-u mezkûr binbaşılığı hususunda istihdâm ile müteferriât-ı memuriyeti olan mevaddın nizâmât-ı mukarrarasına tatbîkan muharrer lâyıkında idâme ve rü'yet ettirilmesi esbab ve sâilini istihsâle ihtimam sarf-ı rü'yet eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur buyurdum ki vusul buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vacibu'l ittiba^c ve lâzımu'l imtisâlimin mazmun-u ita^cat ve makarrıyla âmil olasın. Şöyle bilesin. Alâmet-i şerifeme itimad kılâsın. Tahriren fî evâsıt-ı şehr-i zilka^cdeti'ş-şerîfe li sene hamsîn ve mieteyn ve elf.

El-Mahrûse-i Kostantınıyye

[21b/42]

Bâis-i defter oldur ki bâ fermânı âli Viranşehir sancağı kazalarından gayri ez sevâhil-i cerîde kuyûduna tatbîkan ve usûl-i îtidâle tevfiikan cihandâri buyurulan altı yüz yirmi nefer Asâkir-i Mansûre'den ser-livâ-i emirden Taraklıborlu kasabasına isabet eden Fermân-ı Âlişân'da tasrîh ve ifraz olduğu üzere yalnız yüz otuz dört nefer Asâkir-i Cerîde'ye tatbîkan cümle marifeti ve marifet-i şer^c ve livâ-i mezbûr mütesellimi devletlü Ağa Hazretlerinin vekîli utûfetlü Muslihiddin Ağa marifetiyle takrîr olunan Asâkir-i mezkûre defteridir.

Fi 15 zilhicce sene 1250

Mahalle	Nefer Sayısı	Mahalle	Nefer Sayısı
Mahalle-i Karaali	9	Mahalle-i Kavak	1
Mahalle-i Baba Sultan	6	Mahalle-i Hacı Durmuş	1
Mahalle-i Câmi-i Kebır	3	Mahalle-i Hacı Ali	1

Mahalle-i Hacı Halil	3	Mahalle-i Çavuş	5
Mahalle-i Hacı Ömer	2	Mahalle-i Hüseyin Kethüda	2
Mahalle-i Hacı Beyli	1	Mahalle-i Çeşme	1
Mahalle-i Müslüman Kıran	1	Mahalle-i Müslüman Bolat	2

Karye	Nefer Sayısı	Karye	Nefer Sayısı
Karye-i Kılauzlar	1	Karye-i Ağaçekese	4
Karye-i Kapullu	5	Karye-i Değirmencik	1
Karye-i Başköy	1	Karye-i Karıt	2
Karye-i Arıcak	2	Karye-i Anuvîran	3
Karye-i Melise	1	Karye-i Akviran	3
Karye-i Bağlarbaşı	1	Karye-i Oğulviran	1
Karye-i Tokatlı	1	Karye-i Pelitviran	1
Karye-i Gayza	1	Karye-i Çerçi	2
Karye-i Dâne-i Süflâ	2	Karye-i İlbarıt	3
Karye-i Dâne-i Ulva	1	Karye-i Sakaralan	1
Çiftlik-i Ulva	1	Karye-i Yacı	2
Çiftlik-i Süfla	2	Karye-i Çıraklar	2
Karye-i Kirpe	2	Karye-i Sarıyan	1
Karye-i Kozcığaz	1	Karye-i Kızılcaviran Ulva	3
Karye-i Çomakviran	1	Karye-i Kızılcaviran Süfla	2
Karye-i Çerçi	1	Karye-i Konarı	8
Karye-i Sorguncuk	1	Karye-i Bulak	10
Karye-i Bostanbükü	1	Karye-i Yazı	11
Karye-i Karapınar	1		

Ceman yekün Nefer : 126

[22a/43]

İftihârul emâcid ve'lekârim câmiu'l-mehâmid ve'l-mekârim el-mütehakkık-i mezîd-i inâyeti'l-mülkü'd-dâim dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Viranşehir ve Kastamonu mütesellimi Dede Mustafa dâme mecduhu ve mefâhır, el-bevvâb, el-müntesir-i aliyye gayri-ez sevâhil-i Viranşehir Sancağında vâki zikr-i âti kazalar

nâibleri zîde ilmuhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akran voyvodogân ve âyan ve vücûh-u memleket bi'lcümle iş erleri zîde kadruhum tevkî-i refî-i humayûn vâsıl olacak malum ola ki: bi tevfkîhî sübhânehû ve Teâlâ teşmîr-i bünyân ve hayru'l erkân (?) din ve devlete ve hıfz ve firaset, mülk ve memleket irâde-i kaydiyesiyle mümecced ile'l meliki'l-kâdir tertib ve tensîkine muvaffak olduğum Âsâkir-i Mansûre zafer-i müesser pâdişâhânededen başka Redîf-i Asâkir-i Mansûrem tertibine dahi muvaffakiyetle taraf taraf memâlik-i mahrûse-i mülûkânemde tıpkı emr-i irâde-i şehriyânem vechile Redîf-i Mansûre taburları ferîd ve tekmîl olunmakta olduğu dergâr ve işbu Redif Asâkir-i Mansûrem hakkında müesses olan kanunnâme-i humâyûnun muktezây-ı münîfi üzere bunlar kendi vatan-ı vilâyetinde hem kâr ve kesbleriyle meşgul hem istida ve vekâyetleri usul-i fenn-i harb ve cihâd-ı meşmû olarak vakt-i îcabından istihdâm olunacakları cihetiyle bunlardan asıl muvazzaf asâkir-i muntazama-i şâhâneme neferât istenilmeyeceği âşikâr ise de mâ bihi'l-iftihar cümle-i muvahhidîn olan Asâkir-i Mansure-i Şâhânem ve gerek zât-ı hilafet-i semât mülûkâneme nevbetiyle müftehir cenûd-u nusret-i menûd ve hassa-i pâdişâhânem alaylarının haylice noksanları olub işbu Asâkir zafer-i müesser pâdişâhânemin cümlesi ihyay-ı din-i Muhammediye ve îfay-ı kavâim-i devlet-i müsemmâ ahmedî maksad-ı aksâsına mübeyyin olduğu ecilden bunların sül-ü harb ve nizâm üzere tekmîl ve tetminleri muktezây-ı nâmûs-u diyanet mütehaddim ve memalik-i mahrûsa-i cihandârânemde zıll-ü zalîl şehriyânemle mustazıll ve âsûde (...) bu dakikaları dergâ ve iz'ân ile olan ehl-i imam ile muktezâ hamiyet ve islâmiyetleri üzere bu misillû hedemât-ı celîle-i dîn-u devlet-i aliyem kendilerine sermâye-i saâdet-i dâreyn ittihaz edecekleri ve asıl derece-i mürâcaat olduğuna binâen zikr olunan asâkir-i hassa-i şâhânem alayları noksanları için lâzım gelen neferât mukaddemce (...) mevsim-i şîta'ya bakılmayarak civar rü'fet-medâr ve dâru'l-hilâfet-i aliyemde mesâfe-i karî bedel-kâin Kocaili ve Hüdavendigâr ve Çirmen sancakları misillû mahallerden bi't-tertîb onlara dâir evâmir-i aliyem mahallerine irsal tesrib-birle sâir baîd mesafede olan eylet ve sancaklar Asâkir-i Mansûre-i şâhânem alayları noksanlarına bırakılarak celb olunacak neferât ve mevsim-i şîta'de zahmet ve meşakkat olmamak için ol bahar hulûlüne talik kılınmış ve şimdiye kadar Asâkir-i Mansûre şâhânem tertibâtı yerli yerinden ale'l-umûm oldukları halde [22b] peyder-pey vürûd iderek hemen ardı alınub el-hâlet-i hâzihî ol bahârın hulûl ve tekarrubu cihetiyle zikr olunan asâkir-i mansûre-i şâhânem alayları noksanları ikmali için muktezâ olan neferâtın dahi celb mevsimi gelmiş olmakdan nâşi bu defa cerîde ve

kuyûduna tatbîka ve usûl-i itidâle tevfikân mahall-i merkûmeden müretteb neferâtın bir an evvel yerli yerinden ihraç ve irsâli bâbında evâmîr-i şerîfem ısdârı hâlen bi'l-istiklâl asâkir-i mansûre ser-askeri düstûr-u mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmı' l âlem vezîrim Hüsrev Mehmet Paşa edâmallahü Teâlâ iclâluh tarafından bâ takrîr ifade ve inba olunmak ve ol vech ile icrây-ı iktizasına mübâderet olunması husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem te' llauk idüb ol bâbda hatt-ı hümayûnum şevket-makrûn pâdişâhânem sâhîfe-i pîrây-ı mâ' dud olarak tertîb-i mezkûrdan sen ki mütesellim muma ileyhsin. Viranşehir sancağında zîr-i idaresinde kain mahallere ifraz olunan altı yüz yirmi neferden Viranşehir kazası hissesine altmış ve Taraklıborlu kazası hissesine yüz otuz dört ve Eflânıborlu kazası hissesine kırk sekiz ve Keçinos kazası hissesine otuz dokuz ve Çarşamba kazası hissesine altmış altı ve Yenice kazası hissesine yirmi iki ve Şehabeddin kazası hissesine otuz iki ve Aktaş kazası hissesine sekiz ve Kızılbil ve Ören kazalarına otuzar ve Tefen kazası hissesine dokuz ve Kurukavak kazası hissesine bir ve Perşembe kazası hissesine kırkbeş ve Ulus kazası hissesine elli yedi ve Zerzane kazası hissesine yirmi sekiz ve Yörük kazası hissesine on bir nefer isabet eylemiş olub şöyleki: Bi-lütfihî Teâlâ bidâyet nizâm-ı zafer ittisâmdan beru saltanat-ı seniyyemin ehemmi-i meham vacibu' l ihtimam olan iş bu Âsâkir-i muntazama-i şâhânem tertibine dâir ısdar olunan evâmîr-i aliyemce ve ahaliy-i memleket ve neferây-ı ra' iyyette, hizmet-i mübâşereye ve cihet-i sâireden dolayı bir güne bâr ve sıklet olmamak irâde-i hayriyemle kavas ve âhâr mübâşirle gönderilmeyerek vül' at ve mutasarrifinin ve mütesellim ve voyvodoların kapı kethûdâları ve müdir umurları marifetiyle irsal ettirilmekte olduğu misillû bu defa dahi kezâlık ol vechile âdâlet-i şumûle riâyet olunmuş olduğuna binâen bu vechile dahi erzâni kılınan iş bu hürmet ve merhameti mülûkâneme teşekküren matlûb ve müretteb olan saliffü' z-zikr altı yüz yirmi neferi zinhar çoluk çocuk makûlesi olmayarak cümlesi askerliğe elverecek suretle genç ve tûvân ve güçlü ve kuvvetli olmak saliffü' z-zikr kazalardan serî' an ve âcilen tedârik ve tahrir ve bir an evvel Dersaadeti' me ba' s ve tesyîre kemâl-i akvâm ve gayret eylemek fermânım olmağın tenbîhen ve ihtimâmen mahsûsen iş bu emr-i celîllu' l-kadrim ısdâr ve irsâli ve tısyâr kılınmış imdi neferât-ı mürettebe-i mezkûrenin bâlâda beyan olunduğu vechile gayet güzîde ve müntehâb olarak derhal tedârikiyle bir an akdem Dersaadetime gönderilmesi matlub kat-i pâdişâhânem idüğü ve bu bâbda rehâvet ve tekâsil ve betâet vukûu lâzım gelir ise bu sureti mütecâsir olanlar haklarında (...) ve mes' ûliyet olacağından gayrı bu makûle neferat-ı mürettebe mahallerinden

marifetleri (...) ve kıyafetler çıkarılıb bi'l-cümle elbise ve levâzımât sâireleri Dersââdet'imde tanzim ve ifa [23a] olunacağından ve mücerred ahâliy-i masârıfıdan vikâyet bunlar için müstakî mübâşir tayin ve irsâli kılınmadığından bu husus için ahâlî ve fukarâdan bir güne masârıf ve mübâşereye nâmiyle bir akçe ve bir hîbe alındığına ve kura ve kasabattan şundan bundan akçe almak için türlü teaddiyât ve (...) vukûcuna kat^can rızây-ı Humayûnum olmayub ve her kim cesâret eder ise eşşedd-i te^cdib ile mücâzât olunacakları malumun oldukda âna göre keyfiyetleri lâzım gelenlere ifade ve tefhim birle îfay-ı muktezây-ı kâr güzârı ve sadâkate bezl ve sa'y ve meknet eylesesiz ve siz ki nâib ve sâir mûmaileyhimsiz. Mazmûn-u emr-i fermân-ı pâdişâhânem sizin dahi meczûmunuz olarak mûcib ve muktezâsıyla icrası hususuna bi'l-ittifak (...) sa'y ve gayret ve hilaf-ı emr ve rıza vaz' ve hâlet-i vukûcundan be-gayet tevekkî ve mübâc^cadet eylemek bâbında ve fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki: Vusûl buldukda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibu'l-ittiba ve lâzımu'l-ımtisâlimin mazmûn-i itâ^cat makrûnuyla amel ve hareket ve hilafından hazar ve mücânebet eylesesiz. Şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfeme itimad kılasız. Tahrîren fî evâil-i şehri zilkade'tiş-şerîfe li sene hamsîn ve mieteyn ve elf.

El Mahrûse-i Kostantınıyye

[23a/44]

Der'-i devlet-i mekîne arz-ı dâi kemîneleridir ki: Asâkir-i Mansûre alaylarından yedinci alayın üçüncü taburunun birinci bölümünde Yüzbaşı tekâud Zağfiranborlulu Hüseyin bundan akdem Ordûy-u Humayûnda alîl ve merîz olduğundan kendisine beher şehir yüz kuruş tekâüdlük vazifesi ihsân-ı humâyûndan buyurulan iki yüz kırk dokuz senesi Rebiulevveli'nin dördüncü günü tarihiyle müverreh verilen berât-ı şerîf-i âlişân kaydı mucibince tekâud-u mezbûr yedine verilmesi icab eden mâhileri bâ ilâm-ı şerîyye elli senesi Şabanu'l-muazzam dördüncü gününe gelinceye değin verilmiş olduğu sicil-i mahfuzda mukayyed olub sene-i mezbûre mâh-ı mezbûrun dördüncü gününden iş bu tarih-i ilâm gününe gelinceye değin mütekâid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mahiyeleri beher şehir yüzer guruşdan dört aylık cem'an dört yüz kuruşu hâlâ Viranşehir sancağı mütesellim vekili semahütlü Muslihiddin Ağa kulları mütekâid-i mezbûr yedine te tekaudluk diye idüb ve mütekaid-i mezbûr kulları

Taraklıborlu mahallatından Karaali mahallesi sükkânından Çavuşoğlu Hüseyin bin Hüseyin hüsnây-ı ihtiyar olduğundan kâr-u kesbe iktidarı olmayub evkât-ı hamsede dua ve devam-ı devlet hazret-i zillullâhiye müdâvemmet üzere olduğu bi'l-iltimas pâye-i serîr-i âlâ'ya arz ve îlam olundu. 51 senesi mâh-ı cemâziel ûlasının dört gününe kadar ilam-ı şehri 51 senesi zilkadetişerîfesi dört gününe kadar 6 aylık teslim vekili Ali Ağa Hazretleri yediyle ilam kayd-ı şehri 252 senesi Rebû'l-âhirin 4. gününe kadar ilam-ı şehri. 252 senesi Şaban'ın 9. gününe kadar ilam kayd-ı şehri. 253 senesi Saferu'l-hayrın 4. gününe kadar 6 aylık 600 kuruş mansûre hazinesine ilam-ı şehri. 54 senesi Rebû'l-âhir gâyetine kadar 15 aylık 1500 kuruş dersâadete. 55 senesi Saferi'nin üçüne kadar 9 aylık ilam-ı şehri Dersâadet'e göndermek üzere.

[23b/45]

Der-i devlet-i mekîne arz-ı dâi kemîneleridir ki Asâkir-i Mansûre-i Haydarpaşa Livâsının birinci alayının ikinci taburunun dördüncü bölüğünde sekizinci onbaşısının üçüncü neferi Zağfiranborlulu Hasan veled Mustafa Konya muhârebesinde sağ bacağının kabasından kurşun isabetiyle bir tarafından hurûc iderek alîl olmuş olduğundan kendisine beher şehri yirmişer guruş tekâüdlük vazîfesi ihsân-ı humayûn buyurulan iki yüz kırk dokuz senesi Şabane'l-muazzam yirmi sekizinci günü tarihiyle müverreh verilen berât-ı şerîf-i âlişan kayd-ı tarihi mucibince sene-i mezbûre mâh-ı mezburdan elli senesi Recebi'l-ferd yirmi sekizince gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri bâ îlam-ı şeriye verilmiş olduğu sicil-i mahfuzda mukayyed olub mâh-ı mezbûrun yirmi sekizinci gününden işbu tarih-i îlam gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri beher şehri yirmişer guruşdan beş aylık cem'an yüz gutruşunu dahi hâlen Viranşehir Sancağı Mütesslim vekili semahatlü Muslihiddin Ağa kulları mütekaid-i mezbûr yedine te'diye idüb ve mütekaid-i mezbûr kulları Viranşehir sancağından vâki Aktaş kazasına tâbi Bozlaşan Divanı'ndan Hacı Ahmed Oğlu Hasan bin Mustafa ile meşgul olub ikamet-i hamsede duây-ı devam-ı ömr ve devlet-i hazret-i zillullâhiye müdâvemmet üzere olduğu bi'l-iltimas pâye-i serîr-i âlâ'ya arz ve îlam olundu. Bâkiyü'l-emi li hazret-i men lehü'lemr hurrîre fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-ışrîn min şehri Zilhiccetî's-şerîfe lisene hamsîn ve mieteyn ve elf.

9. kazây-ı mezbûrda mevcûd Redif Asâkir-i Mansûre'nin tâlim-i hizmetleri 251 senesi Şaban'ın 28. gününe kadar îlam-ı şehhr. 252 senesi Rebû'l-ûla 28. gününe kadar îlam-ı şehhr mâhiye 7 kuruş 140 kuruş. 252 senesi Şabanu'l-muazzam 28. gününe kadar 5 aylık 100 kuruş îlam-ı şehhr. İşbu 252 senesi Rebû'l-ûlasından Şaban'ın 28. gününe kadar verilen ilâm-ı zâyi olub beş aylık 100 kuruş ile kezâlık elli üç senesi muharreminin yirmi sekizinci gününe kadar beş aylık cem'an 10 aylık 200 kuruş müceddeden ber mantûku îlam verilmiş olduğu kayd-ı şehhr sene 53. 53 senesi muharreminin 28. gününden 54 senesi cemâziyel âhir 28'e kadar 17 aylık cem'an 340 kuru îlam-ı şehhr. Sene-i mezbûre Şaban'ın 28. gününe kadar 2 aylık ziyade vazîfe aldığı takrîr-i üzere kayd-ı şehhr.

[23b/46]

Der-i devlet-i mekîne arz-ı dâi kemîneleridir ki Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye alaylarından on birinci layın üçüncü taburunun beşinci bölüğünde Dördüncü Onbaşı Ağrıbozda Osman Kızıl Yokuş kavgasında yaralanmış ve çavuşunu kurtarmak sevdâsında iken kırık illetine mebnî olduğundan nazar-i şefkat-i eser-i hazreti zıllullâhiye mazhariyetle kendisinin emsâl-i misillû beher şehri yirmişer guruş tekâüdlük vazifesi ihsân-ı humayûn buyurulduğu mezbûrun yedinde olub sicil-i mahfûzda mukayyed 246 senesi Saferu'l-hayrı'nın on birinci günü tarihiyle müverreh verilen berât-ı şerîfi kaydı mûcibince sene-i mezbûreden elli senesi Rebû'l-âhîrinin 11. gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri bâ ilâm-ı şeriye verilmiş olduğu sicil-i mahfûzda mukayyed olub mâh-ı mezbûrun on birinci gününden işbu târih-i îlam gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri beher şehhr yirmi guruşdan sekiz aylık cem'an yüz altmışar guruş dahi hâlen Viranşehir Sancağı mütesellim vekîli semahatlü Muslihiddin Ağa kulları mütekaid-i mezbûr yedine tediye edüb ve mütekaid-i mezbûr kulları Viranşehir Sancağında vâki Eflâni kazasına tâbi Ulugeçit karyesinden Tabağ oğlu Osman bin Osman kaza-i mezbûrda mevcud Redif-i Âsâkir-i Mansûrenin talim hizmetiyle meşgul olub evkat-ı hamsede duây-ı devâm-ı ömr-ü devleti Hazreti zıllullâhiye müdâvemet üzere olduğu bi'l-iltimas pâye-i serîr-i âlâ'ya arz ve îlam olundu. Bâkıyu'l-emr li hazreti men lehu'lemrindir. Fi'l-hâdi aşere min şehhr-i Zilhiceti's-şerîfe lisene hamsîn ve mieteyn ve elf. Fî 11 Şaban sene 251'e kadar fî 11

Rebû'l-âhire kadar sene 252 ilâm-ı şehr. 52 senesi Rebi'ul-âhiri 11'inden 55 senesi Receb-i şerîf huresine kadar Dersaadet'ten ahz-ı ilam deyu takrir-i kayd-ı şehr.

[24a/47]

Düstûrûn-u mükerreremûn-u müşîrûnu mufahhamûn. Nizamu'l âlem müdebbirul umûru'l cumhur bi'l-fikri's-sâkıb müteceemmû mehâmî'l enâm (...) lisâib-i mümehhid ve bünyanu'd-devlet-i ve'l-ikbâl müsebbid ve'l erkân-ı sa'adet ve'l iclâli'l-mahfûfete bi sunûf-i avâtıfı meliki'l âlâ. Anadolu'nun sol kolu yemîn ve yesârıyla nihâyetine varınca vâki vezîrây-ı izam edâmallahü Teâlâ iclâlehum ve a'zamu umerâi'l kiram, efâhimu'l-küberâ feham ulu'l-kadri ve'l-ihiram, ashâbu'l-izzi vel ihtişâm el-muhtassun bi mezîdi inayeti'l-meliki'l-âlâ mîr-i mîrân-ı kîrâm dâme ikbâlehum ve akza kuzzâtu'l müslimîn evlâ vulatü'l-muvahhidîn ma'deni'l-mufaddal ve'l-yakîn râfîu'l îlâmiş-şerîat ve'ddîn vâris-i ulûmu'l-enbiyâ ve'l-murselîn el muhtassun bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-muîn. Mevlânâ Erzurum Kadısı zîdet fezâiluh ve mefâhiru'l kuzzât vel hukâm meâdinu'l fezâil vel kelâm kuzzât ve nüvvab zîde fazluhum ve mefâhiru'l emâsil vel akran âyân ve voyvodakân ve sâir zâbiten ve gümrük ümerâsı zîde kadruhum tevkî-ı refî-ı humâyûn vâsıl olacak malum ola ki: mülk-i mevrûs-ı pâdişâhânem olan Eflak memleketi ahâlisinin bazı imtiyâzâtı hakkında erzân kılınan müsâdat, seniyye-i cihândârânemden mahdûd olmak üzere memleket-i merkûme tüccarının berren ve bahran nakl idecekleri emtia ve eşyadan yüzde üç gurus resm-i gümrük ve altmış pâre gemi niyasemi resmi alınması hususu hâlâ eflak Voyvodası kıdvetü'l-umerâi'l-milleti'l-mesîhiye Kefe Voyvoda avakibu'l-hayr tarafından bâ-takrîr niyaz ve istida olunub memleket-i merkûme reâyâsının refah-ı hal ve âsâyîşleri ve emr-i ticarete suhûlet ve menfaatleri ve sâilinin istikmâli şîme-i fehîme-i memalik-i perverî pâdişâhânem iktizasından olduğuna binânen ber vech-i istida tesviyesine müsaade-i mekârim, muâhara-i şehriyârânem buyruğu kılınarak ol babda şeref-rîz sunûh ve sudûr olan emr-i humâyûn şevket-makrûn-u mülûkânem muktezây-ı münîfi üzere tüccar-ı merkûmenin bey^c ve furuht için eflak câniblerinden berran ve bu defa taraf-ı saltanat-ı seniyyemden tahsis ve îta kılınan bayrak ile yürüyecek tüccar gemilerine tahmîlen bahren Dersâdet'ime ve sâir memâl-i mahrûsemin liman ve iskelelerine nakl edecekleri emtia ve eşyâdan minval muharrer üzere yüzde üç kuruş resm-i gümrük Haliç Dâru's-saltanat-ı seniyyemde altmış pâre gemi niyâsesi (?) resmi alındıktan sonra gümrük memurları ve memurîn-i sâire taraflarından ziyâde

gümrük ve murûriye resm-i ve bâc ve sâir güne bir akçe ve bir habbe (?) vergi mütalebesiyle rencîde olunmaları iş bu müsaade-i seniyye-i şâhânem Eflak memleketi tüccârının tevsî'yle memleket-i mezkûre-i mahsûsanın revâc-ı bey' ve şîrâsı zimmında olduğu ecilden bu maddenin ol vechile merî tutulması ve tüccâr-ı merkûmenin memalik-i mahrûse-i şâhânemden mürûr ile Avrupa memleketine götürecekleri emtia ve eşyâdan resm-i gümrük ve nâm-ı âhar ile bir türlü vergi mutalabe olunmayıb bunların memâlik-i mahrûsemden diyâr-ı ecnebiyeye ve gerek diyâr-ı ecnebiyeden memâlik-i mahrûsa-i pâdişâhâneme götürüb götürecekleri emtiâ ve eşyânın resm-i gümrükleri reâyâ-i devlet-i aliyemden Avrupa ticaretini mezun olan tüccârın nâil oldukları müsâade ve imtiyaza tatbîkan eşyây-ı mezkûre hangi devletin emtiası ise ol devletin târifesi üzere olunması hususları voyvoda-i mûmaileyhin mukaddem ve muahhar cümle-i müstediyyatından olduğuna mebni husûsât-ı mezkûre İstanbul gümrüğü emniyetine tavsiye ve tenbih kılınmış keyfiyet Anadolu'nun diğer kollarıyla Rumili'nin üç koluna ve sâir lâzım gelen mahallere mahsus emr-i şerîfim irsal ve isdâr tisyârıyla bildirilmiş olmağla siz ki vüzerây-ı müşar mîr-i mîran ve Mevlânâ ve kuzzât ve nüvvâb ve sâir mûmaileyhimsiz. Bundan böyle zîr-i hükûmet ve idaremizde kain mahallere liecli't-tüccâre idecek memleket-i merkûme ticaretinin nakl edecekleri emtia ve eşyânın bâlâda beyan olunan usûle tatbîkan icab eden resmi gümrüklerin alındıktan sonra irade ve nâm-ı âhâr ile kimesne tarafından bir akçe ve bir habbe mütâabe olunmayarak haklarında lâzıme-i hımâyet ve sıyânet ve icrâ kılınması esbâbını istihsâle bi'l-ittifak itina ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın mahsusen iş bu emr-i celîlu'l-kadrim ısdar. [24b] ve sadr-ı azam tatarlarından kudvetü'l emâsil ve'l-akran Yusuf zîde kadruhu ile tisyâr olunmuşdur. İmdi keyfiyet malumun oldukda ber vech-i meşrûh amel ve harekete bi'l-ittihad ihtimam ve dikkat ve hilâf-ı vaz^c ve hâlet-i vukû^cunun tecvîzden begayat tehâşi ve mücârebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki: Vusul buldukda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibu'l-ittiba ve lâzımu'l-imtisâlimin mazmûn-ı itaat makrûnuyla amel ve hareket eyleyesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfeme itimad kılasız. Tahfîren evâil-i şehri Zilhiceti'ş-şerîfe lisene hamsîn ve mieteyn ve elf. El Mahrûse-i Kostantınıyye.

[24b/48]

Bâis-i defter oldur ki: Beydereğli sahasında inşâ olunan sūfûn-u humâyûn kerestesinden medfne-i Taraklıborlu kazası hissesine isabet eden beş yüz elli kıta ecnâs kerestenin Sūfûn-ü Hümâyûn nâzırı utûfetlü Mustafa Ağa hazretleriyle kereste-i mezkûrun nısfı olan iki yüz yetmiş beş kıtasının beheri iki yüz otuz kuruş bedeli ile mukavele ve kat^c olundukda bâki iki yüz yetmiş beş kıtasını dahi re'fetlü Çiçekzade Ali Ağa minvâli muharrer üzere iki yüz otuz kuruş bedel ile saha-i mezkûreye nakl ve teslim taahhüd olundukda bedelât-ı mezkûreden Mûmaileyh Ali Ağa'nın mukaddem makbûzâtı fûr^c-nihâde ve marifet-işer ve mütesellim vekili utufetli Muslihiddin Ağa marifetiyle tevzî olunan defterdir ki zikr olunur.

Fi 29 Zilhicce sene 250

Ecnâs kereste 550 (adet) 230 kuruş (Toplam) 126500 kuruş

Utufetlü Ali Ağa'nın mukaddem Tahsilatı 60500 kuruş

126500-60500= 660500 kuruş

66500+5000(Tahsildariye) = 71000 kuruş

Harc-ı imza 1775 kuruş

250 kuruş Kâtibe 100 kuruş, Hıdâmiye 100 kuruş, Kaydiye 20 kuruş, Mahfiye 30 kuruş Toplam 73025

[25a]

Mahalle	Kuruş	Para
Mahalle-i Baba Sultan	1681	22
Mahalle-i Çavuş	960	32
Mahalle-i Câmî-i kebir maazımyan	2162	1
Mahalle-i Hacı Beyli	240	9
Mahalle-i Hacı Halil	480	18
Mahalle-i Zımmıyân-ı Kıran	6005	25
Mahalle-i Bolat	1201	5
Mahalle-i Kavak	360	13
Mahalle-i Müslüman kıran	240	9
Mahalle-i Karaali	1921	32

Mahalle-i Hacı (...)	240	9
Mahalle-i Hacı (...)	240	9
Mahalle-i Müslüman Bolat	240	9
Mahalle-i Çeşme	480	18
Mahalle-i Tekye	360	13
Mahalle-i Sayf Kethüda (?)	720	27
Mahalle-i Kirkille	120	Hâne Rub ^c 1
Karye	Kuruş	Para
Karye-i Bağlarbaşı	360	13 Hâne Rub ^c 3
Karye-i Tokathı	480	18
Karye-i Gayza	720	27
Karye-i Dâne-i Kebîr	960	36
Karye-i Dâne-i Sagîr	1441	14
Karye-i (...) Sandık	120	4
Karye-i (...)	1441	14
Karye-i Kozcığaz	240	9
Karye-i Çiftlik-i Kebir	720	37
Karye-i Çiftlik-i Sagîr	1441	14
Karye-i Ketan	240	9
Karye-i Müslüman Yazı	4324	2
Karye-i Zımyan Yazı	4804,5	
Karye-i Konarı	4324	2
Karye-i Yacı	360	12
Karye-i Suçayı	720	27
Karye-i Değirmencik	480	18
Karye-i Sorguncuk	120	4
Karye-i Anuvîran	1441	14
Karye-i Oğulviran	480	18
Karye-i Sakaralan	480	18
Karye-i Çumaviran	120	4
Karye-i Magul	240	9
Karye-i Karabeykâr	600	22

Karye-i Akviran	1201	5
Karye-i Kadibükü	1441	14
Karye-i Çıraklar	360	13
Karye-i Sarıyan	600	22
Karye-i İlbarıt	1081	
Karye-i Çerçin	1201	5
Karye-i Bürnük	1921	32
Karye-i Kuzyaka	960	36
Karye-i Karif	1921	32
Karye-i Kızılcaviran	1561	18
Karye-i Kızılca (...)	1081	
Karye-i Bostanbükü	600	22
Karye-i Meleb	960	36
Karye-i Kapullu	3122	37
Karye-i Kılaguzlar	1441	14
Karye-i Bulak	4804,5	
Karye-i Başköy	920	36
Karye-i Arıcak	960	36

Ceman yekün 73028 kuruş 7 para yalnız yetmiş üç bin yirmi sekiz kuruş yedi para

[25a/49]

Mâruz-u dâileridir ki Medîne-i Taraklıborlu kazasına tâbi Kuzyaka karyesinde sâkinun eimme ve hitaba sâir karye-i mezbûr ahalîleri bâ-cemîhum meclis-i şer' de mevcut olan karye-i mezbûr sükkânından Kara Ahmed ve Çemeklioğlu Ali Kara Mustafa oğlu Mustafa ve Mehmet ve Kostakoğlu Hüseyin ve Gülegözoğlu Bostancı nâmdan kimesneler kendi hallerinde arzlarıyla mukayyed olmayub mezbûr Kara Ahmed karyemizi birkaç defa cebren ve kahren bazı kimesnelere istinaden muhtar olub fukara enva (...) teaddî eylediğinden başka nice bir cürm kimesneleri bi gayr-ı hak tecrîm, tekvîr ve her birimizin parakend ve perîşâniyetimize bâis olduğundan bundan akdem cümle marifet ve marifet-i şerle muhtarlıktan azl olunmaz ise de yine kendi hâlinde olmayub mezbûrları başına cem idüb muhtarlık dâiyesiyle tezvîrâne sülûk ve karyemizin ihtilâline bâliğ ve umûr-u mühimmenin ta'dîline iksad eylediklerini îlam

ediyor deyu takrîr vâki mahalle bi'l-iltimas huzûr-u âlilerine îlam olundu. Hurrîren fî evâhiri Cemâziyel-âhir sene hamsîn ve mieteyn ve elf.

[25b/50]

Der-i devlet-i mekîne arz-ı dâi kemîneleridir ki Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye sancaklarından Zağfiranborlulu Hacı Ahmed bundan akdem vapur iskelesinde karakol bekler iken (...) almış olduğundan kendisine beher şehri yirmi beşer kuruş tekâüdlük vazifesi ihsân-ı humâyûn buyurulan iki yüz kırk altı senesi receb-i şerîfin yedinci günü târihiyle verilen berât-ı şerîf-i âlişan kaydı tarihi mûcibince mütekaid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri bâ îlâm-ı şerîyye elli senefi receb-i şerîfin yedinci gününe gelinceye değin verilmiş olduğu sicil-i mahfûzda mukayyed olub sene-i mezbûre mâh-ı mezbûrun yedinci gününden işbu târih-i îlam gününe gelinceye değin mütekaidi mezbûr yedine verilmesi icab mâhiyeleri beher şehri yirmi beşer kuruştan altı aylık cemi'an yüz elli kuruşun hâlen Viranşehir Sancağı mütesellim vekîli semahatlü Muslihiddin Ağa kulları mütekaid-i mezbûr yerine tediye idüb mitekaid-i mezbûr kulları medîne-i Taraklıborlu'da Baba Sultan Mahallesi ahâlisinden Koroğlu Hacı Ahmed bin (...) evkat-ı hamsede duây-ı devâm-ı ömr-i devlet-i hazret-i zıllullâhiye müdâvemet üzere meşgul olmuş olduğu bi'l-iltimas pâye-i serîr-i âlâ'ya fî 7 Muharrem sene 251 i 7 Şabana kadar sene 251. 252 senesi Muharremu'l-haram'ın 7.gününe kadar îlâm-ı şehr. 252 senesi fî 7 Şabana kadar îlâm-ı şehr aylık 175 kuruş 7 para 253 senesi Safer'in yedinci gününe kadar 6 aylık 150 kuruş mansûre hazînesine îlâm-ı şehr. 53 senesi Şaban-ı muazzam'ın yedinci gününe kadar altı aylık 150 kuruş dersâdette mütekaid-i mezbûr ahz eylediği ikrâr-ı kayd şehr. 53 senesi Şabanından 54 senesi Cemâziye'l-âhirin yedinci gününe kadar on aylık 250 kuruş mansûre hazînesine îlam verildi.

[25b/51]

Der-i devlet-i mekîne arz-ı dâi kemîneleridir ki Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye zâbitan ve neferâtından Sekizinci Alay'ın Dördüncü Taburunun Beşinci Bölüğü'nde Mülâzim-i Sâni Bartınlı İbrahim Semenî Maraş Muharebesinde iki kollarından misket isabet ederek meskût olmuş olduğundan emsâli misillu kendisine beher şehri ellişer kuruş tekâüdlük vazifesi ihsân-ı humâyûn buyurulan iki yüz kırk yedi

senesi Rebû'l-âhîrinin beşinci günü tarihiyle müverreh verilen berât-ı şerîf-i âlişan kaydı tarihi mucibince mütekaid-i mezbur yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri bâ îlam-ı şeriyye kırk dokuz senesi Rebû'l-ûlâsının beşinci gününe gelinceye değin verilmiş olduğu sicil-i mahfızda mukayyed olub sene-i mezbûreden elli senesi Saferu'l-hayrın beşinci gününe gelinceye değin on iki aylık cem'an altı yüz kuruş dahi Dersaâdet'te mütekaid-i mezbûr ahz eylediğini ikrar etmekle ber mûcib-i ikrar sene-i mezbûre mâh-ı Saferu'l-hayrın beşinci gününden işbu tarih-i îlam gününe gelinceye değin on bir aylık beher şehir ellişer kuruş cem'an beş yüz elli kuruş dahi hâlen Viranşehir Sancağı mütesellim vekîli semahatlü Muslihiddin Ağa kulları mütekaid-i mezbur kulları liva-i mezbûrda vâki^c Bartın kazasına tâbi Avşar Divanı'ndan Ahmed Beşe oğlu İbrahim bin Ali ticaret ile meşgul olub evkât-ı hamsede duây-ı devâm-ı ömr-i devlet-i hazret-i zillullâhiye müdâvemet üzere olduğu bi'l-iltimas pây-e-i serîr-i âlâya arz ve îlam olundu. bâkiyu'l emr li hazreti men lehü'l emrindir. Hurrîre fil hâmis min şehir-i Muharremil haram. Sene ihda ve hamsin ve mieteyn ve elf. 252 senesinin Muharremil haram 5. gününe kadar 7 kuruş 12 aylık îlam verildiği 253 senesi Saferu'l hayrın 5. gününe kadar 13 aylık 650 kuruş mansûre hazînesinden ita olunmak üzere îlam-ı şehir.

[26a/52]

Der-i devlet-i Asâkir-i mansûre zâbitan ve neferâtından Birinci Alay'ın ve Yedinci Taburu'nun Birinci Bölüğü'nde Birinci Onbaşının İkinci Neferi Zağfiranborlulu Mehmed'in Âsâkir-i Mansûre hizmetinde gözleri alîl olmuş olduğundan kendisine beher şehir yirmi beşer kuruş tekâüdlük vazifesi ihsan-ı humâyun buyurulan 247 senesi Rebû'l-ûlâsının beşinci günü tarihiyle müverreh verilen berât-ı şerîf-i âlişan kaydı tarihi mucibince mâh-ı mezbûrun beşinci gününden 50 senesi Şabani'l muazzamın beşinci gününe gelinceye değin mütekâid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri bi'l-îlam-ı şeriyye verilmiş olduğu içil-i mahfuzda mukayyed olub sene-i mezbûr mâh-ı mezbûrun beşinci gününden iş bu tarih-i îlam gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbur yedine verilmesi icab eden mahiyeleri beher şehir yirmi beşer kuruştan beş aylık cem'an 125 kuruşu dahi hâlen Viranşehir Sancağı Mütesellim Vekili semahatlü Muslihiddin Ağa kulları mütekâid-i mezbur yedine tediye edüb ve mütekaid-i mezbur kulları medine-i Zağfiranborlulu Hacı Ahmed mahallesi ahalisinden Peyde oğlu Mehmed bin İbrahim evkât-ı hamsede duây-ı

devâm-ı ömr-i devlet-i hazret-i zillullâhiye müdâvemet üzere olduğu bi'l-iltimas fi 5 Muharrem sene 251. 251 senesi 5 Şabana kadar. 252 senesi muharremü'l-haramın beşinci gününe kadar aylık 125 kuruş ilam-ı şehri fi 5 şaban sene 252 aylık 175 kuruş 7 para. 253 senesi Saferin beşinci gününden 6 aylık 150 kuruş ilam-ı şehri. Elli üç senesinin Şabanının beşinci gününe kadar 6 aylık 150 kuruş Desaadet'e aldığı takrir üzere kayd-ı şehri 54 senesi Rebîul âhirinin gayetine 225 kuruşa ilam-ı şehri.

[26a/53]

Der-i devlet-i mekîne Âsâkir-i Mansûre çavuşlarından Viranşehirli Ârif (...) kavgasında sol dizinden kılınc isabetiyle mecruh olmuş olarak olarak nazar-ı şefkat eseri hazreti zillullâhiye mazhâriyetle kendisine beher şehri on beşer kuruş tekâüdlük vazifesi ihsan-ı humayun buyurulan 246 senesi Cemâziye'l-ûla'sının on dokuzuncu günü tarihiyle müverreh verilen berat-ı şerîf-i âlişân tarihi kaydı mucebince sene-i mezburdan 50 senesi Rebîu'l-ûlasının on dokuzuncu gününe gelinceye değin mütekâid-i mezbur yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri bâ îlâm-ı şeriyye verilmiş olduğu sicil-i mahfuzda mukayyed olub mâh-ı Rebîu'llâsının dokuzuncu gününden işbu tarih-i ilam gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbur yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri beher şehri on beşer guruşdan on bir aylık cem'an 165 guruş hâlen Viranşehir Sancağı Mütessellim Vekili Muslihiddin Ağa kulları yediyle mütekaid-i mezbur yedine te'diye edüb ve mütekaid-i mezbur kulları Viranşehir kazasına tabi Kızılcâ Berkâr karyesinden Şehriman oğlu Arif evkât-ı hamsede duây-ı devam-ı ömr-i devlet-i hazret-i zillullâhiye ediyye-i hayriyesiyle müdâvemet üzere olduğu fi 19 Safer 251

Fi 19 Şaban sene 251'e kadar. 252 senesi Şabanu'l muazzamın 19'una kadar 12 aylık 180 kuruş îlam kaydı-şehri Şaban'ın 19'una kadar 12 aylık 180 kuruş dahi Dersaadet'te olduğu ikrar 53 senesi Şaban'ın 19. gününden 55 senesi Muharrem'in 19. gününe kadar 18 aylık 270 kuruşa 1 kıt'a îlâm-ı şeriyye verildiği kayd-ı şehri. 55 senesi Muharrem'in 19. gününden sene-i mezbur Şaban'ın 19. gününe gelinceye kadar 6 aylık 90 kuruş Dersaadet'ten ahz için hayatta olarak yerine îlam-ı şehri.

[26b-27a/54]

Bâis-i defter oldur ki: Viranşehir sancağında tevzî^c-i mûtad olan rûz-ı hızır ve rûz-ı kasım defterlerinin yekûnu bade'l taksim tevzîine ruhsatları havi bâlây-ı deftere sahh-ı aliyy-i seniyye buyurularak tevzî olunmak bâbında şeref ikrar sahîfe-i sudûr olan fermân-ı cihan-mutaa mucibince ber müceb-i nizâm-ı müstahsene livâ-i mezburdan asâkir-i mansûre hazinesine muhassas olan emvâl-i malumenin iki yüz elli senesine mahsûben taksid-i evveliyle Kütahya hafriyesi ve ref'i menzil bedeliyesinin taksîdi evvel ve muayyenât-ı sâire geçen rûz-ı kasımdan iş bu rûz-ı hızıra gelince altı mah müddette bâ-sulahâ-i mahkeme-i livâ-i mezbûr, umûr-u mühimme-i bâ evâmir-i aliyye tevârüd iden hademe-i devlet-i âliyye ve mübâşiran ve tataran hizmetleri bâ defter-i mumzâ sancak masârifatı ve ber mu^ctad livâ-i mezbur mütesellimin tahsildâriye ve altı aylık matbah masârifâtının muhasebesi Kastamonu ve Viranşehir sancakları mütesellimi Dergâh-ı âli kapucubaşlarından utûfetlü Dede Mustafa Ağa ve livâ-i mezbûrun hâvi olduğu kazaların âyân ve muhtarları ve ser-liva olan medîne-i Taraklıborlu'nun vücûh ve ağavâtı meclis-i şer-î şerîfde hâzırûn oldukları halde hesâb-ı sahîha ile bade'l-hisab cümlelerinin makbulleri olub el yevm liva-i mezbûrun mevcut ve muteberi olan bin iki yüz beş buçuk hâneye tevzî ve taksîm olunacak defterdir ki ber vech-i âti zikr ve beyan olunur. Hurrîre fil yevmi'l-hâdi ve'l-ışrîn min şehr-i zilhiceti'sşerîfe lisene hamsîn ve mieteyn ve elf.

Kütahya valilerine muhassas imdâdiye hazâriyesinin taksîd-i evveli	1250 kuruş
Asâkir- Mansûre hazinesinin muhassas mâl-i mukataânın taksîd-i evveli	34500 kuruş
Haziney-i mezkûreye muhassas semere ve harc-ı bâb taksîd-i evveli	92325,5 kuruş
Maaş-ı Hazret-i müşîr-i tophane-i ferîk-i hassa	3797 kuruş
Darbhâne-i âmireye muhassas âidâtının taksîd-i evveli	16250 kuruş
Toplam	148122,5 kuruş
Bâ-fermân-ı âli ref-i menzil bedeliyesinin taksîd-i evveli	7455 kuruş
Ber-mutad-ı kadîm mütesellimiye ve tahsildâriye	10000 kuruş
Ber-mu ^c tad-ı kadîm sarrâf güzeştesi	10000 kuruş
Ber-mu ^c tad-ı nüfus nâzırı efendi ve kâtiplerine maaş	1800 kuruş

Ber-mu ^c tâd sandık emiri ücreti 600 kuruş, şehir kethüdası	300 kuruş (Toplam 900 kuruş)
Toplam	178277,5 kuruş
Ber- mu ^c tâd mahkeme kirası	250 kuruş
Ber- mu ^c tâd bazı perişan olan kaza ve kura mahallata iâne ber-mûcib-i sicil	2650 kuruş
Ber- mu ^c tâd -ı kadîm Hacılarobası kirâhâne iânesi	3000 kuruş
Dört aded der-bendâd bekçilerinin ber mutad mâhiyeleri	2500 kuruş
Ber- mu ^c tâd kabz-ı mal ücreti	1000 kuruş
Toplam	187677,5 kuruş
Kal'a derûnunda bu defa müceddeden tanzîm olunan talimhânenin cümle marifetiyle masarif-i bâ-pusula şehir kethüdası	2500 kuruş
Geçen Rûz-ı Kasımdan yedişer mahkeme pusulası marifetlerine cümle vücûh ve sandık emîni marifetleriyle umûr-u sancak için sarf olunan meblag	61710 kuruş
Ber- mu ^c tâd mâhiye üçer bin kuruştan saray'ın matbah masârifi	18000 kuruş
Geçen Rûz-ı Kasım defterini Derâliyyeye götüren adama masarîf ve harcırah	1000 kuruş
Bâ-Pusulâ-i mahkeme altı mahdan bir sıllalarına gelüb davet eden Âsâkir-i zâbitân ve neferâtlarına verilen harçlık	4500 kuruş
Toplam	275387,5 kuruş
Altı mahda bir defa nüfus defterini Derâliyye'ye götüren adama harcırah ve masârîf	800 kuruş
İznik-mid'den gelen tüfenklerin kiralari	1125 kuruş
On altı nefer asâkir-i firârîleriyle Derâliyye'ye giden memurlara masarîf ve harcırah	750 kuruş
Sâbık Masarı Nâzırı Hacı Ali Bey Efendinin tarafından gelen pirinç mübâşiri ağaya verilen	1150 kuruş
Altı mahdan Derâliyyeye irsâl kılınan Asâkir-i Mansûre ve cünud-u muntazama-i şâhâne için gönderilen nefere harçlık ve yanlarına terfîk olan me'mûrâna masarîf ve harcırah	9250 kuruş
Toplam	288462,5 kuruş
Bâ-pusulâ-ı altı mahlık kirâhâne masârifi ve sürücü mâhiye ve maaşları	8350 kuruş

Altı mahdan beri Âsâkir-i Hassa ve Mansûre-i Muhammediyye ve cünûd-u muntazama-i şâhâne bu defa Asâkir-i Bahriye için gönderilen âsâkirîn hîn-i (...) me'kûlat ve memurlarına verilen	6500 kuruş
Mütesellim Ağalara muhassas olan iş'arlarından olan (...) bazı mahallerin tamirat ve mefrûşât bahaları bâyed şehir kethüdâsı	5540 kuruş.
Kıran karyesinde telef olan mekâri bargir Yazı karyesinde	900 kuruş 2 para 1000 kuruş (toplam 1900 kuruş)
Bâ-pusula 6 mahden beri Asakîr-i Mansûre ve gerek Tersâne-i Âmire ve gerek ve Ferîhâne-i Memure hazinelerine gönderilen emvâl-i mîriyenin hazine kiralari ve umur-u sancak için gönderilen tataran ücret ve kiralari	13150 kuruş
Toplam	323902,5 kuruş
Sandık malı vefa etmediğinden umûr-u mühimme için âhardan isterbac olunan mübâyaa verilen güzeşte	5750 kuruş
Vârid olunan evâmîr-i aliyye ve mühimme-i sâirenin tahrîrine memur kâtiplere maaş	1500 kuruş
Kuruşdan birer paradan harc-ı imza	8277 kuruş
Toplam	339429,5 kuruş

Yalnız üç yüz otuz dokuz bin dört yüz yirmi dokuz buçuk kuruş. Nakl-i Yekûn: Üç yüz otuz dokuz bin dört yüz yirmi dokuz buçuk kuruş.

$339429,5 - 3429,5 = 336000$ kuruş (Tenzili)

$336000 + 3360 = 339360$ Harc-ı Ferman

Mukaddem ve muahhar sâdır olan fermân-ı cihan metâ-şâhâne mantûk-u münîf üzere umûr-u mühimme ve mevâd-ı Devlet-i Aliyye'den ma'ada bazı hizmet-i mübaşiriye ve ücret ve O misillû tenkîli icab eder masârîfat-ı fâhişenin o hâlete cesâret olunmamak şartıyla gayr-i ez tenzîl-i iktizâsının icrâsı bâbında ferman hazret-i veliyyu'l emrindir.

Muharrem Raif

[27b/55]

İftiharu'l emâcid ve'l-ekârim câmiu'l mehâmid ve'l-mekârim el-muhtass bi mezîd-i inayeti'l mülkü'd-dâim dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Kastamonu ve Viranşehir Sancakları mütesellimi Dede Mustafa dâme mecduhu ve mefâhiru'l-kuzzât ve'l-hukkâm meâdinu'l-fezâil ve'l-keâm Viranşehir Sancağında vâki kazaların kuzzât ve nüvvabı zîde fazluhum ve mefâhiru'l emâsil ve'lakran voyvodayân-ı dâiyan ve vücûh-u memleket ve bi'l-cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî-ı refî-ı humâyûn vâsil olacak malum ola ki mukaddemâ sâdır olan fermân-ı âlişanım mucibince bu defa Viranşehir sancağının hâvi olduğu kazaların elli senesi Rûz-ı Kasım'ında Rûz-ı Hızır'ına gelince vuku bulan masârıftan Dersââdet'ime vürud iden mûmzâ ve memhûr bir kıta tevzî defteri yekûnun üç yüz otuz dokuz bin dört yüz yirmi dokuz buçuk kuruşa bâliğ olmuş ve defter mea-kûsur bi't-terfik üç bin dört yüz yirmi dokuz buçuk kuruşunu tenzil ile mea-harc fermân-ı sulhu'l-bâki üç yüz otuz dokuz bin üç yüz altmış kuruşun tevzî irâde-i aliyyeme mütevakıf ediniz bu tarafda terfik-ı defâtire memur olan ricâl-i devlet-i âliyyemden iftiharü'l-ekâbir ve'l-ekârim Ali Raif zîde ulvuhû ve zide kadruhû tahrîr ve temhir etmiş defter-i mezkûr bâlâsına sulh keşîde olunarak îade ve irsal kılınmış olmağla siz ki mütesellim kapucubaşı ve kuzzât ve nüvvab ve sâir mumaileyhimsiz.

Vusûl-ü emr-i şerifimde sâlifü'z-zikr üç ük otuz dokuz bin üç yüz altmış kuruş marifetinin ve cümle marifetiyle kazâ-i mezbûr ahalisine tadil ve tavsiyesine riâyet olunarak tevzi ve taksim ve yerlü yerinden cem ve tahsili ile mahallerine te'diye ve teslimi dikkat ve meblağ-ı mezbûrun hîni tevzî^cinde defter-i mezkûre bir akçe zam ve ilave olunmak veyahud tahsildâriye nâmiyle ziyâde akçe ahz ve tahsil kılınmak lâzım gelir ise bi't-tahkîk mütecâsir olanların haklarından gelineceği muhakkak düstur olduğuna binâen âna göre amel ve harekete mezîd-i inzimâm ve dikkat eylemek fermânım olmağın mahsûsan işbu emr-i celîlu'l-kadrim isdâr ve tisyâr kılınmıştır. İmdi keyfiyet malumun oldukda ber minval-i muharrer amel ve harekete ziyade ikdam ve gayret ve meblağ-ı mezbûrun suret-i tevzî^ci ve tahsîli bu tarafda dahi malum olmak için lâzım gelen îlamın Dersââdet'ime irsal ve takdîmine müsâraât ve mugâyir-i vaz'a irâet-i ruhsat ile nefsinizi mehlekeye ilgadan tevakkî ve mübâadet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişanım sâdır olmuşdur, buyurdum ki: Vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşruh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibu'l-ittiba ve lâzımu'l imtisâlimin

mazmûn-u itaat makrûnuyla amel ve hareket eyleyesiz. Şöyle bilesiz. Alâmet-i şerîfeme itimad kılasız. Tahrîren fi evâil-i şehr-i muharremi'l haram li sene ihdâ ve hamsîn ve mieteyn ve elf.

El-Mahrûse-i Kostantınıyye

[28a/56]

Viranşehir Sancağında vâki Şehabeddin Kazasına tabi Kuzvîran karyesi tımarına bâ-berat-ı şerîf-i âlişan iştirâken mutasarrıf olan mütekâ'id Mehmet ve Veled Ahmet Meclis-i Şer-i şerîf-i enverde karye-i mezbur sükkânında Yusuf oğulları İsmail ve İbrahim mahzarlarında takrîr-i kelam ider ki: Bâ berât-ı şerîf-i âlişân mutasarrıf olduğum tımarın toprağında yaylak nâm mahalde vâki mezbûran İsmail ve İbrahim baltalarıyla açub zirâat eyledikleri arazîlerine zer' idüb hâsıl olan mahsulatın bermüceb-i emri defteri öşrünü vermekte mümâneât ve mumâlegât ederler sual olunub öşürlerini edâ ve teslime tenbih olunması matlubumdur dedikde gibbe's-suâl mezbûran defteri mezkûr sipâhi-i merkum tımarı dahilinde olduğunu inkâr eylediklerinde mahalline zira olan nâm kimesnenin iştirâken tımarı dahilinde olduğunu bî arz (...) kimesneler bi'l-muvâcehe bade'l-ihbâr mucebince mezbûran İsmail ve İbrahim'e mahalle-i mezkûrdan hâsıl olan masûlatından öşrünü ber muceb-i emr-i defter-i hakani, sipahı merkum Mehmed'e teslime tenbîh olduğu mâ hüve'l vakî bi't-taleb ketb olundu Hurrîre fil yevmi't-tâsi aşere min şehr-i muharremi'l haram li sene ihda ve hamsîn ve mieteyn ve elf .

Şuhudul Hâl

Kuzyakadan Cebecioğlu, Kabakulakoğlu İbrahim, Hacı Bâki oğlu Emin Ağa, Heybeli oğlu Mehmed, Vekil Ahmedin oğlu Ali, Melvâne oğlu Hüseyin ve gayrihim.

[28a/57]

Der-i devlet-i mekîne arz-ı dâi kemîneleridir ki Asâkir-i Mansûre neferâtından Karadenizli Hasan, Kızılyokuş kavgasında sağ bacağundan kurşun ile sol kalçasından süngü ile yaralanmış olduğundan kendüsüne beher şehr 10'ar kuruş tekaüdlük vazifesi ihsân-ı humâyun buyurulan iki yüz kırk altı senesi cemaziye'l-ûla'sının on dokuzuncu

günü tarihiyle müverreh verilen berât-ı şerîf-i âlişan tarihi kaydı mucibince sene-i mezbûre mâh-ı mezbûrun on dokuzuncu gününden mütekaid-i mezbur yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri bâ-îlâm-ı şerîyye iki yüz elli senesi Saferu'l-hayrın on dokuzuncu gününe gelinceye değin verilmiş olduğu sicill-i mahfuzda mukayyed olub sene-i mezbûre mâh-ı saferu'l hayrın on dokuzuncu gününden iş bu târih-i îlam gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri beher şehir on'ar kuruştan on bir aylık cem'an yüz on kuruş dahi hâlen Viranşehir Sancağı Mütesellim Vekîli Semahatlü Muslihiddin Ağa kulları mütekâid-i mezbur kulları mütekaid-i mezbûr yedine te^cdiye edüb ve mütekaid-i mezbur kulları liva-i mezburda vâki Çarşamba kazasına tâbi Aliköy Dîvanı yerlilerinden Hatipoğlu karyesinden Irzi oğlu Hasan b. Ali rençberlik ile meşgul olup evkât-ı hamsede duây-ı devam-ı ömr-i devlet-i hazret-i zıllullâhiye müdâvemet üzere olduğu bi'liltimas Fî 19 Muharrem 251

İki yüz elli üç senesi muharremu'l-haramın 19. gününe kadar 24 aylık 240 kuruş mansûre hazînesine îlam-ı şehir buyuruldu.

[28b/58]

Bâis-i defter oldur ki: Utüfetlü Çiçekzâde Ali Ağa bakâyâsından medîne-i Taraklıborlu kazası hissesine isabet eden mebâlig ile masârifi sâire cümle mârifetleri ve marifet-i şer' ve livâ-i mezbûr mütesellimi Devletlü Dede Mustafa Ağa hazretleri marifetiyle kazâ-i mezbûrun el-yevm mevcûd ve muteberi olan yüz elli hânesi üzerine tevzî ve taksîm olundukda beher hâneye iki yüz yirmi iki kuruş yirmi sekiz pâra isâbet edüb liecli't-tahsil bi'l-iltimas Ağay-ı mûmaileyh yedine ita olunan defterdir ki ber vech-i âti beyân olunur. Fî 27 muharrem 251

Çiçekzâde Ali Ağa bakayâsından hisse-i kaza	8772,5 kuruş
Asâkir-i Redîf zâbitânına verilen yevmiye ve asâkir-i mansûrenin eyyâm-ı mekslerinde verilen yevmiye darsâdete azîmetlerinde yanlarına terfîk olunan tüfenkçi ve kavas	3650 kuruş
Mütesellimlik mâhiyesi	3000 kuruş
Hilat-ın baha	6000 kuruş
İkramiye	3000 kuruş

Asâkir-i Redif için bu defa tertîb olunan kaza-i mezbûrun bir aylık taâmiye masârîfî	7152,5 kuruş
İşbu Rûz-ı Hızırda Deraliyye'ye irsâl olunan defterin harc-ı fermânı	771 kuruş
Toplam	32346 kuruş
Harc-ı imza	808,5 kuruş
Kâtibiye	100 kuruş
Hidâmiye	100 kuruş
Mahzâriye	30 kuruş
Kaydiye	20 kuruş
Toplam	250 kuruş
Toplam	33404,5 kuruş

[28b/59]

İftiharu'l-emâcid ve'l-ekârim câmiu'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-mülkü'ddâim Dergâh-ı Muallâm Kapucubaşlarından Viranşehir Sancağı Mütessellimi Mustafa dâme mecduhu ve kıdvetü'n-nüvvab el-müteşerrîn Zağfiranborlu nâibi mevlânâ ziduhû ilm ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akran vücûh-u memleket ve iş erleri zîde kadrum tevki-ı refî-ı humâyûn vâsıl olacak malum ola ki: Viranşehir sancağında vâki Taraklıborlu nâm-ı diğeri Zağfiranborlu kazasının debbâğ esnâfî öteden beri usul ve nizamları vechile kaza-i mezburda terakküm eden cüludu ashâbını irzâ ederek mübâyaa edegeldikleri der-kâr iken bu esnâda esnâfdan olmayan yerli ve yabancı madrabaz ve muhtekîr makûleleri ekseri cülûdu(...) mübâyaa ve ahz belde (?) ve bâideye nakl etmekte olduklarından Bu keyfiyet esnâf-ı merkûmenin inkırazına ve resm-i tamga'nın kesr ve tenzîline bâdi olacağı beyânıyla men ve def' bâbında emr-i âlişanım ısdârı husûsuna müsâade-i aliyyem irzân kılınmasına niyaz ve istirhâmında oldukları bu defa bâ îlam Dersâdet'ime tahrîr ve inhâ olunmaktan nâşi kuyûd-u lâzimesi bade'l-ihraç keyfiyet ve iktizâsı isti'lâm olundukda nefsi Bolu ve nevâhisinde olan kasab tâifesisinin harç eylediği ağnam ve keçi ve kuzu ve bakar ve camuş culûdunun cümlesi kazâ-i mezbûr debbağlarına değer bahasıyla furuht olunub âhar kazada furuht olunmaması bâbında iki yüz on altı tarihinde başka livâ-i sâirede icrâ olduğu misillu Bolu ve Viranşehir sancaklarında husûle gelen eclûd-ı

mütenevvia, vâridât-ı serrâciye ve hafâfiye dahi darb-ı tamgalarıyla rüsûmâtının tahsîli bâbında iki yüz kırk yedi tarihinde başka evâmîr-i şerîfem verilmiş olmayacağı nümâyân olduğuna binâen kazâ-i mezbûrda husûle gelen derileri o makûle madrabaz ve muhtekîr tâifesi'nin sırran mübâyaa ve ahz ile diyâr-ı âhara nakl etmeleri tamga rüsûmâtının kesrine bâdi olduğuna binâen istida olunduğu üzere emsâline tatbîkan emr-i şerîfim tasdîri, irâde-i seniyyem men'ûd idüğünü ricâl-i devlet-i âliyyemden hâlen Masârîf Nâzırı iftiharî'l-emâcid ve'l-ekârim Mîr Mehmed Sâlih ve ihtisab Nâzırı es-Seyyid İbrâhim dâme mecduhuma başka başka îlam etmeleriyle bu sûrette ber-mantûk-u istida ve îlam hususu müsteda zımmında tamga nizamı derciyle emr-i şerîfim ısdarı bi's-sefl Asâkir-i Mansûrem hazînesi defterdârı iftiharî'l-emâcid ve'l-ekâbir es-Seyyid Abdurrahman Nâzîf' dâme ulvuhu tarafından bâ takrîr-i ifade ve ifham olunarak mucibince emr-i şerîfim ısdârı hususuna irâde-i seniyyem müteâllik olmuş ve memâlik-i mahrûsemde kain debbâğhânelerde bâ îmal hâsıl olan setmiyân ve kâvsâle Derssaâdet'ime gelinceye değin diyâr-ı âhara nakl olunarak ve kâvsâle ve sertabânın dahi lede'l iktizası için asıl sermâyesi marifet-i şer ve ihtisab nâzırı mûmaileyh tarafından memur marifetiyle tahkik olunarak üzerine kâr-ı şer'îsi o makûle mahallinde furuht olunan cülûd-u mütenevviâ memuru marifetiyle darb-ı tamga kılınarak bahalarından kuruşda birer pâre rewsîm-i tamga ahz olunmak ve Âsitâne-i Saâdetim'e [29a] ahzında asıl mal ve masârîfî bilinerek âna göre kâr-ı şerîsi zam olunmak üzere mahallinde güher-i sermâye ve masârîf îtmâliye ve nakliyesi tahkîk kılınarak mikdarını mübeyyen tüccar-ı yedine memhûr tezkire îta olunmak fermânım olmağın işbu emr-i âlişânım ısdar ve irsal olunmuştur imdi vüsûlünde siz ki mütesellim ve nâib ve vücûh-u memleket ve sâir mumaileyimsiz. Keyfiyete irâde-i aliyem mantûk-u emr-i şerîfimden malumunuz oldukda fermânım olduğu veçhile kaza-i mezbûrda husûle gelen cülûd-u mütenevviâ'ya nizam mahrûse-i mezkûre mucibince müşârun muma ileyh tarafından darb-ı tamga kılınarak Derssaâdet'ime gelecek olanların rüsûmât ve masârîf-ı îtmâliye ve nakliyesini mübeyyin ashâb-ı yedlerine memhûr tezkere îtasıyla ve mahallinde furuht olunacakların hancılarından kuruşda birer pâre resm-i tamga ahz olunub ziyâde bir akçe ve bir habbe alınmaması ve rüsûmât-ı merkûmeyi kusurdan vikâyeten sırran ve hafîyyeten kimesne tarafından cülûd mübâyaa^ca ve nakl olunmaması hususlarına îtina ve dikkat ve hilâf-ı emrim hareketinden ittika ve mübâdet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki: hükm-ü şerîfimden vardıkda bu bâbında vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-

i sudûr olan iş bu emr-i şerîf-i celflu'sşânımın mazmûn-ı münîfi bir'le âmil olasız. Şöyle bilesiz alamet-i şerîfeme itimadkılâsız. Tahrîran yevmil hâmis aşare şehr-i muharremil haram li sene ihda ve hamsîn ve mieteyn ve elf.

[29b/60]

Der-i devlet-i mekîne arz-ı dâi kemîneleridir ki Asâkir-i Mansûreden Zağfiranborlulu Emîn Âtina kal'a duvarına taş taşırken fitık ve eşkıyayı kovalar iken dîk-ı sadr illetine mübtelâ olub hakkında ihsan-ı humâyun buyurulan beher şehr yirmişer kuruş tekâüdlük vazifesi berat tarihi iki yüz kırk beş senesi Şaban'ın yirmi beşinci gününden iki yüz elli senesi Saferu'l-hayrın yirmi beşinci günün gelinceye değin mütekaid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri bâ îlam-ı şerîyye verilmiş olduğu sicill-i mahfûzda mukayyed olmağla sene-i mezbûre mâh-ı Saferu'l-hayrın yirmi beşinci gününden işbu târih-i îlam gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri beher şehr yirmişer kuruştan on iki aylık cem'an iki yüz kırk kuruş dahi Viranşehir Sancağı mütesellim vekîli semahatlı Muslihiddin Ağa kulları mütekâid-i mezbûr yedine te'diye edüb ve mütekâid-i mezbûr kulları livâ-i mezbûrda vâki Ovayüzü kazasına tabi Bulamac dîvanında Sarıoğlu Emin bin Osman karyesinde sâkin olarak evkat-ı hamsede duây-ı devâm-ı ömr-i devlet-i hazret-i zillullâhiye ed'ıyye-i hayriyesinde müdâvemem üzere olduğu bi'l-ittimas pâye-i serîr-i âlâ'ya arz ve îlam olundu. Bâkıyu'l-emr i hazreti men lehu'l emrindir. Hurrîre fil yevmi'l hâmis ve'l-ışrîn min şehr-i Saferu'l-hayr lisene ihda ve hamsîn ve mieteyn ve elf sene 251. 24 Safer sene 251.

Sene 252, 25 Rebûlevvelinin 25. gününe kadar îlam-ı şehr.

252 senesi Saferin 25. gününe kadar on bir aylık 220 kuruş îlam-ı şehr

54 senesi Recebinin 25. gününe kadar 17 aylık 340 kuruş dersaâdete azîmet olarak îlam-ı şehr.

[29b/61]

Der-i devlet-i mekîne arz-ı dâi kemîneleridir ki Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye'den Zağfiranborlulu Osman, Kelefçe Muharebesi'nde fitık illetine mübtelâ olmuş olarak nazar-ı şefkat-i eser-i hazret-i zillullâhiye mazhâriyetle kendisine iki yüz kırk altı senesi Muharrem'inin yirmi beşinci günü tarihiyle müverreh verilen

tekâüdlük vazîfesi berât-ı şerîf-i kaydı mucibince mâh-ı mezbûr yirmi beşinci gününden mütekaid-i mezbur yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri beher şehir on beşer kuruştan iki yüz kırk sekiz senesi Cemâziye'l-ûla'nın yirmi beşinci gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbûr yedine verilmiş olduğu sicill-i mahfuzda mukayyed olub sene-i mezbûre mâh-ı Cemâziyel-ûla'nın yirmi beşinci gününden iş bu tarih-i îlam gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbur yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri beher şehir on beşer kuruştan otuz üç aylık cem'an dört yüz doksan beş kuruş dahi hâlen Viranşehir Sancağı mütesellim vekili semahatlü Muslihiddin Ağa kulları mütekâid-i mezbûr yedine te'diye edüb ve mütekâid-i mezbûr kulları dahi livâ-i mezburda vâki^c Ulus kazasına tâbi Aşağıyemiş dîvanından Kuru oğlu Osman bin Emin karyesinde sâkin olub rençberlikle meşgul olarak devam-ı ömr-i devlet-i hazret-i zıllullâhiye evkat-ı hamsede duây-ı devâm-ı ed'ıyye-i hayriyesinde olduğu bi'l-iltimas pâye-i serîr-i âlâ'ya arz ve îlam olundu bâkiyü'l-emr li-hazret-i men lehu'l-emrindir. Hurrîre fil yevmi'l-hâmis ve'l-ısrîn min şehir-i saferu'l-hayr li sene ihdâ ve hamsîn ve mieteyn ve elf. 24 Safer sene 251

[29b/62]

Der-i devlet-i mekîne arz-ı dâi kemîneleridir ki Asâkir-i Mansûre zâbitanından mülazım Zağferanborlulu İbrahim, Atina'da (?) fitik illetine mübtelâ olmuş ve sağ başından kurşun ile paralanmış olarak kendisine iki yüz kırk altı senesi Receb-i Şerîfinin yirmi beşinci günü tarihiyle müverreh verilen beher şehir yirmi beşer kuruş tekâüdlük vazîfesi berât-ı şerîf-i âlişan tarihi kaydı mucibince mütekaid-i mezbur yedine verilmesi icab eden mâhiyelerin bâ ilâm-ı şerîyye 250 senesi Şaban'ul-muazzamın 25. gününe gelinceye değin verilmiş olduğu sicill-i mahfuzda mukayyed olub sene-i mezbûre mâhı mezbûrun 25. gününden işbu tarih-i îlam gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbur yedine verilmesi icab eden mahiyeleri beher şehri 25'er kuruştan 6 aylık [30a] Cem'an 150 kuruş dahi hâlen Viranşehir Sancağı mütesellim vekili semahatlü Muslihiddin Ağa kulları mütekâid-i mezbur kulları yedine te'diye edüb ve mütekâid-i mezbur kulları dahi livâ-i mezburda vâki Şehabeddin kazasına tâbi Süluk karyesinden Köse Yakup oğlu İbrahim bin Mustafa akrabasından sâkin olub rençberlik ile meşgul olarak evkât-ı hamsede duây-ı devâm-ı ömr-i devlet-i hazret-i zıllullâhiye ed'ıyye-i hayriyesinde müdâvemet üzere olduğu bi'l-iltimas pâye-i serîr-i saltanat-ı âlâ'ya arz ve îlam olundu. Bâkiyü'l-emr li hazreti men-lehu'l- emrindir.

Hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis vel işrîn min şehri Saferi'l-hayr lisene ihdâ ve hamsîn ve mieteyn ve elf. Fî 25 Şevval sene 251 mütesellim vekili atûfetlü Ali Ağa yediyle fi 25 şevval sene 251'e kadar îlam-ı şehri. Fi 25 Muharrem sene 252'ye kadar aylık 8, 253 senesi muharremin 25'e kadar 7 aylık 175 kuruşun bir kıt'a îlam verilmiş olduğu fi gurre-i Rebû'l-evvel sene 251.

[30a/63]

Der-i devlet-i mekîne arz-ı dâi kemîneleridir ki Asâkir-i Mansûre silkine idhal olunmuş olan Tersâne-i Âmire taburlarından Birinci Bölüğü'nde İkinci Onbaşının Yirmi Mâhiyesi ile Beşinci Neferi olan Zağfiranborlulu Mehmet veledi Mehmed mukaddem Varna'da vuku bulan muharebede lağım altında kalarak mecrûh olub kadîm mahiyesi olan yirmi kuruş ile mütekaid olduğunu mübeyyin ilm-u haberi vürud etmiş olduğundan bahisle cânib-i hazret-i ser askerîden iki yüz kırk dört senesi Ramazanu'l mübarek'in dördüncü günü tarihiyle müverreh yedine îta olunan memhûr tekâüdlük tezkeresi mucibince mütekaid-i mezbur yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri bâ îlam-ı şerîyye iki yüz elli senesi Ramazanu'l mübarekî dördüncü gününe gelinceye değin verilmiş olduğu sicill-i mahfuzda mukayyed olub sene-i mezbûre mâh-ı Ramazani'l-mubarek-i dördüncü gününden iş bu tarih-i îlam gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbur yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri beher şehir yirmi beşer kuruştan altı aylık cem'an yüz yirmi kuruş dahi hâlen Viranşehir Sancağı mütesellim Vekîli semahatlû Muslihiddin Ağa kulları, mütekaid-i mezbûr kulları yedine te'diye edüb mütekaid-i mezbûr kulları dahi livâ-i mezburda vâki ser-liva olan medîne-i Taraklıborlu kazasına tâbi Çiftlik-i Süflâ karyesi ahalisinden Ahdi billah oğlu Mehmet veledi Mehmed karyesinde sâkin olub rençberlik ile meşgûl olarak evkât-ı hamsede duây-ı devam-ı ömr-i devlet-i hazret-i zıllullâhiye ed'îyye-i hayriyesinde olduğu bi'l-iltimas pâye-i serîr-âlâ'ya arz ve ilam olundu. Bâkiyu'l emr li hazreti men lehu'l-emrindir. Hurrire fi'rrâbiî min şehri rebû'l-ûla lisene ihdâve hamsîn ve mieteyn ve elf. Fî 4 Rebûl evvel sene 250.

[30a/64]

İftiharu'l-emâcid ve'l-ekârim câmiu'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi mezîdi inâyeti'l-mülkûddâim dergah-ı muallam kapucubaşlarından Viranşehir sancağ mütesellimi Mustafa ve Bolu Mütesellimi Emin Bey dâme mecduhuma ve mefâhiru'l-

kuzzât ve'l-hukkâm meâdinu'l-fezâil ve'l-keîâm Bolu Viranşehir Sancaklarında vâki kazaların kadıları ve nâibleri zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akran âyân ve zâbitan ve iş erleri zîde kadruhum tevkî-ı refî-ı humayûn vâsil olacak malum ola ki: Beydereğli sahasında âyânı Mustafa zîde meceduhu marifetiyle derdeste inşâ olunan bir kıta kalyonu humâyunum hürmetlice ve üç anbarlı resminde yapılmakda olduğundan mukaddem ki mürettebi olan kereste vefa etmediğinden mahzen cevvi defterlerinden terkîm ile takdîm kılınan bir kıta defter mucibince, iki yüz kıt'a ecnâs kerestenin dahi lâyıki üzere Bolu ve Viranşehir sancaklarından tertibi lâzım gelmiş ve gereksiz binâen mezkûru'l-mikdârı kerestenin câb ve endâzesine muvafık ve defter-i mezkûre mutabık olarak her kazanın hal ve tahammüllerine öre tevzî ve taksim olunarak bir an akdem kat'ı ve saha-i mezbûre nakl ve tenzil olunması bâbında suret-i defteriyle emr-i şerîfim isdâi husûsu bi'l-fîl kaptân-ı derya düsturuyla müşîr-i mufahham nizamı'l âlem vezîrim Mehmet Tahir Paşa edâmallahü Teâlâ iclâluh bâ takrîr-i inha etmekden nâşi mucibince tenzîmine irâde-i âliyyem [30b] taalluk edüb ol vechile mevkûfâta bir kıt'a sûret-i defter-i ihraç ve derûn-u emr-i şerîfime mevsûan irsal olunmağla ol vechile amel ve harekete sa'y ve kavi-i gayret olunmak fermânım olmağın hâsil işbu emr-i celîlu'lkadrim isdar ve irsal olunmuştur. İmdi vüsûlünde siz ki mütesellimeyn ve kuzzât ve nüvvab mumaleyhim ve sâirlersiz. Keyfiyete irâde-i seniyyem mantûk-u emr-i şerîfemden malumunuz oldukda fermânım olduğu bâlâda bey'an kılındığı üzere mezkûru'l-mikdar kereste-i mütearrifenin marifetiniz ve mariet-i şer ve cümle marifet ve ağalarıyla livaeyn-i mezbûreynin hâvi olduğu kazaların hal ve tahammüllerine göre ber vech-i tadîl ve tesviye, tevzî ve taksim olunarak aceleten ve müsaraaten cay ve endâzesine muvafık ve suret-i deftere mutabık olarak kat-ı ve sâha-i mezkûre nakl ve tenzîli olunması hususuna kemâliyle ihtimam ve dikkate avni ve tehîr ve ihmâl ve müsamaha misillû hâlâtıyla teâtil-mehâmi-seniyyem cesâretten be-gâyet-i ittika ve mübâadet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuştur, buyurdum ki: Hükm-i şerîfemle vardıkda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan iş bu emr-i şerîfi celîlu's-şân vâcibu'l-ittiba^c ve lâzımı'l-imtisâlimi mazmûn-u münîf-i birle âmil olasız. Şöyle bilesiz, alâmet-i şerîfeme itimad kılasız. Rebûs'sâdis an şehri Zilhicce'ti's-şerîfe hamsîn ve mieteyn ve elf.

İki tarafa iskat mevzi için meşe kalyon 100 Tulen 13 kadem kalınlığı 12 pus yaşlığı 14 pus, iki tarafa kaplamalar koğuş çam 60 kalyon tulen 35 kadem kalınlığı 14 pus meşe ve yalı kütükleri için 20 kalyon tuğlen 37 kadem kalınlığı 13 pus iki tarafa

lombardin kaplamalar için koğuş 20 aded tulen 35 kadem kalınlığı 11 pus yaşlığı 13 pus.

[31a/65]

Beydereğli sahasında Âyân Mustafa Ağa marifetiyle derdest inşâ olunmakda olan bir kıt'a Kalyon-u Humayûn cesâmetlice üç anbarlı isminde yapılmakta olduğundan mukaddem ki mezid (?) olan kereste vefâ etmediğinden bu defa müceddeden Bolu ve Viranşehir sancaklarının hâvi olduğu kazâlarından bâ-fermân-ı âli matlub buyrulan iki yüz kıt'a ecnâs keresteden gayr-i ez hisse-i livâ-i Bolu ve Viranşehir sancaklarına isabet eden seksen iki kıt'a ecnas kereste-i müteneviâyı, livâ-mezbûrun hâvi olduğu kazalarına marifet-i şer' ve liva-i mezbur mütesellimi serbevâbîn dergâh-ı âli utûfetlü Dede Mustafa Ağa hazretlerinin vekili Ağa hazretleri marifeti ve bil cümle vücuh ittifakiyle aynen tevzî ve taksim olunan defter-i kuyuddur ki ber vech-i âti beyan olunur. Fî 25 Rebû'l-evvel sene 251

Kaza	Kıta	Kaza	Kıta
Kaza-i Beydereğli ecnas kereste	10,5	Kaza-i Eflâni ecnas kereste	6,5
Kaza-i Bartın ecnas kereste	7	Kaza-i Ova ecnas kereste	3
Kaza-i Amasra ecnas kereste	6	Kaza-i Yörük ecnas kereste	2
Kaza-i Çarşamba ecnas kereste	4	Kaza-i Aktaş ecnas kereste	1,5
Kaza-i Perşembe ecnas kereste	5	Kaza-i Kızılbel ecnas kereste	3
Kaza-i Zerzene ecnas kereste	1,5	Kaza-i Şehabeddin ecnas kereste	3
Kaza-i Yenice ecnas kereste	2,5	Kaza-i Viranşehir ecnas kereste	7
Kaza-i Tefen ecnas kereste	1	Kaza-i Kurukavak ecnas kereste	1
Kaza-i Keçinos ecnas kereste	2,5	Kaza-i Borlu ecnas kereste	10,5
Kaza-i Ulus ecnas kereste	4,5	Cem'an yekün ecnâs kereste	82

[31a/66]

Yazı karyesinden fevt olan Nârif oğlu Halil'in oğlu Halil nâm mezbûrun bu defter-i nizam kur'âsına vâsi nasb olunan li-ümm karındaşı Mehmed'in kefilî Hacı Pir oğlu Mustafa ve Kuloğlu Men'le Hüseyin nâm kimesnelerin kefâletiyle dahî vâsi nasb olundu.

[31b/67]

Der-i devlet-i mekîne arz-ı dâi kemîneleridir ki Asâkir-i Mansûrede Zağfiranborlulu Mustafa Eminlik (?) muharebesinde hendekten düşüp fitık illetine mübtelâ olmuş olduğundan kendisine beher şehir onar kuruş tekâüdlük vazîfesi ihsân-ı humayûn buyurulan iki yüz kırk altı senesi Cemâziye'l-ûlâsının on dokuzuncu günü tarihiyle müverreh verilen berât-ı şerîf-i âlişan kaydı tarihi mucibince iki yüz elli senei Ramazanu'l mübarekin on dokuzuncu gününe gelinceye değin mütekâid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri bâ-îlâm-şerîyye verilmiş olduğu sicill-i mahfuzda mukayyed olup sene-i mezbûra mâh-ı mezbûrun on dokuzuncu gününden iş bu târih-i îlam gününe gelinceye değin mütekâid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mahiyeleri beher şehir onar kuruştan altı aylık cem'an altmış kuruş dahi hâlen Viranşehir Sancağı mütesellim vekîli semahatlü Muslihiddin Ağa kulları, mütekâid-i mezbur kulları dahi livâ-i mezkûrda vâki Keçinos kazasına tâbi Dive Dîvanından Kürtlüoğlu Mustafa bin İsmail rençberlik ile meşgul olarak evkat-ı hamsede duây-ı devâm-ı ömr-i devlet-i hazret-i zillullâhiye ed'ıyye-i hayriyesinde olmuş olduğu bi'l-iltimas pâye-i serîr-i âlâ'ya arz ve îlam olundu. bâkiyu'l-emr li-hazret-i men lehü'l emrindir. Hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' aşere min şehir-i rebû'l-ûla lisene ihdâ ve hamsîn ve mieteyn ve elf. 9 Rebiul-âhir sene 251. Cemâziye'l-âhir 29. gününe kadar îlam, fi 29 Cemâziye'l âhir sene 252

[31b/68]

Mefâhiru'l-emâcid ve'l-ekâri câmiu'l-mehamid ve'l-mekârim el-mutahassun bi mezîdi inâyeti'l-melikü'd-dâim Kocaili ve Kastamonu ve Bolu ve Eskişehir Sancakları mütesellimler idâme mecduhum ve mefâhiru'l-kuzzât ve hukkâm meâdinu'l-fezâil ve'l-keîlâm zikr-i âti berât-ı enfiye'sinin bulunduğu mahallerin kadıları ve nâibleri zîde fazluhum ve mefâhiru'l emâsi'l-ve'l-akran âyân ve zâbitân ve işerleri zîde kadruhum tevkî-ı refî-ı humâyûn vâsıl olacak malum ola ki: Bâ hızır-ı Humâyûn şevket-makrûn-u şâhânem, mansûrem hazînesi tarafından zabt ve idare olunan mukâta^cattan İstanbul ve Han gümrüğüne rabt ile idaresi ber-vech-i emânet uhdesine ihâle ve tefvîz kılınan memâlik-i mahrûsem enfiye mukataası vâridât-ı cesime-i bedeliyeden olup külliyetlü mal ve esham ve fâiz ile mukayyed olduğundan her bir mahalde berat-ı enfiyeci bey^c olunması memnûattan iken Kocaili ve Kastamonu ve Bolu ve Eskişehir sancaklarıyla

İznikmid kazasında vâki^c külliyyetli taşra enfîyesi bey^c ve fûruht olunarak mukâta^c-a-i mezbûrun şîrâze-i nizâmının ihtilâlîne bâdi bir keyfiyet olduğuna binâen vâridâtını tertîb-i kesr'den vikâye-i lâzîmeden idüğüne mebni husus-u mezbûr tefenniyet ve tahkîk zımmında bu defa tarafından tayin olunan kolcu marifetiyle livâ-i mezburda vâki kazalar ile İznikmid kazasında vâki berât enfîyesi ele geçirmekde bulunduğu mahallin zâbitânı kolcu-ı merkuma muâveret ederek cânib-i bedeli için ahz ve girift Âsitâne-i âliyyemde mîr-i enfîye kâr-hânesine teslim eylemek ve hilâf-ı nizam zâbitan ve hükkâm taraflarından müdâhale olunmamak üzere şürûtu mucibince bir kıt'a emr-i şerîfim sudûrunu uylunu? dergâh-ı muallam kapucubaşlarından hâlâ İstanbul ve Han gümrüğü emîni iftiharu'l-emâcid ve'l-ekârim el-hac Mustafa dâme mecduhu bâ-takrîr-i inha etmekden nâşi ve kuyuda mûrâcat olundukda zaman zabt (...) ibtidâsından olan memâlik-i mahrûsem enfîye mukataâsı mülhakatından Deraliyyemden ve bâkiyede vâki mîr-i kâr-hânelerini idareye memur emîni olanlar [32a] zikr olunan kâr-hânelerde enfîye îmal eyledikleri mahallerde serbest üzere bey^c ve fûruht kendilere ve tarafından me'zun adamları şerîkleri vesâtâtıyla olmak ve enfîye îmalı dahî kâr-hâne-i mezkûrelere mahsus olan enfîyesiyle emîn taraflarından tayin ve irsal olunan kimesnelerden gayr-i hilâf-ı nizâm enfîye kâr-hâneleri ihdas ve dekâkîn küşâd ve bey^ca cesâret edenler olur ise kâr-hâneleri ser-ü bend ile berran ve bahren taşra enfîyesi gönderib furuht edenleri tecessüs bir'le ahz olundukda yedlerine bulunan enfîyeleri cânib kaydı için zabt ve girift ve o makûle emr-i memnu cesâret ile vâridat-ı mîriyenin kesrine bâdi oldukları için kendileri te'dib ve âhâr-ı tecrim zımmında müsellemler ile kal'a bend ve ehl-i zimmet reâyâdan ise vaz-ı kürek olmak için Dersâadet'ime arz ve îlam olunmak ve hükkâm ve zâbitân taraflarından hilâf-ı nizâm, mahkeme harvı ve âidât-ı metâlîbe ve sâir bahane ile bir nesne mütâlebe olunmamak mukataa-i mezbûrun düsturu'l-amel tutulan şürût-u nizâm raiyyesinden idüğü ba^cde'l-ihraç mucibince emr-i şerîfim ısdârı husûsuna irâde-i aliyyem ta^calluk eylemekle ol vechile amel ve hareket olunmak fermânım olmağın hassaten işbu emr-i âlişânım ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde siz ki mütesellimler ve kuzzât ve nüvvâb ve âyân ve zâbitan mûmaileyhim ve sâirlersiz. Keyfiyet-i irâde-i âliyyem mantûk-u emr-i şerîfimden malumunuz oldukda fermânım olduğu ve bâlâda beyân kılındığı üzere ber-mûceb-i şürût amel ve hareket-bir'le kolcu merkuma lâzım gelen muâvenin icrâsı hususuna dikkat ve hilâf-ı şürut amel ve hareket vukû^ca getirilmekten ittikâ ve mübâ^cadet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki: Hükm-i şerifimle

vardıkda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfta-i sudûr olan iş bu emr-i şerîf-i celîlü's-şân vâcibu'l-ittiba^c ve lâzimu'l-ımtisâlimin mazmûn-u münîf-i birle âmil olasız. Alâmet-i Şerîfeme itımad kılasız. Tahrir fi'l-yevmi'il-hâmis aşara muharremu'l haram. Sene ihdâ ve hamsîn ve mieteyn ve elf. El Mahrûse-i Kostantınıyye

[32b/69]

Şerîat-ı meâb fazîletuhu. Taraklıborlu nâibi fazîletlü efendi zîde ilmuhu ve kudvetü'l-emâcid ve'l-âyân Viranşehir Sancağı mütesellimi sââdetlü Muslihiddin Ağa zîde mecduhû ve mefahiru'l-emâsil ve'l-akran vücuh-u memleket zîde kadrum inhâ olunur ki: İstanbul ve Han Gümrüğü'ne berat ile Asâkir-i Mansûre hazîne-i celîlesinden zabt ve idare oluna gelen ve dirâyet-i hîn-i memâlik-i mahrûsa enfiye mukataası külliyyetlü mal ve esham ve fâiz ile mukayyed olarak her bir mahalde baha-i enfiyesi fûruht memur olan enfiyecilerden başka enfiye kâr-hâneleri ihdas ve dekâîn kesriyle enfiye bey^cine cesâret ider olur ise kâr-hâneleri ser-ü bend ile berran ve bahren taşra enfiyesi getirüb fûruht edenleri mahpes-bir'le yedlerinde bulunan enfiyeleri cânib-i mîr-i için zabt ve o makûle emr-i memnûa cesâret ve idâre-i mîriye'nin kesrini bâdi oldukları için kendilerini te'dib zımmında ehl-i islam ise kal^cabend ve reâya ise vaz'ı kürek olmak için Dersaadet'e îlan olunmak üzere şürut-u mukataa'nın derciyle tarafımıza ve sâire hitâben emr-i şerîf-i âlişânı şeref-rîz sudûr olduğu siz ki muhafız mûmaileyhimsiz. Malumunuz oldukda Medine-i Zağfiranborlu enfiyeciliği Kütahya akranından olmağla mîr-i enfiyecisinden başka medîne-i mezburda ahâr kimesneye enfiye sattırılmayub bahren ve berren hafî taşra enfiyesi getirüb bey'e mütecâsir olan olur ise şurût-u mukataâ üzere te'dibât deâyelerinin icrasına dikkat olunmak bâbında sâdır olan emr-i âlişan mucibince liva-i Viranşehir ve Kastamonu'da işbu buyuruldu ve husus-u mezbûr zımmında kolcu tayin olunmuş olan yani zımmi yedine îta ve ihsân olunmuştur. Gerektir ki ber-mucib-i buyurları amel ve hareket eyleyesiz. Fi 6 Rebûl âhir sene 251. Mustafa ser-bevvâbîn es-Seyyid Dergâh-ı Âli mütesellim. Viranşehir ve Kastamonu.

[32b/70]

İftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim câmiu'l-mehamid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîdi inâyeti'l-melikuddâim. Dergâh-ı Muallâm kapucubaşlarından Kastamonu ve

Viranşehir sancakları Mütessellimi dâme mecduhu Tersâne-i Âmirem için ve Mefâhiru'l kuzzât ve'l-hukkâm meâdinu'l fezâ'l ve'l-keâm dâme mecduhu Kastamonu Viranşehir Sancaklarında vâki^c kazaların kadıları ve nâibleri zîde fazludem ve mefâhru'l-emâsil ve'l-akrân âyân sancakları ve zâbitan ve iş erleri zîde kadruhum tevkî-ı refî-ı humâyûn vâsil olacak malumola ki: Amerika'dan mübâyâ^ca olunmuş olan bir firkateynin kerestenin ikmâli noksan-ı zımmında Kastamonu ve Viranşehir sancaklarında tertîb olunan bin dokuz yüz kırk yedi kıt^ca kerestenin kat^c ve Dersââdet'e nakli bâbında bundan akdem ısdâr ve tısyar olunan emr-i şerîfeme mebnî sen ki mütessellim mûmaileyhsin. Bu defa tarafından vârid olub takdim olunan arzında ol havâlî sevâhilinde inşâ oluna gelen Süfûn-u Humâyûn'umun muktezî keresteleri livâeyn-i mezkûreteynde bi't-tertib kat^c ve nakl oluna geldiği dergâr ise de bu makûle Dersââdet'im için kereste tertib olunduğunun adem-i vukûuna binâen kereste-i mürettebe-i mezkûreden Kastamonu Sancağı hissesi başka Viranşehir sancağı hissesi başka tarif olunarak istenilmesi hususu inhâ ve istidâ olunmuş olub ancak gerek Dersââdet'im için ve gerek taşra sahalarında inşâ olunan Süfûn-u Humâyûnum için tertîb olunan kereste mahallerinde ta^cdîl ve tesviye vechile tevzî^c ve taksîm oluna geldiğinden o misillû müretteb olan kerestenin bu tarafda tefrik lunduğuna dâir kayıd bulunamamış olduğundan livâeyn-i mezbûreteyn olan müretteb olan kerestenin bu tarafda tefrik-i azl (...) olacağı beyânıyla ol havâlî sevâhilinde inşâ olunagelen Süfûn-u Hümayunumun kerestesi livâeyn-i mezbûreyne kazalarına tevcihle tevzî^c ve taksim oluna gelmiş ise kereste-i mürettebe-i mezkûrenin ol vechile tevzî^c ve taksîm olunarak bir an akdem kat^c ve nakli hususuna mezîd-i ikdam ve gayret ve müsarâat olunmak bâbında te'kîden ve isticâli hâvi emr-i şerîfim ısdar ve kereste-i mürettebe-i mezkûrenin suret-i celb-i ehem ve elzem olduğundan Sadr-ı Âzam tarafından sana tahrirat ve tastîr ve isrâsı hususunu bi'l-fiil Kapûdân-ı Deryâ düstûr-u mükerrrem müşîr-i mufahham nizamı'ı âlem vezirim Mehmed Tahir Paşa edâmallahü Teâlâ iclâluhu bâ takrîr-i ifade ve ifham idüb mucibince tanzîmi hususuna irâde-i seniyyem taalluk olunmağla te'kîden ve isticâli hâvi iş bu emr-i celîlu'l-kadrim dahi ısdar ve irsâl olunmuştur. İmdi vüsûlünde keyfiyet-i irâde-i seniyyem mantûk-ı emr-i şerîfimden malumun oldukda fermânım olduğu ve bâlâda bast-u beyân kılındığı üzere kereste-i merkûmenin iş bu lüzûm ve iktizâsı üzerine serîa^cn irsali matlub ve mültezem olduğuna binâen ol havâlî sevâhilinde inşâ oluna gelen süfun-u humâyûn kereste misillu livaeyn-i mezkûreteyn kazalarına marifetin ve marifet-i şer^c ve cümle

marifetiyle tevzî^c ve taksim ve serî^can ve âcilen ve tamâmen ve kâmilên kat^c ile bir an akdem Tersâne-i Âmireme irsal ve teslim olunması emrine sarf, taksîmine gayret ve dikkat eylesin. Siz ki kuzzât ve nüvvâb ve âyân ve zâbitân ve iş erleri mûmaileyhimsiz. Siz dahi muktezây-ı emr-i irade-i seniyyem üzere amel ve hareket ederek kereste-i merkûmenin ber-minvâl-i muharrer tevzî ve taksîm ile aceleten kat^c ve irsâli hususuna ziyâde ihtimam ve dikkat e hilaf-ı emrim hareketten ittika ve mübâat eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki: Hükm-ü şerîfim vardıkda ol bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i celîlu's-şân vacibu'l-ittiba^c ve lâzimu'l-imtisâlimin mazmûn-u münîfi üzere âmil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime îtimad kulasız. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis şehr-i Rebîul-ûla li-sene ihdâ ve hamsîn ve mieteyn ve elf.

El-Mahrûse-i Kostantınıyye

[33b/71]

Hisse-i Livâ-i Viranşehir

Ağaç	Kıt'at	Tûlen	Kalınlık
Omurga meşe	18	50 kadem	Çâr-kûşe 20 pus
Koğuş meşe	113	3 kadem	Çâr-kûşe 16 pus
Koğuş meşe	94	38 kadem	Çâr-kûşe 12 pus
Kastamonu Pusulası Tadiri			
Pračol	285	Kemere gelecek dalı 5 kadem	
		Aşağı tarafa gelecek dalı 6 kadem	Çâr-kûşe 11 pus
Karaağaç	22	20 kadem	Çâr-kûşe 20 pus
Dişbudak	18	20 kadem	Çâr-kûşe 18 pus

Mukaddemce Amerika cânibinden mübâya^ca ve celb olunmuş olan bır firkateyn kerestenin ikmâli ve noksanı için Kastamonu ve Viranşehir sancaklarından ba-emr-i Âli ber-mûcib-i sûret defter-i hakâni tertîb ve matlub buyurulan 1947 kıt^ca ecnâs kereste-i mürettebe livaeyn-i mezbûreyn mütesellim ser-bevvâbîni dergâh-ı âli utûfetlü Dede Mustafa Ağa Hazretleri marifeti ve marifet-i şer^c ve cümle vücûh ve ahali livâeyn marifetiyle yedi sehimde iki sehim Viranşehir Sancağı'nın ve beş sehmi

Kastamonu Sancağının olmak üzere tevzi^c ve taksîm olundukda ber vech-i bâlâ livâ-i mezbûr hissesine isabet eden beş yüz elli kıt^ca kerestedir.

Fî 7 Rebûl-âhir sene 251

Mühür Mehmed İzzeddin

[34a/72]

Mukaddemce Amerika canibinden mübâya^ca ve celb olunmuş olan bir firkataynın kerestenin ikmali, noksanı için Kastamonu ve Viranşehir sancaklarından bâ emr-i âli ber-mûceb-i sûret-i defter-i hakâni tertib ve matlûb buyurulan bin dokuz yüz kırk yedi kıt^ca ecnâs kereste-i mürettebeden medîne-i Kastamonu mahkemesinden muhrec bâ-pusulâ-i şerîyye Viranşehir sancağı hissesine isabet eden yalnız beş yüz elli kıt^ca ecnas kereste-i mürettebe-i mezkûr marifet-i şer^c ve livâeyn-i mezbûreyin mütesellim vekîli semahatlü Muslihiddin Ağa marifeti ve cümle vücuh-u ahâlî ittifakıyla livâ-i mezbur kazalarına bi't-ta^cdîl ve't-tesviye tevzî ve taksîm olunan kereste-i mürettebenin defter-i kaydıdır. Ber vech-i âti beyan şehri. Fî 17 Rebûl-âhir sene 251

Borlu hissesi Kıt^cat

	Tûlen	Kalınlığı
01 Omurga Meşe	50 kadem	Çâr-kûşe 20 pus
17 Koğuş Meşe	38 kadem	Çâr-kûşe 16 pus
10 Koğuş Meşe	38 kadem	Çâr-kûşe 12 pus
68 Praçol kemere gelecek dalı	5 kadem	Çâr-kûşe 11 pus
Aşağı tarafa gelecek dalı	5 kade	Çâr-kûşe 11 pus

Toplam 96 kıt^cat

Beydereğli hissesi Kıt^cat

	Tûlen	Kalınlığı
02 Omurga Meşe	50 kadem	Çâr-kûşe 20 pus
27 Koğuş Meşe	38 kadem	Çâr-kûşe 16 pus
10 Koğuş Meşe	38 kadem	Çâr-kûşe 12 pus
05 Karağaç	20 kadem	Çâr-kûşe 12 pus
23 Praçol kemere gelecek dalı	5 kadem	Çâr-kûşe 16 pus
Aşağı tarafa gelecek dalı	6 kadem	Çâr-kûşe 16 pus

Toplam 67 kıt'at

Hisse-i Bartın Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
02 Omurga Meşe	50 kadem	Köşek 20
16 Koğuş Meşe	38 kadem	Pus 16
10 Koğuş Meşe	38 kadem	Pus 12
05 Karaağaç		Köşek
05 Dişbudak	Kadem 20	Çâr-kûşe pus 18
04 Praçol		Köşek

Toplam 42

Hisse-i Amasra Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
02 Omurga Meşe		Köşek
14 Koğuş Meşe	Kadem 38	Çâr-kûşe 16 pus
10 Koğuş Meşe	Kadem 38	12 pus köşek
04 Karaağaç		Köşek
06 Praçol		Köşek

Toplam 36

Hisse-i Perşembe Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
01 Omurga Meşe		
10 Koğuş Meşe	Kadem 38	16 pus
02 Karaağaç		Köşek
03 Dişbudak		Köşek
12 Praçol		

Toplam 28

Hisse-i Çarşamba Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
01 Omurga Meşe		Köşek
10 Koğuş Meşe	Kadem 38	Çâr-kûşe 16 pus
04 Koğuş Meşe	Kadem 38	16 pus köşek
09 Pracol		Köşek

Toplam 24

[34b]

Hisse-i Viranşehir Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
02 Omurga Meşe		Köşek
01 Koğuş Meşe	38 kadem	Çâr-kûşe 16 pus
15 Koğuş Meşe	38 kadem	Köşek 12 pus
02 Dişbudak		Köşek
02 Karaağaç		Köşek
25 Pracol		Köşek

Toplam 47

Hisse-i Eflani Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
02 Omurga Meşe		
14 Koğuş Meşe	38 kadem	Çâr-kûşe 16 pus
02 Dişbudak		Köşek
02 Karaağaç		Köşek
25 Pracol		Köşek

Toplam 45

Hisse-i Kızılbel Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
01 Omurga Meşe		Köşek
06 Koğuş Meşe	38 kadem	Çâr-kûşe 12 pus
12 Pracol		Köşek

Toplam 19

Hisse-i Ova Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
01 Omurga Meşe		
04 Koğuş Meşe	38 kadem	Çâr-kûşe 12 pus
12 Pracol		Köşek

Hisse-i Şehabeddin Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
01 Koğuş Meşe	38 kadem	Çâr-kûşe 16 pus
18 Pracol		Köşek

Toplam 19

Hisse-i Ulus Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
01 Omurga Meşe		
04 Koğuş Meşe	38 kadem	Çâr-kûşe 12 pus
02 Karaağaç		Köşek
06 Dişbudak		Köşek
15 Pracol		Köşek

Toplam 15

[35a]

Hisse-i Aktaş Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
02 Koğuş Meşe	38 kadem	Çâr-kûşe 16 pus
09 Pracol		Köşek

Toplam 11

Hisse-i Yörük Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
04 Koğuş Meşe	38 kadem	Çâr-kûşe 16 pus
09 Pracol		Köşek

Toplam 13

Hisse-i Keçinos Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
04 Omurga Meşe	Kadem 38	Çâr-kûşe 16 pus
11 Pracol		Köşek

Toplam 15

Hisse-i Zerzâne Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
03 Koğuş Meşe	Kadem 38	Çâr-kûşe 16 pus
08 Pracol		Köşek

Toplam 11

Hisse-i Tefen Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
1 Omurga Meşe		Köşek
1 Koğuş Meşe	Kadem 38	Köşek 16 pus
1 Pracol		Köşek

Toplam 3

Hisse-i Yenice Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
01 Omurga Meşe		
03 Koğuş Meşe	38 Kadem	Çâr-kûşe 16 pus
13 Pracol		Köşek

Toplam 19

Hisse-i Kurukavak Kıt'at

	Tûlen	Kalınlığı
2 Koğuş Meşe	38 Kadem	Pus 12
3 Pracol		Köşek

Toplam 5

Ceman yekün 550 kıt'at

Yalnız beş yüz elli kıt'a ecnas kerestedir.

[35b/73]

Der-i devlet-i mekîne arz-ı dâi kemîneleridir ki Asâkir-i Mansûre neferâtından Zağferanborlulu Mustafa veledi Osman Asâkir-i Mansûre hizmetinde alîl ve mariz olmuş olduğundan kendine beher şehr onar kuruş tekâüdlük vazifesi İhsân-ı humâyûn buyurulan iki yüz kırk altı senesi Receb-i Şerîfimin yedinci günü tarihiyle müverreh verilen berât-ı şerîfi Âlişan tarihi kayd-ı mucibince iki yüz elli senesi Rebû'l-âhirin yedinci gününe gelinceye değin mütekâid-i mezbur yedine verilmesi icab eden

mâhiyeleri bâ îlâm-ı şer'ıyye verilmiş olduğu sicill-i mahfuzda mukayyed olub sene-i mezbûre, mâh-ı mezbûrun yedinci gününden iş bu tarih-i îlam gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbûr yedine verilmesi îcab eden mâhiyeleri beher şehr onar kuruştan on iki aylık cem'an yüz yirmi kuruş dahi hâlen Viranşehir Sancağı Mütesellim Vekili semahatlü Muslihiddin Ağa kulları mütekaid-i mezbûr yedine te'diye edüb ve mütekaid-i mezbur kulları dahi liva-i mezburda vâki Tefen kazasına tâbi Sekse Dîvanında Kalenderoğlu Mustafa veledi Osman mezbûrun göğsünde illet-i kadîmesi olduğundan bir işe medar olmayub evkat-ı hamsede duây-ı devâm-ı ömr-i devlet-i hazret-i zillullâhiye müdâvemet üzere olduğu bâ iltimâs pâye-i serîr-i âlâ'ya arz ve ilam olundu. Bâkıyu'l-emr li hazreti men lehu'l-emrindir. Hurrîre fi's-sâbî' min şehr-i Rebîul-âhır sene ihdâ ve hamsîn ve mieteyn ve elf. 17 Rebîu'l âhir sene 251

Fî 7 Zilhiccetîş-şerîfe sene 251'e kadar bir on dört aylık 140 kuruş mansûre hazînesinden îlâm-ı şehr

Gayret - Mendem Bey

[35b/74]

Beydereğli sahasında inşâ olunmakta olan Kalyon-u Humâyûna muktezâ kerestenin Bolu ve Viranşehir sancaklarının hâvi olduğu kazalara tarh ve tevzi ile saha-i mezkûre nakl ve tenzîli bâbında emr-i âliyye sudûr etmiş ise de Bolu kazalarından Düzce ve Üskübî ve Budurnu, Dodurga nâm dört aded kazânın kereste, keşelli (?) İznikmid Tersânesi'ne merbut olduğu beyânıyla Kalyon-u Humâyûn-u mezkûr için müretteb iki yüz kıt'a kereste ile bundan böyle talep olunacak kereste'nin marifet-i şer' ve cümle ittifaklarıyla Viranşehirde on sekiz ve Bolu sancağının geride kalan on dört ki cem'an otuz iki aded kazaya taksîmiyle tarafeyn adedden vikayeleri hususuna müsaade kılınmasını müsted'î vârid olan tahrîrâtınız me'li ol bâbda takdîm kılınan îlâm-ı şer' ve muzâyâsı malumunuz olub kayıdda lede'l-mürâcaa vâkian zikr olunan kazâ-i erbaa kereste keselli İznikmid Tersânesi'ne merbut idüğü derkârdan müstebân ve bu cihetle saha-i mezkûre için zikrolunan kazâ-i erbaadan kereste tertîb ve îtası îcab etmeyeceği vâreste-i kaydı beyâ olmağla zikr olunan kazalardan İznikmid Tersânesi'nden mâ'ada âhar mahalle kereste verdirilmeyerek Kalyon-u Humâyûn-u mezkûr için müretteb kerestenin ta'dil ve tesviye-i şurûtuna riâyeten livâ-i mezkûra ve

sâir eride kalan malumu'l-aded kazalarına tahammül-ü derece, tarh ve tevzi^c olunması lâzım geleceği beyânıyla kaime tahrîr ve tesyîr kılınmıştır. İnşâ^callahü Teâlâ vüsûlünde herhalde bekay-ı îfây-ı lâzime-i rüyet kârıma mübaderet eylesesiz. Fi 24 Rebû'l-evvel sene 251

Hisse-i livâ-i Viranşehir

Ecnas kereste

50 iskarmoz için bir voltalı meşe

29 iki tarafa kaplamaları için koğuş çâm

9 Lata-i kebîr Meşe

10 koğuş meşe

Toplam 98

[36a/75]

Beydereğli sahasında der-dest inşâ olunmakda olan bir kıt^a Kalyon-u Humâyûnun lâzimesi için mukaddemâ Bolu ve Viranşehir Sancaklarından bâ-emr-i âlî müretteb olan kereste vefa etmediğinden bu defa Livâeyn-i mezkûreyn kazalarından müceddeden iki yüz aded ecnâs kereste tertibine irade-i seniyye ta^calluk edüb liva-i Bolu kazalarından İznikmid Tersâne-i Âmiresine kereste keşlik vechile rabt olunmuş olan dört aded kazalardan sarf-ı nazarla sâlifu'z-zikr kereste-i mürettebeden hisselerine isabet edecek kereste livâeyn-i mezbûreynin bâki kazalarına tarh olunmak emr-i irade buyurulmakdan nâşi hâlen Livâ-i Bolu mütesellimi ser-bevvâbîn dergâh- âli utûfetlü es-Seyyid Mehmet Emin Bey Efendi re'y ve narifeti ve marifet-i şer^c ve cümle vücuh ittifakıyla kaide-i kadîm üzere tevzi^c ve taksim olundukda gayr-i ez hisse-i livâ-i Bolu Viranşehir Sancağı hissesine ber-vech-i Bâlâ doksan sekiz aded ecnâs kereste isabet eylediği ber-mûtad medîne-i Bolu mahkemesinden pusula olundu. 21 Rebû'l-evvel sene 251.

[36a/76]

Beydereğli sahasında âyân utûfetlü Dede Mustafa Ağa marifetiyle der-dest inşâ olunmakda olan bir kıt^a Kalyon-u Humâyûn cesâmetlice üç anbarlı resminde ve yapılmakda olduğundan mukaddem ki mürettebi olan kereste vefa etmediğinden bu defa müceddeden Bolu Viranşehir sancaklarının hâvi olduğu kazalarından bâ-fermân-ı âli matlub buyurulan kereste-i mürettebeden gayr-i ez hisse-i livâ-i Bolu Viranşehir sancağı hissesine isabet eden kereste-i mürettebe-i mezkûrun Bolu masarifât-ı sâire marifet-i şer^c ve livâ-i mezbûr mütesellim vekîli semahatlü Muslihiddin Ağa hazretleri

marifet ve bil cümle vücuh-u ahali ittifakıyla tevzi^c ve taksim olundukda beher hâneye doksan yedi kuruş yirmi üç paradan isabet idüb meblağ-ı mezkûru liva-i mezbur kazalarından liecli't-tahsîl Ağay-ı mümaileyh marifetiyle yedine verile defterin kuyûdudur ki ber vech-i âti beyan olunur. 29 Rebû'l-evvel sene 251

58380 kuruş Kereste kat^cıyyesi 208,5 kuruş beheri 280 kuruşdan

34600 kuruş ebnîye ve sumasârıfı ve masârıf-ı sâireden

Toplam 92980 kuruş

10000 ber-mütad tahsildâriye

Toplam 102980 kuruş

2580 kuruş Ber-mütad kuruş başına birer paradan harç-ı imzâ

250 kuruş Ber-mütad kâtibiye 100 kuruş, hidamiye 100 kuruş, kaydiye 20 kuruş, mahdariye 30 kuruş

Toplam 105805 kuruş

Hisse	Kuruş	Para	Hisse	Kuruş	Para
Hisse-i Viranşehir	10001	17	Hisse-i Bartın	8879	13
Hisse-i Kızılbel	4000	23	Hisse-i Keçinos	3268	30
Hisse-i Aktaş	2390	23	Hisse-i Zerzene	2195	17
Hisse-i Şehabeddin	3707	34	Hisse-i Tefen	536	26
Hisse-i Yörük	2634	11	Hisse-i Perşembe	5854,5	
Hisse-i Borlu	21466,5		Hisse-i Çarşanbe	2085	22
Hisse-i Eflâni	9757,5		Hisse-i Yenice	3854	8
Hisse-i Ova	4000	23	Hisse-i Kurukavak	926	38
Hisse-i Ulus	6732	27	Hisse-i Beydereyli	5902,5	
Hisse-i Amasra	7610	34			

Ceman yekün 105805

Yalnız yüz beş bin sekiz yüz beş kuruştur.

[36b/77]

Beydereğli sahasında inşâ olunmakda olan Kalyon-u Humâyûn için bâ-fermân-ı âli matlub buyurulan tertîb-i cedîd kereste bedeli ve masârıf-ı sâireden Borlu kazası

hissesine isabet eden ber-vech-i âti mebâlig-ı mezkûr, marifet-i şer^c ve Viranşehir Sancağı mütesellim vekîlis Muslihiddin Ağa hazretleri marifeti ve bi'l cümle vücûh-u ahâli ittifakıyla tevzî ve taksîm olundu. Beher hâneye yüz kırk yedi kuru on üç paradan altı mahallat ve kur'a hisselerine isabet eden mebâligın defter-i kaydıdır ki: Ber-vech-i âti beyân olunur.³ Cemâziyelevvel sene 251

21466,5 kuruş Bedelât-ı kereste ve masarîf-ı sâireden hisse

250 kuruş Tahsildâriye

Toplam 21716,5 kuruş

545 Harc-ı imza

130 kuruş Kâtıbiye 50 kuruş Hıdâmiye 50 kuruş Kaydiye 10 kuruş Mahzarıye 20 kuruş

Toplam 22391,5 kuruş

Yalnız yirmi iki bin üç yüz doksan bir buçuk kuruşdur.

Mahalle	Hâne	Kuruş	Para
Mahalle-i Baba Sultan	3,5	515	25
Mahalle-i Çam	2	294	26
Mahalle-i Câm-i kebîr maazımmıyan	4,5	662	38
Mahalle-i Hacı Beyli	0,5	73	26
Mahalle-i Hacı Halil	1	147	13
Mahalle-i zımmıyân-ı kıran	12,5	1841	22
Mahalle-i zımmıyân-ı Bolat	2,5	368	12
Mahalle-i Kavak	0,5	110	19
Mahalle-i Müslüman kıran	0,5	73	26
Mahalle-i Karaali	4	589	12
Mahalle-i Hacı Ermiş	0,5	73	26
Mahalle-i Hacı Evhad	0,5	73	26
Mahalle-i Müslüman Bolat	0,5	73	26
Mahalle-i Çeşme	1	147	13
Mahalle-i Tekye	0,5	110	19
Mahalle-i Hüseyin Kethüda	1,5	220	38
Mahalle-i Kebîr-i Külliye	Rub ^c 1	36	32
Karye-i Bağlarbaşı	0,5	110	19
Karye-i Tokatlı	1	147	13
Karye-i Gayza	5	220	39

Karye-i Dâne-i Kebîr	2	294	26
Karye-i Dâne-i Sağîr	3	441	39
Karye-i Susandık	Rub ^c 1	36	22
Karye-i Ağaçkese	3	441	29
Karye-i Kuzçakan	0,5	73	26
Karye-i Kirpe	3	441	39
Karye-i Çiftlik-i Kebîr	1,5	220	39
Karye-i Çiftlik-i Sağîr	3	441	39
Karye-i Keten	0,5	73	26
Karye-i Müslüman Yazı	9	1325	36
Karye-i Zımmıyan Yazı	10	1473	9
Karye-i Konarı	9	1325	36
Karye-i Yacı	0,5	110	19
Karye-i Sırçalı	1,5	220	39
Karye-i Değirmencik	1	147	13
Karye-i Sorguncuk	Rub ^c 1	36	33
Karye-i Anu Vîran	3	441	39
Karye-i Pelit Vîran	2 Rub ^c 1	331	19
Karye-i Oğul Vîran	1	147	13
Karye-i Sakaralan	1	147	13
Karye-i Sumak Vîran	Rub ^c 1	36	33
Karye-i Mağul	0,5	73	26
Karye-i Karapınar	1 Rub ^c 1	184	6
Karye-i Akvîran	2,5	368	12
Karye-i Kadıbükü	3	441	39
Karye-i Çıraklar	0,5	110	19
Karye-i Sarıyan	1 Rub ^c 1	184	6
Karye-i İlbarıt	2 Rub ^c 1	331	19
Karye-i Çerçen	2,5	368	12
Karye-i Yörük	4	589	12
Karye-i Kuzyaka	2	294	26
Karye-i Karıt	4	589	12
Karye-i Kızılcaviran-ı Kebîr	3 Rub ^c 1	478	32
Karye-i Kızılcaviran-ı Sağîr	2 Rub ^c 1	331	12
Karye-i Bostanbükü	1 Rub ^c 1	184	6

Karye-i Melise	2	294	26
Karye-i Kapullu	6,5	957	29
Karye-i Kılaguzlar	3	441	39
Karye-i Bulak	10	1473	9
Karye-i Başköy	2	284	26
Karye-i Arıcak	2	294	23

Cem'an yekün 22391,5

Yalnız yirmi iki bin üç yüz doksan bir buçuk kuruşur.

[37b/78]

Düstûrûn-u mükerremün müşîrûn mufahhamûn nizâmu'l âlem müdebbiru'l-umûrû'l-cumhur. Bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimûn mehâmi'l-en'âm bi'r-re'yi's-sâib mümeħhidu'l-âyân der-i devlet ve'l-ikbal müşîr ve erkan-ı sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahûfu bi sunûf-i avâtifu'l-meliki'l âlâ Anadolu'nun sol kolu yemin ve yesâriyle nihayetine varınca vâki Vezîr-i âzâm edâmallahü Teâlâ iclâluhum ve a'zamûn evâmiretü'l kiram el-fuham lihasri'l-ihtimam hususu'l kadr ve'l-ihtirâm ashabu'l ızzı ve'l ihtişâm el-muhtassun bi mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-âlâ mîr-i mîrân-ı kirâm devâm-ı ikbâlühüm aksa kuzati'l-müslimîn evlâ vulati'l muvahhidîn ma' denü'l-fazl ve'l-yakîn râfiul âlâm-ı şerîati vârisun ulumu'l-enbiya ve'l-murselîn el-muhtassu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Erzurum kadısı zîdet fezâiluhu ve mefâhiru'l-kuzzât ve'l-hukkâm meâdinu'l-fezâil ve'l-keâm kuzzât ve nüvvab zîde fazluhum ve mefâhiru'l emâsil ve'l-akran mütesellimîn ve voyvodoğan ve âyân ve vücûh-u memleket ve bi'l cümle iş erleri zîde kadruhum tevkî-ı refî-ı humayûn vâsil olacak malum ola ki darbhâne-i âmiremde kat^c ve darb olmakta olan meskûkâtı hasene-i şâhânemden memrûhiye altununun tam ve nısfı ve rüb^cıyesine şebîh olarak bazı hiylekârlar tenekeden kulp şerler îmalıyle ahz ve ita'da hâlis altun arasına sokuşturarak (...) cüretleri bundan akdem bi't-tahkîk Darbhâne-i Âmirem câniblerinden hafice memurlar tayinleriyle işbu kâr-ı mekruhdan Derssaâdet'imde külliyyen menfî esbâb-ı istihsâl ve o makûle habâsetkerdelerin iş bu kâr-ı mekruhları bu tarafda ibtâl kılınmış olduğundan şimdi yaptıkları kulp şeyleri çevrede süremeyüb birer takrîbi Anadolu ve Rumeli câniblerine neşreylemekde ve tüccâr ve ahâlnin bâzılarıyla bilemeyerek hâlis altun zannıyla alub verüb bu cihetle muâmelât-ı nâsi ifsâd eylemekde oldukları bu def

istihbar olunmuş olduğundan bahisle ol babda tenbîhât-ı mukteziyeyi hâvi Anadolu ve Rumelinin uç kollarına evâmîr-i aliyyem ısdâr-ı husûsu ricâl-i devlet-i aliyyemden hâlen darbhâne-i âmirem nâzırı iftihâru'l-ekâbir ve'l-ekârim es-Seyyid Ali Rıza zîde ulvuh tarafından bâ-takrîr-i ifade olunub o makûle terekeden masnu kulp şeyleri eda vaktiyle bi'l-farz anlayamayanlar dahi memâlik-i mahrûsa-i pâdişâhânemin mevkî-ı ticaret olan her bir mahallinde Darbhâne-i Âmirem câniblerinden memur mübâyâacılar idaret edenlere temyîz ettirmek mümkün mezkûrenin. [38a] ol vechile alınub verilmesine dikkat ve ihtimam bir nevi irtikâb dâileri olacağından bu sûret-i rızây-ı hazret-i bâri'nin hilâfı ve millete kül-lilvücu irâde-i seniyye-i mülûkâneme mugâyir ve münâfî bir keyfiyet olunmakdan nâşi siz ki vezîr-i müşar ve mîr-i mîran ve mevlânâ ve kudât ve nüvvâb ve sâir mûmaileyhimsiz. Ve sol kazgan-ı celîlü'l-ûnvân tacdârânemde keyfiyet-i zîr-i hükümetde ve idarenizde kain mahallerde lâzım gelenlere ifade ve tefhim-birle ba^cde zîn herkes ahz ve îtalarında yedlerine geçen sâlifü'l beyân memrûhiye altununun tam ve nisfi ve rub^cıyesine güzelce dikkat ederek ve fark edübd mübâyinler mahallerinde bulunan mübâyaa memurlarına göstererek sahîh-i iç'arda ahz edüb kulp olduğu halde her kimin yedinde ise ol kimesne bulunduğu mahallin zâbitânı marifetiyle celb olunarak gerek kendüsünün ve gerek ânâ itaat eden kimesnenin hal ve keyfiyeti gereği gibi bi't tahrî kalbazan gürühundan oldukları lede't tahkîk her kim olur ise olsun derhal habs ve tevkif-birle te'dibât-ı lâyıkaları icrası için isim ve şöretleri Dersaâdet'ime îlam olunması esbâbını istihsâle bi'littifak itina ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın. Mahrûse-i Kostantınıyye

Fî evâhir-i Rebûl-âhir sene 1251

[38a/79]

İftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim câmiu'l-mehâmid ve'l-mekârim el muhtass bi mezîd-i inâyeti'l-mülki'd-dâim Dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Kastamonu ve Viranşehir sancakları mütesellimi Mustafa dâme mecduhû ve mefâhiru'l kuzzât ve'l-hukkâm meâdinu'l fezâili ve'l kelâm. Viranşehir sancağında vâki kazaların kadıları ve nâibleri zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akran âyân ve zâbitân ve sâir iş erleri zîde kadruhum tevkî-ı refî-ı humâyûn vâsil olacak malum ola ki: Süfûn-u Donanmay-ı Hümayunumdan üç anbarlı Mahmûdiye nâm kalyon-u humayûnumun tamiri için (...) defterlerinden terkîm ettirilerek takdim kılınan defter- nâtık olduğu üzere dört bin dört

yüz elli beş kıt^ca ecnas kerestenin Kocaili ve Gönen ve Ahu (...) ciballerine merbût kazalar ile Bolu ve Kastamonu ve Viranşehir sancakları kazalarından tertibini hususuna irâde-i seniyye-i şâhânem müteallik olduğuna binâen ber mûcib-i irâde-i âliyyem mezkûru'l mikdar kerestenin câb ve endâzesine muvâfık ve defter-i mezkûra mutâbık olarak her kazanın hal ve tahammüllerine göre tevzi^c ve taksim ve bir an akdem kat^c ve iskelelerine nakl ve tenzîl-birle [38b] Tersâne-i Âmire'me irsal ve teslimi hususuna mezîd-i sa^cy ve gayret olunmak bâbında suveri defâtiriyle evâmir-i şerîfem ısdârı hususu bi'l-fiil Kapûdân-ı Deryâ düstûr-u mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'-âlem vezîrim Tahir Paşa edâmallahü Teâlâ iclâluhu bâ-takrîr ifade etmekden nâşi mûcibince ta^czimi hususuna irade- seniyyem taalluk edüb ol bâbda livâ-i sâire-i mezkûre için suveri defatiriyle diğer evâmir-i şerîfem tasdir ve tesyir olunmuş olmağla Viranşehir sancağında müretteb otuz üç kıt^ca ecnas kerestenin kat^c ve nakli zimmında ihraç olunan memhûr ve mümza sûret-i defteriyle sen ki mütesellim-i muma ileyh ki sana ve sâire hitaben isti^ccâlidir. İş bu emr-i celfî-i kadrim dahi îsâr ve irsal olunmuşdur. İmdi vüsûlünde keyfiyet-i irade-i seniyyem mantûk-u emr-i şerîfimden malumun oldukda fermânım olduğu bâlâ'da beyân ve sûret-i defter-i mezkûrda âyân kılındığı vechile Viranşehir sancağında vâki kazalardan müretteb mezkûru'l-kıtâ^cat kerestenin câb ve endâzesine muvafık ve defter-i mezkûre mutâbık olarak marifetin ve marifet-i şer^c e cümle marifet ve ittifakıyla tamamen serîan kat^c birle iskeleye nakl ve tenzîl olarak Tersâne-i Âmirem tarafına irsal ve tavsîli hususuna sa^cy ve fevr ve gayret ve dikkat eylesiz ve siz ki kuzzât ve nüvvab ve âyân ve zâbitân ve sâir mûmaileyhimsiz. Siz dahi mûcib ve muktezây-ı emr-i şerîfimle amel ve hareket ederek kereste-i mezkûrenin bir an akdem kat^c ve saha-i mezkûre irsal ve teslime müsara^cât ve hilâf-ı emrim hareket-i tecvîz ile meşgul olmakdan be-gayet tehâşi ve mücârebet etmeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki: Hükm-ü şerîfim vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâf ta-i sudûr olan iş bu emr-i âlişânım mazmûn-u münîf-i birle âmil olasız. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfeme itimad kılasız.

Mahruse-i Kostantınıye 16 Cemâziyelevvel sene 251

Tahrîren Râbi^c ve işrîn min şehr-i Rebû'l-âhir sene ihda ve hamsîn ve mieteyn ve elf

Defter-i mumzasında kayd olunan kereste:

Praçol-i kebir yekün 33

Kalafat kalınlığı 15 pus

Kemere gelecek dalı 5,5 pus

Aşağı tarafa gelecek dalı 7 pus

251 senesi mühür Ahmed Savmi

[39a/80]

Süfün-u Humâyundan üç anbarlı Mahmûdiye'nin tamiri için Viranşehir Sancağından bâ-fermân-ı âlişan matlub buyurulan otuz üç kıt^ca pracol-i kebir kerestesi marifeti şer^c ve livâ-i mezbûr mütesellimi ser-bevvâbin dergâh-ı âliden Devletlü Dede Mustafa Ağa hazretleri marifeti ve bi'l-cümle vücûh-u ahâli ittifakıyla livâ-ı mezbûrun hâvi olduğu kazalarına aynen tevzi^c ve taksim olunan defter-i kaydır ki ber-vech-i âti beyan olunur. Fi 15 Cemaziye'l-evvel sene 251

Kaza	Kıt^ca	Aded
Kazâ-i Viranşehir	Pracol-i kebir kereste	3
Kazâ-i Kızılbil	Pracol-i kebir kereste	1
Kazâ-i Aktaş maa Kurukavak	Pracol-i kebir kereste	1
Kazâ-i Şehabeddin	Pracol-i kebir kereste	2
Kazâ-i Yörük maa Tefen	Pracol-i kebir kereste	1
Kazâ-i Borlu	Pracol-i kebir kereste	5
Kazâ-i Eflâni	Pracol-i kebir kereste	2
Kazâ-i Ova	Pracol-i kebir kereste	1
Kazâ-i Ulus	Pracol-i kebir kereste	1
Kazâ-i Amasra	Pracol-i kebir kereste	2
Kazâ-i Bartın	Pracol-i kebir kereste	3
Kazâ-i Keçinos	Pracol-i kebir kereste	1
Kazâ-i Zerzene	Pracol-i kebir kereste	1
Kazâ-i Perşembe	Pracol-i kebir kereste	2
Kazâ-i Çarşanbe	Pracol-i kebir kereste	2
Kazâ-i Beydereyli	Pracol-i kebir kereste	4
Kazâ-i Yenice	Pracol-i kebir kereste	1
Cem'an yekün	Pracol-i kebir kereste	33

Yalnız otuz üç kıt^ca pracol-i kebir kerestenin kayd-ı şehr.

[39b/81]

İki yüz elli bir senesine mahsûben bâ-fermân-ı âlişân Viranşehir sancağından matlub buyurulan kalyoncu bedeli ile hizmet-i mübâşereye ve ber-mûtad masârif-ı sâiresi marifet-i şer^c ve livâ-i mezbûr mütesellimi ser-bevvâbîn-i Dergâh-ı Âli Devletlü Dede Mustafa Ağa Hazretleri marifeti ve bil cümle vücûh-u ahâli marifetleriyle tevzi^c ve taksim olundukda beher hâneye altmış dokuz kuruş otuz dört paradan ber-vech-i âti kazalar hisselerine isâbet eden mebâligın defter-i kayıdır ki ber-vech-i âti beyân olunur.

Fî 17 Cemâziye'l evvel sene 1251

55225 kuruş Kalyoncu Bedeli ve Hizmet-i mübaşeriye ve harc-ı kalem

03145 kuruş asâkir için nühas karavana 140 kuruş

00000 kuruş bâ-emr-i hazret-i veliyyunniami sarrafiyesiyle der-aliyyede iâde olunan Âsâkirlere fiyatıyla kiralari masarîf-ı sâire

10101 kuruş ve talimcilere ve müzikacılara harcırah ve devletlü kapudan paşa kavvaslarına ve trampet (...) ve kılıç

10461 kuruş Zilhiceti'ş-şerîfe pusulasından fûru-nihâde olunub vaz^c olunan 78932 kuruş

03000 Ber-muctâd tahsildâriye (Top)91932 kuruş

02050 Ber-mutad kuruşda bir paradan harc-ı imza

00220 Katibiye 100 hidâmiye 100 kuruş kaydiye 10 kuruş mahdariye 10 kuruş (Top)84202 kuruş

Yalnız seksen dört bin iki yüz iki kuruştur

Kaza	Kuruş	Para	Kaza	Kuruş	Para
Kazâ-i Viranşehir Hisse	7159	25	Kazâ-i Bartın	6356	14
Kazâ-i Kızılbil Hisse	2863	34	Kazâ-i Keçinos	2339	39
Kazâ-i Aktaş Hisse	1711	15	Kazâ-i Zerzene	1571	25
Kazâ-i Şehabeddin Hisse	3654	32	Kazâ-i Tefen	384	17
Kazâ-i Yörük	1885	38	Kazâ-i Perşembe	4191	
Kazâ-i Borlu	15367		Kazâ-i Çarşanbe	3702	2
Kazâ-i Eflâni	6985		Kazâ-i Beydereğli	10477,5	
Kazâ-i Ova	2863	34	Kazâ-i Yenice	2759	3
Kazâ-i Ulus	4819	26	Kazâ-i Kurukavak	663	23
Kazâ-i Amasra	5448	12			
Cem'an yekün				84203	37

Yalnız eksen dört bin iki yüz üç kuruş otuz yedi paradır.

[40a/82]

İki yüz elli bir senesine mahsûben bâ-fermân-ı âlişan matlub buyurulan kalyoncu bedelinden Borlu kazası hissesine isabet eden mebâlig ile ber-mu'tad masârif-ı sâiresi marifet-i şer^c ve Viranşehir sancağı mütesellimi ser-bevvâbîn-i dergâh-ı âliden devletlü Dede Mustafa Ağa hazretleri marifet-i ve bi'l cümle vücûh-u ahâli marifetiyle tevzi^c ve taksîm olundukda beher hâneye yüz yedi kuruş altı paradan kazâ-i mezbûrun ber-vech-i âti mahallat ve kura hisselerine ve kasabalarına isabet eden mebâligin defter-i kaydıdır ki ber vech-i âti beyân olunur.

17 Cemâziye'l-evvel sene 1251

Mahalle	Hâne	Kuruş	Para
Mahalle-i Baba Sultan	2,5	315	4
Mahalle-i Çavuş	2	214	12
Mahalle-i Câm-i kebîr maazımmıyan	4,5	412	7
Mahalle-i Hacı Beyli	0,5	53	23
Mahalle-i Hacı Halil	1	107	6

Mahalle-i zımmiyân-ı kıran	12,5	1339	15
Mahalle-i zımmiyân-ı Bolat	2,5	267	35
Mahalle-i Kavak	0,5	80	14
Mahalle-i Müslüman kıran	0,5	53	23
Mahalle-i Karaali	4	428	24
Mahalle-i Hacı Dermiş	0,5	53	23
Mahalle-i Hacı Evhad	0,5	53	23
Mahalle-i Müslüman Bolat	0,5	53	23
Mahalle-i Çeşme	107	6	
Mahalle-i Tekye	0,5	80	14
Mahalle-i Hüseyin Kethüda	1,5	160	24
Mahalle-i Kebîr-i Külliye	Rub ^c 1	26	31
Karye-i Tokatlı	1	107	6
Karye-i Gayza	1,5	160	29
Karye-i Dâne-i Kebîr	2	214	13
Karye-i Dâne-i Sağîr	3	321	18
Karye-i Susandık	Rub ^c 1	26	31
Karye-i Ağaçekese	3	321	18
Karye-i Kuzyakan	0,5	53	23
Karye-i Kirpe	3	321	18
Karye-i Çiftlik-i Kebîr	1,5	160	29
Karye-i Çiftlik-i Sağîr	3	321	18
Karye-i Keten	0,5	53	23
Karye-i Müslüman Yazı	9	964	14
Karye-i Zımmıyan Yazı	10	1071,5	
Karye-i Konarı	9	964	14
Karye-i Yacı	0,5	80	14
Karye-i Sırçalı	1,5	160	29
Karye-i Değirmencik	1	107	6
Karye-i Sorguncuk	Rub ^c 1	26	31
Karye-i Anu Vîran	3	321	18
Karye-i Pelit Vîran	2 Rub ^c 1	241	3
Karye-i Oğul Vîran	1	107	6
Karye-i Sakaralan	1	107	6
Karye-i Çumak Viran	Rub ^c 1	26	31

Karye-i Mağul	0,5	53	25
Karye-i Karapınar	1 hane Rub ^c 1	133	38
Karye-i Akviran	2,5	267	35
Karye-i Kadibükü	3	321	18
Karye-i Çıraklar	0,5	80	14
Karye-i Sarıyaban	Hane 1 Rub ^c 1	133	38
Karye-i Ilbarıt	Hane 2 Rub ^c 1	241	3
Karye-i Çerçen	2,5	261	35
Karye-i Bürnük	4	428	24
Karye-i Kuzyaka	2	214	12
Karye-i Karıt	4	428	26
Karye-i Kızılcaviran-ı Kebîr	Hane 3 Rub ^c 1	348	9
Karye-i Kızılcaviran-ı Sağır	Hane 2 Rub ^c 1	241	3
Karye-i Bostanbükü	Hane 1 Rub ^c 1	133	38
Karye-i Menise	2	214	12
Karye-i Kapullu	6,5	696	19
Karye-i Kılaguzlar	3	321	18
Karye-i Bulak	10	1071	
Karye-i Başköy	2	214	12

Cem'an yekün 16072

Yalnız on altı bin yetmiş iki kuruşdur.

[41a/83]

Asâkir- Mansûre-i Muhammediye'den Hayreddin Paşa Livası'nın Birinci Alayın İkinci Taburunda Birinci Çavuş Zağferanborlulu Osman tarih-i tezkireden itibâren üç mah müddet ta^cyiniyle sılasına gidüb gelmek ve tasrîh kılınan müddeti ol mahallin mahkeme-i sicilline kayd-birle hukkâmı ikâmetinde lâzıme-i hürmetin icrâsıyla müddet-i muayyenâsı tekâmilinde iâdesi husûsu cümle taraflarından iltizam kılınmak lâzım eden ve eğer iz'âr-ı vâhiye îradıyla bilâ mûcib müddet-i tecavüz eder ise ol mahallin hukkâm ve zâbitanı mesul ve muâteb olacağından başka kendisi dahî mazhar-ı mücâzât olacağı cezâ ve kanunnâme-i humayûn iktizasından olmağla müddet-i hitamından evvelce avdet eylemek şartıyla li-ecli's-sıla vilâyet tarafına

azîmetine izin ve ruhsat verilmiş olduğun müşîr işbu tezkire tahrîr ve i'câta olundu. Fî 10 Rebû'l-âhir sene 251.

[41a/84]

İfitaharu'l emâcid ve'l-ekârim Camiu'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi mezîd-i inâyeti'l mülki'ddâim dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Kastamonu Sancağı mütesellimi Mustafa dâme mecduhu ve mefâhiru'l kuzz'ât ve'l-hukkâm meâdinu'l-fezâil ve'l-keîâm Viranşehir Sancağında vâki kazaların kadıları ve nâibleri zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akran âyân ve zâbitân ve sâir iş erleri zîde kadruhum tevkî-ı refî-ı humâyûn vâsıl olacak malum ola ki: Anadolu ve Rumeli'nde vâki kaza ve kur'alardan beher sene müretteb olan aynı kalyoncu neferin afv ile beher nefer alesseneviye beş yüz kuruş bedele kat^c ve müstevâ fasl olacak irâde-i asâkir-i muntazama-i bahriyem masârîf için tersâne-i âmirem hazînesine tahsis ve fukaraya güçlük olmamak için nisf-ı rûz-ı kasımda ve nisf-i diğeri dört mah mehil ile tahsil olunmak bâ-hatt-ı humayun-u şevket-makrûn-u şâhânem verilen nizâm-ı muktezasından olduğuna [41b] ve ber mu'cib-i nizâm bedelât-ı mezkûrenin iş bu iki yüz elli bir senesine mahsûben vakt-i tahassulü hulûl etmiş idüğüne binâen ol vechile yerlü yerinden ve icab ve iktiza edenlerden tahsîl ve Tersâne-i Âmirem Hazînesine teslim olunmak üzere Dersaâdet'ime irsâl olunması bâbında bâki misillü evâmir-i şerîfem ısdârı hususu bi'l-fiil Kapûdân-ı Derya düstûr-u mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l âlem vezîrim Mehmet Tahir Paşa edâmallahü Teâlâ iclâluhu bâ-takrir-i ifade ifham etmekden nâşî mücibince evâmir-i şerîfe ısdârı husûsuna irade-i seniyyem müteallik olarak kazahâ-i sâire için diğeri evâmir-i şerîfem ısdâr ve tisyâr olunmuş olmağla imdi senki mütesellim mûmaileyhsin. Viranşehir Sancağı kazalarından müretteb ola yüz neferin beher neferi beş yüz kuruşdan îcab eden elli bin kuruşun sene-i merkûmeye mahsûben marifetin ve marifet-i şer^c ve cümle ittifakıyla bermüceb-i nizâm yerlü yerinden ve îcab ve iktizâ edenlerden tamamen ve kâmilen tahsîl, asâkir-i bahriyem masârîfına mahsûben Dersaâdet'ime irsâl ve Tersâne-i Âmirem hazînesine teslîm olunması hususuna mübâderet eylemek fermânım olmağın sana hitâben iş bu emr-i âlişânım dahî ısdar ve irsal olunmuşdur. İmdi vüsûlünde keyfiyet-i irâde-i seniyyem mantûk-u emr-i şerîfimden malumun oldukda fermânım olduğu bâlâda beyân kılındığı üzere livâ-i mezbûr kazalarından müretteb olan yüz neferin beher neferi beş yüz kuruştan îcab eden elli bin kuruş bedellerinin sene-i merkûmeye mahsûben ma'rifeti ve ma'rifet-i şer^c ve cümle ma'rifetiyle ber-mücib-i nizâm yerlü

yerinden ve icab ve iktizâ edenlerden tamâmen ve kâmilten tahsil ve asâkir-i bahriyem masârifina mahsûben Tersâne-i Âmirem Hazînesine irsal ve tavsîl olunması husûsuna mezîd-i sa'y ve gayret eyleyesin ve siz ki kuzzâat ve nüvvâb âyân ve zâbitân ve sâir iş erlerisiz. Siz dahi mûcib-i emr-i şerîfimle amel ve hareket ve hilâf-ı rıza ve mugayır-ı emrim hareket-i tecvîz ile mazhar-ı muvâhare ve îtab olmakdan be gayet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur, Buyurdum ki: Hükm-ü şerîfimle vardıkda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfta-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celilu'sşânımın mazmûn-ı münîf-i birle âmil olasız. Şöyle bilesiz âlâmet-i şerîfeme îtimad kilasız. Rebiu'l-âhir sene 251 ihdâ ve hamsîn ve mieteyn ve elf. Mahrûse-i Kostantınıyye

[42a/85]

Der-i devlet-i mekîne arz-ı dâi kemîneleridir ki Asâkir-i Mansûreden Zağfiranborlulu Veli, Atina'da Menlek kavgasında karakol beklerken sol koluna nüzûl isabet etmiş ve Kemer ile Eğribozdan üzerine gelür iken eşkıyaya tesadüf ile başdan kara eylediklerinde sağ kolu dahi kırılmış olarak nazar-ı şefkat, eseri hazret-i zillullâhiye mazhariyetle beher şehir on sekizer kuruş tekaudlûk vazîfesi ihsân-ı humâyun buyurulan iki yüz kırk beş senesi şabani'l-muazzam on ikinci günü tarihiyle müverreh verilen berât-ı şerîf kaydı mûcibince bâ-îlam-ı şerîyye iki yüz elli senesi Rebû'l-âhirinin on ikinci gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri verilmiş olduğu sicill-i mahfûzda mukayyed olub sene-i mezbûre mâh-ı mezbûrun on ikinci gününden iş bu târih-i îlam gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri beher şehir on sekiz kuruştan cem'an on dört aylık cem'an iki yüz elli iki kuruş dahi hâlen Viranşehir Sancağı mütesellim vekîli semahatlü Muslihiddin Ağa kulları mütekaid-i mezbur kulları yedine te'diye edüb ve mütekaid-i mezbûr kulları dahi Livâ-i mezburda vâki Zerzene kazasına müzâfe Bedil karyesi sâkinlerinden Solgan oğlu Velî veledi Süleyman karyesinde sâkin olub rençberlik ile meşgûl olarak evkat-ı hamsede duây-ı devâm-ı ömr-i devlet-i hazret-i zillullâhiye ed'îye-i hayriyesinde olduğu bi'l-iltimas pâye-i serîr-i âlâ'ya arz ve îlam olundu bâkiyu'l-emr li hazret-i men lehü'l-emrindir. Hurre fi'l-yevm isnâ aşre min şehir-i Cemâziye'l-ûla li-sene ihdâ ve hamsîn ve mieteyn ve elf. Fi 23 Cemaziyelevvel sene 251

252 senesi Şevvâl-i mükerrerem 12'ye kadar îlam-ı şehr. 52 senesi Cemâziye'l-ûla'nın 23. gününe kadar îlam kayd-ı şehr. Fi 23 Cemâziye'l-evvel sene 252. 252 senesi Safer'in 12'sine kadar 5 aylık 90 kuruş. 54 senesi Saferu'l hayrın 12'sine kadar on ay îlam-ı şer'ıyye verilmiştir. Fi 25 Muharrem sene 254

[42a/86]

Asâkir-i Mansûre Alaylarından Yedinci Alayın Üçüncü Taburunun Birinci Bölüğünde İkinci Onbaşının Üçüncü neferi Zağferanborlulu Hasan veledi İsmail illet-i kadîmesi olup askeri olmağla elvermeyeceği bi'l-muâyene tebeyyün eylediğinden ol vechile ihraç olunmuş ve memleket umuruna karışmamak ve kendi kâr ve kesbiyle meşgûl olmak üzere vilâyet-i cânibine azîmet için izn ve ruhsat verilmiş olduğunu mûşîr iş bu tezkire tahrîr ve yed-i merkûme i^cta olundu.

Fi 15 Rebîu'l evvel sene 251

[42b/87]

İftiharu'l emâcid ve'l-kârim câmiu'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi mezîd-i inâyet'l-meliki'd-dâim dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Bolu Sancağı mütesellimi Emin Bey dâme mecduhu ve mefahiru'l kuzzât ve'l-hukkâm meâdinu'l fezâil ve'l-keâm zıkr-i âti kazaların kadıları ve nâibleri zîde fazluhum ve mefahiru'l emâsil ve'l-akran âyân ve zâbitân-ı memleket ve sâir iş erleri zîde kadruhum tevkî-ı refî-ı humâyûn vâsıl olacak malum ola ki: Ricâl-i devlet-i aliyemden hâlâ mûhimmât-ı harbiyem nâzırı iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim es-Seyyid Mehmed Emin dâme mecduhûnun takdim eylediği bir kıt^ca takrîri me'linde Tüfenkhâne-i Âmirem'de îmal olunmakta olan cedîd tüfenkleri için beher sene Bolu Sancağı dâhilinde kain Göl pazarı ve Perşembe ve Zerzene ve Keçinos ve Ulus ve Amasra kazalarından otuz bin aded gürgen ağacından tüfenk kundaklığı îmal mutad olduğuna binâen iş bu sene-i mübârekede dahi sâbık-ı misillü düz ve budaksız cinslerinden olarak hîn-i teslîminde beher taslağının yirmi beş pâre mahallinde ücret-i katiyyesi ve on beş pâre navl sefinesi Tüfenkhâne-i Âmirem tarafından îta olunmak üzere sâlifü'z-zıkr kazalar ciballerinden gürgen ağacından olmak üzere otuz bin aded kundaklık taslağının kat^c ve tenzîli ve mûnâsib sefinelere tahmîlen Tüfenkhâne-i Âmireme irsal ve tavsil olunması bâbında sen ki mütesellim muma ileyhsin. Sana hitaben bir kıt^ca emr-i şerîfim ısdârı

husûsunu tahrir ve inhâ eylemekden nâşi sâbıkı misillu emr-i şerîfim ısdârı husûsuna irâde-i seniyyem taalluk etmekle ol vechile amel ve harekete sa^cy ve fevr ve gayret ve dikkat eylemek fermânım olmağın iş bu emr-i âlişânım ısdar ve irsâl olunmuşdur. İmdi vüsûlünde keyfiyet-i irâde-i seniyyem mantûk-ı emr-i şerifimden malumun oldukda fermânım olduğu vechile zikr olunan kazalar ciballerinden sâbık-ı misillu iş bu sene-i mübarekeye mahsûben dahi gürgen ağacından olmak üzere kat^cı müretteb ve fermânım olan otuz bin aded kundaklık taslağının düz ve budaksız cinslerinden olarak marifetin ve marifet-i şer^c ve cümle marifet ve ittihadlarıyla tamamen ve kâmilen kat^c ve iskeleye tenzil ve münâsib sefinelere tahmilen Tüfenkhâne-i Âmirem tarafına irsal ve tavsil olunması ve ber-minval-i muharrer ücret-i kat^c ve navl sefinesi hîn-i tesliminde tamamca îta kılınacağından tesâmûh ve tekâsül misillû hareket getirilmemesi hususuna mezîd-i îtina ve dikkat eyleyesiz. Ve siz ki kuzzât ve nüvvâb ve âyân ve zâbitân-ı memleket mûmaileyhim ve sârlersiz. Siz dahi mucib-i emr-i şerifime [43a] amel ve hareket, ihtimam ve dikkat ve hilâfından hazar ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki: Hükmü şerîfimle vardıkda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfta-i sudûr olan iş bu emr-i şerîf-i celîlu'ş-şân vâcibu'l-ittiba ve lâzımu'l-ımtisâlimin mazmûn-ı münîf-i birle âmil olasız. Şöyle bilesiz alâmet-i şerîfeme îtimad kilasız. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis fi cemâdiye'l-ûla sene ihdâ ve hamsîn ve mieteyn ve elf.

Kazaha-i Livâ-i Viranşehir

Kaza-i Perşembe tüfenk kundaklığı için gürgen ağaç
Kaza-i Zerzene tüfenk kundaklığı için gürgen ağaç
Kaza-i Keçinos tüfenk kundaklığı için gürgen ağaç
Kaza-i Ulus tüfenk kundaklığı için gürgen ağaç
Kaza-i Amasra tüfenk kundaklığı için gürgen ağaç
Tüfenk kundaklığı için gürgen ağacı 25000 aded

[43a/88]

Tüfenkâne-i Âmire'de îmal olunmakda olan cedîd tüfenkler için Bolu Sancağı dâhilinde Gölpazarı, Viranşehir sancağı dâhilinde Perşembe ve Zerzene ve Keçinos ve Ulus ve Amasra kazalarından beher adedi yirmişer paradan ücret-i kat^cıyyesi ve on

beşer paradan Navl Sefinesi Tüfenkhâne-i Âmire tarafından hîn-i tesliminde îta olunmak üzere düz ve budaksız olarak bâ-emr-i âli matlub buyurulan otuz bin adet gürgen ağacından Gölpazarı Kazası hissesi ba^cde'l-ifrâz hâlen livâ-i Bolu mütesellimi ser-bevvâbîn Dergâh-ı Âli utûfetlü es-Seyyid Mehmet Emin Bey Efendi re^cy ve marifet ve marifet-i şer^c ve cümle vücûh ittifakıyla bâlâda mestûr beş aded kazalara yirmi beş bin adet tüfenk kundaklığı gürgen ağacı isabet eylediği medîne-i Borlu mahkemesinden pusulâ olundu.

Fi 27 Cemâziye'l Evvel sene 251

[43b/89]

Tüfenkhâne-i Âmire'de îmal olunmakda olan cedîd tüfenkler için Bolu Sancağı dâhilinde Gölpazarı ve Viranşehir Sancağı dâhilinde Perşembe ve Zerzene ve Keçinos ve Ulus ve Amasra kazalarından beher adedi yirmi beşer pâreden kat^cıyyesi ve on beş pâreden navl-ı sefinesi Tüfenkhâne-i Âmire tarafından hîn-ı tesliminde îta olunmak üzere düz ve budaksız olarak bâ emr-i Âli matlub buyurulan otuz bin adet gürgen ağacından gayr-i ez hisse-i kazâ-i Gölpazarı livâ-i Viranşehirde vâki beş aded kazây-ı mezkûrunların hisselerine isabet eden yirmi beş bin adet kundak taslağının taksîm-i defter-i kaydıdır ki ber vech-i âti beyan olunur.

Fi 5 Cemâziye'l-âhir sene 251

Kaza-i Amasra kundak taslağı	7410 aded
Kaza-i Ulus kundak taslağı	6555 aded
Kaza-i Keçinos kundak taslağı	3190 aded
Kaza-i Perşembe kundak taslağı	5700 aded
Kaza-i Zerzene kundak taslağı	2145 aded
Cem ^c an yekûn kundak taslağı	25000

Yalnız yirmi beş bin kundak taslağıdır.

[43b/90]

İki yüz elli bir senesi mâh-ı cemaziye'l-âhirenin guresinden Sarracbaşı Hacı Osman'ın azliyle Sarracbaşı nasb olunan Akça Sancakdaroğlu Hacı Mehmet Ağa'ya merkum Hacı Osman'ın teslim eylediği at ve bargir, eğer ve belleme ve semer takımlarının defter-i kaydıdır.

Fi gurre cemâziye'l âhir sene 251

Eski doru bargir	1	Eski doru bargir	1
Doru at	1	Def'a eski doru	1
Def'an doru beygir	1	Yeni doru bargir	1
Yeni doru at	1	Yeni kula bargir	1
Yeni ala bargir	1	Eski dolu bargir	1
Bir sekve kefereden alınan karyağdı bargir	1	Cem'an	15
Kürt Mehmet Ağa'dan alınan kırat	1	Semer	6
Bir aded kefereden alınan siyah bargir	1	Belleme	14
Eski doru bargir	1	Eğer	3
Eski kırat	1		

[44a]

İftiharu'l-emâcid ve'l-ekârim Câmîu'l-mehâmid ve'l-mekârim. El-muhtassu bi mezîd-i inâyeti'l-mülki'ddâim dergâh-ı muallâm kapucubaşlarından Kastamonu Sancağı mütesllimi Dede Mustafa dâme mecduhu ve mefâhiru'l-kuzzât vel hukâm meâdinu'l-fezâil ve'l mekârim Kastamonu ve Viranşehir sancaklarında vâki kazaların kadıları ve nâibleri zîde fazluhum ve mefâhiru'l-emâsil ve'l-akran âyân ve zâbitân ve iş erleri zîde tevkî-i refî-i hümâyûn vâsil olacak malum ola ki: Amerikalılardan mübâya'a olunmuş olan firkateynin kerestenin ikmâl-i noksanı zımmında Kastamonu ve Viranşehir sancaklarından bâ-emr-i şerîfim tertib olunan bin dokuz yüz kırk yedi kıta ecnâs keresteden livâeyn-i mezbûreyn ahalisi beynlerinde kîl-u kâl olmamak için Kastamonu hissesi başka Viranşehir hissesi başka tefrik olunması hususları mukaddema sen ki mütesellim-i mumailiyhimsin tarafından bâ-alîza-i lede'l-inhâ kereste-i mürettebe-i mezkûreden livâeyn-i mezkûreyn hisselerinin Dersâadet'imde

tefriki mümkün olmadığından Anadolu sâhilinde inşâ oluna gelen Süfûn-u Humâyunum keresteleri livâeyn-i mezbûreyn kazalarına tevcihle tevzî ve taksim olunagelmış ise kereste-i mezkûrenin dahi ol vechile tevzî^c ve taksim-birle kat^c ve nakli te'kid isti'câlini hâvi sana hitaben bundan akdem ısdar ve tısyar olunan emr-i şerîfim lâzımı'l huzur muvâcehesinde lede'l kıraat kereste-i mürettebe-i mezkûrenin tarafeyn rızâsıyla yedi sehm itibar olunub marifet-i şer^c ve cümle ittifakıyla beş sehm-i Kastamonu ve iki sehmi Viranşehir sancakları kazalarına tevzî^c ve taksim olunarak zikr olunan kerestenin bin üç yüz doksan yedi kıt^cası Kastamonu Sancağı hissesine ve beş yüz elli kıt^cası Viranşehir Sancağı hissesine isabet etmiş olduğu ve kereste-i mezkûrdan elli kadem yirmi pusda omurga, otuz sekiz kadem on sekiz pusda meşe koğuş tabir olunan iki cins kerestenin livâeyn-i mezkûreyn ciballerinden bulunub bulunamayacağı meşkûk idüğünden hisse olan ciballere memurlar irsâliyle tahrîsine tesbit olunub bundan böyle keresteyi bir taraftan kat^c ve iskeleye tenzîl ve Dersââdet'e müteahhid olmuş oldukları bu def'a bâ ârifeye ve îlam Dersââdet'ime tahrîr ve inhâ olunmakdan nâşi kuyud-u lâzimesi ba^cde'l ihrac iktizası hâlen Tersâne-i Âmirem müdürü iftiharu'l emâcid ve'l-ekârim Mehmet Bey dâme mecduhu'dan lede'l-isti'lâm mezkûru'l-mikdar kereste Tersâne-i Âmiremde Fırkateyn-i Humâyunum inşâsı için müretteb olduğuna binâen câbellerine mütâbık olmak üzere bir kıt^cası geriye kalmayarak tamamen ve serîan kat^c ve nakl-i lâzimededen ve emr-i irâde-i seniyye-i şâhânemden idüğü nümâyân olmağla bu suretde zikr olunan arife ve îlam me'lleri kayd-ı bâlâsına şerh verilecek ol vechile sur^cati kat^c ve nakli bâbında te'kidten isti'câli hâvi emr-i şerîfim ısdârı icabı maslahattan idüğünün bâ-takrîr lede'l arz mucibince emr-i şerîfim ısdârı hususuna irâde-i seniyyem taalluk idüb ol vechile zikrolunan arz ve îlam me'lleri kayd-ı bâlâsına şerh verdirmiş olmağla ber-vech-i muharrer amel ve harekete mübâderet ve mezid-i sa'y ve gayret eylemek fermânım olmağın te'kidten ve isti'câli hâvi emr-i âlişânım ısdar ve irsal olunmuşdur. İmdi vüsûlünde keyfiyet-i irâde-i aliyyem mantûk-u emr-i şerîfîmden malumun oldukda fermânım olduğu ve mukaddem ve bu defa sâdır olan evâmir-i şerîfem mûciblerince livâeyn-i mezkûreyn müretteb olan mezkûru'l mikdar kereste, Tersâne-i Âmiremde Fırkateyn-i Humayunum inşâsı için müretteb olduğundan fermânımca surat-i kat^c ve nakl-i lâzime'den ve irâde-i seniyye-i şâhânem muktezâsında idüğüne binâen kereste-i mezkûrun bir kıt^cası geriye bırakılmayarak ciballerine [44b] mutâbık ve muvâfeti olmak üzere marifeti ve marifet-i şer^c ve cümle marifet ve ittifakıyla tamamen ve

serîan kat^c ve bir taraftan iskeleye tenzîl ve peyder-pey sefâniye tahmîlen Dersââdet'ime irsal ve Tersâne-i Âmirem'e nakl ve tavsîli husûsuna sa^cy ve kavî gayret ve dikkat eylesiz ve siz ki kuzzât ve nüvvab ve âyân ve zâbitân ve sâir iş erleri mumâileyhimsiz. Siz dahi müceb-i emr-i şerîfimle amel ve hareket ve hilâfından emrim ve hareket-i teczizden ittika eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki: Hükmü şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşruh üzere şeref-yâfta-i sudûr olan işbu emr-i şerîfi celîlu's-şân vâcibu'l it-tiba ve lâzimu'l- imtisâlimin mazmûn-u münîfi üzere âmil olasız. Şöyle bilesiz. Alamet-i şerîfeme itimad kilasız. Mahrûse-i Kostantınıye

[44b/91]

İftiharu'l-emâcid ve'l-ekârim câmiu'l-mehamid ve'l-mekârim el-muhtassu bi mezîd-i inâyetil mülkid-dâim dergâh-ı muâllâm kapucubaşlarından hâlen Bolu Sancağı mütesellimi Emin Bey ve Viranşehir Sancağı mütesellimi Dede Mustafa dâme mecduhuma ve mefâhîru'l-kuzzât ve'l-hukkâm meâdinü'l-fezâil ve'l-kelam. Bolu ve Viranşehir sancaklarında kain kazaların kadıları ve nâibleri zîde fazlulum ve mefâhîru'l emâsil ve'l-akran âyân ve voyvodoân ve vücûh-u memleket ve sâirler zîde kadruhum tevkî-ı refî-ı humayunum vâsıl olacak malum ola ki: Esbân-ı şâhânem me'kûlatı ve âsâkir-i muntazama-i şahanemin rûz-ı hızır tayinâtları nakli ve sâir umûru mühimmede istihdam olunmak üzere ıstabl-ı Âmirem ve Yanbolu ahırlarında mevcut bulunmak için beher katarı beşer re's istira'nın mübaya^cası hususu emr-i fermân-ı şâhânem iktizasından idüğüne binâen zikr olunan ıstır'a'nın sâbık-ı misillû müretteb olan mahallerden tobra semer ve mühimmât-ı sâiresiyle mübaya^cası için emr-i şerîfim ısdarı hususu mîr-i ahûr-u şehriyârânem Hüseyin Bey dâme mecduhu tarafından bundan akdem ka^cde'l inhâ Bolu Sancağı'nda vâki kazalardan beher katarı beşer re's olarak katarına yüz yirmi beş ve Âsitâne-i Devlet-i Âşiyânem vüruduna kadar nafaka-bahâ olarak on ikişer buçuk kuruşdan lâzım gele bahalarından nisfi peşin ve nisfi diğeri hîn-ı vürûdunda hazîne-i âmiremden verilmek üzere yirmi beş katar iştiran mübaya^ca oluna geldiğinden mezburu'l-mikdar ıstiran-ı ber minval-i muharrer icab eden bahası Hazine-i Âmirem'den îta olunmak üzere livâ-i mezburdan mübaya^ca ve irsâli bâbında işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı rebîu'l ûlasında ısdâr ve tisyâr olunan emr-i şerif Bolu mahkemesine lede'l-vûrud feth ve kırâ^cat olundukda ez kâdîm bu misillû matlûb-u şâhânem zuhurunda Viranşehir Sancağı dahi Bolu ile ittifaken ita

edegeldikleri ve bu tertib ile tertîbât-ı atîkanın bir aynı olduğundan emr-i şerîf-i mezkûrda Viranşehir sancağı zikr olunmamak hasebiyle istiba [45a] olduğundan vakîc keyfiyetde sen ki mütesellim mîr-i muma ileyhsin. Tarafına îma ve iş'ârî hususunun bu defa bâ-ârıza ve îlam Dersaâdet'ime tahrîr ve inha eylediğin ecilden emr-i şerîf-i mezkûr kaydı ba'ede'l-ihrac iktizası suâl olundukda mine'l-kadîm Bolu Sancağı'na Viranşehir dâhil olarak otuz bu kadar kazayı muhtevi olup sâbıklarda sefer-i humâyûn için mekkâri ve bu makûle tertîbat vuku'unda yalnız Bolu deniziyle tertib olunagelüb usûlû kadîmine nazaran bu defa dahi ol vechile emr-i şerîfim verildiği kuyuddan müstefad olmağla bu sûretde zikr olunan istidan-ı kadîm ve Bolu mahkemesi sicillatında mukayyed olduğu vechile livaeyn-i mezkûreynin hâvi olduğu bi'l-cümle kazalardan tadil ve tesviye, şurut vechile tevzîc ve tahsil olunmak üzere te'kid ve isti'câli hâvi emr-i şerîfim isdarı iktiza eylediği mevkûfattan der-kenâr olunarak mucibince emr-i şerîfim isdarı hususuna irade-i aliyem taalluk etmekle ber-vech-i muharrer amel ve hareketle îtina ve dikkat eylemek fermânım olmağın te'kidten isti'câli hâvi iş bu emr-i âlişânım isdar ve irsal olunmuştur. Keyfiyet-i irade-i seniyyem mantûk-u emr-i şerîfîmden malumun oldukda fermânım olduğu ve mukaddem ve bu defa sâdır olan emr-i şerîfim mefâdi üzere zikr olunan istidane kadîm ve Bolu mahkemesi sicillatında mukayyed olduğu vechile livaeyn-i merkumeynin hâvi olduğu bi'l-cümle kazaların marifetin ve liva-imezbur mütesellimi mumaileyh marifeti ve marifet-i şer' ve cümle marifet ve ittihadıyla tadil ve tesviye şurûtuna riâyet ile tevzî ve taksim olunarak tuvânen ve kuvvetli olmak ve sâlifu'z-zikr bahâlarının nısf-ı memuru yedinden ahz ile nısfı diğeri Dersaâdet'imde te'diye kılınmak üzere tamamen ve kâmilen tedârik ve ihraç ve serîan ve âcilen bu tarafa sevk ve ihraç olunması emrine sar-ı nakdine gayret eyleyesin ve sen ki mütesellim ve kuzzât ve nüvvâb ve âyân ve voyvadağân memleket mûma ileyhim ve sâirlersiz siz dahi müceb-i emr-i şerîfimle amel ve harekete ihtimam ve dikkat ve mugayir-i emr-i hareketten begâyet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki: Hükmü şerîfimle vardıkda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfta-i sudûr olan iş bu emr-i celîlu's-şân vacibu'l-ittiba ve lâzimu'l-imtisâlimin mazmûn-ı münîf-i birle âmil olasız. Şöyle bilesiz alamet-i şerîfeme itimad kılasız . Tahrîren filyevmi's-salis ve'l-ısrîn min şehri-i cemaziye'l-ûla li-sene ihdâ ve hamsîn ve mieteyn ve elf.

Mahruse-i Kostantınıye

[45b/92]

Hisse-i liva-i Viranşehir

53 re's esterâne

Hizmet-i mübâşiriyeden hisseleri 5250 kuruş esbân-ı şâhâne me'kûlatı ve asâkir-i muntazama-i mülûkânede zûmre tayinatları nakli ve sâir umûr-u mühimmeden kullanılmak üzere Istab'l-ı Âmire ve Yanbolu ahırlarında mevcut bulunmak için beher katarı beşer re's olarak tuvanan ve genc olmak semer ve takım ve yular ve torbalarıyla beher takarına yüz yirmi beş kuruş fiyat-ı mîrileriyle ve nafaka bahaları on ikişer buçuk kuruşdan nısfı peşin nısfı diğer mahalline hîn-ı teslîminde verilmek üzere Bolu ve Viranşehir sancaklarından bâ-emr-i âli müretteb ve matlub buyurulan yüz yirmibeş re's isti^cdan ile hizmet-i mübâşiriyesi hâlen livâ-i Bolu mütesellimi Serbevâbîn Dergâh- Âli utufetlü es-Seyyid Mehmet Emin Bey Efendi re'y ve marifeti ve marifet-i şer^c ve cümle vücuh ittifakıyla bi't-tadîl ve't-tesviye tevzî ve taksîm olundukda gayr-i ez hisse-i livâ-i Bolu Viranşehir Sancağı hissesine ber-vech-i bâlâ elli üç re's istidan ile hizmet-i mübâşereyesinden dahi beş bin iki yüz elli kuruş isabet eylediği medîne-i Bolu mahkemesinden pusula olundu. Fî 13 Cemaziye'l-âhir sene 251

[45b/93]

Medîne-i Zağferanborluda ser-zişân şeri mübâyan fazîletlü, semahatlü efendi zîde ılmuhu ve kıvetü'l-emâcid ve'l-âyân. Muhavvel uhdemiz olan Viranşehir sancağının umûr-u mütesellimliğini hüsn-û idâre için bu defa tarafımızdan vekil nasb olunan Sehâvetlü Ali Ağa zîde mecduhu ve mefâhiru'l-emâsil ve'l akran zîde kadruhum inhâ olundukda bundan akdem mütesellim vekîli olan izzetlü Muslihiddin Ağa hasbe'l-îcab tebdîliyle saâdetlü Ali Ağa hüsn-ü sülûk ashabından olduğu meczum olmakdan nâşi bi'l-intibah mumaileyh vekil nasb ve tayin kılınmış olmağla şer-i şerîf ve kanun-u emr-i münîfe muvâfık re'yi savabına mütabeat iderek kâffe-i mehâm-ı seniyye ve matlûbat devlet-i aliyye ve masalih-i fukaranın tanzîm ve temşîtime bi'l-ittifak kemâl-i ihtimam ve gayret ve hilâf-ı emr-i bâri ve mugayir-i rızây-ı cenâb-ı pâdişâhî ve rızamıza münâfî bir ferde (...) vukû'a getirmekden tevakkî ve mübâadet

olunmak bâbında şeref-sudûr buyurulan buyurular şâmilleri vürûd itmişdir. Kuvide aslu'l kayd fi 18 Recep sene 51

[46a/94]

Hacı Halil mahallesinden Kökcû kerimesi Fâtımâ binti Ahmed nâm hatun malından ifraz idüb Medine-i Taraklıborlu çarşısında vâki^c sarraclar içinde bir tarafı dünyalı Hacı Ömer Dükkânı ve bir tarafı vakfin olub mahalle-i mezburda vâki^c Çelebioğlu çeşmesinin tamir ve termîmine dükkân-ı mezkûrun îcârını sarfa mütevellî olmadığından mahalle-i mezbûr ahalisinden mevsûku'l-keîâm kimesneleri ihbârıyla Kût Mehmet Ağa mütevellî nasb ve tayin olunub yedine hûccet-i şerîyye verilmiş olduğu kayd-ı şehr fi gurre Recep sene 251

[46a/95]

Der-i devlet-i mekîne arz-ı dâî kemîneleridir ki Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye'den Zağferanborlulu Emin veledi Feyzi'nin İstiranca'da vâki olan muharebede sağ omuzu başından obüs isabetiyle kolu gitmiş ve külliyyen amelden sâkıt olmuş olduğundan inâyet-i şâhâne olarak beher şehr otuz kuruş tekâüdlük vazifesi ihsan-ı humayun buyurulan iki yüz kırk beş senesi Zilhicce'ti's-şerîfesi yirmi birinci günü tarihiyle müverreh olan berât-ı şerîf-i âlişân tarihi kaydı mucibince sene-i mezbûre mâh-ı mezbûrun yirmi birinci elli senesi Zilkade-i şerîfe yirmi birinci gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mahiyeleri verilmiş olduğu sicill-i mahfuzda mukayyed olub sene-i mezbûre mâh-ı mezbûrun yirmi birinci gününden iş bu tarih-i îlam gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbûr yedine verilmesi îcab eden mâhiyeleri beher şehr otuz kuruşdan on aylık cem^can üç yüz kuruş dahi hâlen Viranşehir Sancağı Mütesellim vekîli utufetlü Ali Ağa kulları mütekâ'id-i mezbûr kulları yedine te'diye edüb ve mütekaid-i mezbur kulları livâ-i mezburda vâki^c Keçinos kazasına tâbi^c Dive divanından Otoscak oğlu Emin veledi Feyzi kâr-u kesbe iktidarı olmayub evkat-ı hamsede duây-ı devam-ı ömr-i devlet-i hazret-i zillullâhiye ed^cıye-i hayriyesiyle müdâvemet üzere olduğu bi'l-iltimas pâye-i serîr-i âlâ'ya arz ve îlam olundu bâkiyu'l-emr li hazreti men-lehü'l-emrindir. Hurre fi'l-yevmi'l ihdâ ve ısrîn min şehr-i şâbânîl muazzam lisene ihdâ ve hamsîn ve mieteyn ve el fi 21 Şaban sene 251

21 Cemaziye'l-âhir sene 252'ye kadar 11 aylık 330 kuruş. Fi 21 Cemâziye'l-âhir sene 253'e kadar 12 aylık 360 kuruş Asâkir-i Mansûresinden i'ta'sına ilam-ı şehir 55 senesi Saferu'l hayrın 21. gününe kadar 20 aylık 30 kuruştan cem'an [600 kuruş] ilam-ı şehir

[46b/96]

Der-i devlet-i mekîne arz-ı dâi kemîneleridir ki Âsâkir-i Mansûre alaylarından on dokuzuncu alayın birinci taburunun dördüncü bölümünde ikinci onbaşının birinci neferi Viranşehirli Osman veledi Hüseyin Konya muharebesinde sağ kolunun koltuğu altından kurşun isabetiyle yaralanmış ve sağ eli dahi sâkıt olmuş olduğuna binâen kendisine beher şehir yirmişer kuruş tekâüdlük vazîfesi ihsân-ı humâyun buyurulan berât-ı şerîf-i âlişan tarihi iki yüz kırk dokuz senesi Rebîu'l-ûla'nın dördüncü günü olup sene-i mezbûre mâh-ı mezbûrun dördüncü gününden iki yüz elli senesi Zilkâde-i şerîfesi dördüncü gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri bâ-ilâm-ı şerîyye verilmiş olduğu sicill-i mahfuzda mukayyed olup sene-i mezburdan işbu tarihi ilam gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri beher şehir yirmi beşer kuruştan on aylık cem'an iki yüz kuruş dahi hâlen Viranşehir Sancağı mütesellim vekili utûfetlü Ali Ağa kulları mütekaid-i mezbûr kulları yedine tediye edüb ve mütekâid-i mezbûr kulları kaza-i mezburda rençberlik ile meşgul olarak evkat-ı hamsede duây-ı devam-ı ömr-i devlet-i hazret-i zillullâhiye edîye-i hayriyesiyle müdâvemet üzere olduğu bililtimas pâye-i serîr-i âlâ'ya arz ve ilam olundu. Bâkiyu'l-emr li-hazreti men-lehü'l-emrindir. Hurrîre fi'r-râbi' min şehir-i Ramazani'l-mubarek li sene ihda ve hamsîn ve mieteyn ve elf.

Fi 4 Rebîu'l-âhir sene 251.

252 senesi Şevvalül mükerrerem 4. gününe kadar ilam-ı şehir

[46b/97]

Der-i devlet-i arz-ı dâi kemîneleridir ki Asâkir-i Mansûre tertibine onbaşılardan Zağfiranborlulu İsmail Atina'da tayin götürür iken düşüb fitık illetine mübtelâ olmuş olduğundan nazar-ı şefkat-i hazret-i zillullâhiye mazhariyetle kendüye emsâli misillü beher şehir on kuruş tekâüdlük vazifesi ihsan-ı humâyun buyurulan iki yüz kırk altı

senesi Cemâziye'l-ûlasının ondokuzuncu günü tarihiyle müverreh verilen berât-ı şerîf-i âlişan tarihi kaydı mucibince mütekaid-i mezbur yedine verilmesi icab eden mâhiyeleri bâ-ilâm-ı şerîyye iki yüz elli senesi Receb-i şerîfinin on dokuzuncu gününe gelinceye değin verilmiş olduğu sicill-i mahfuzda mezbûrun ondokuzuncu gününden işbu tarih-i îlam gününe gelinceye değin mütekaid-i mezbûr yedine verilmesi icab eden mahiyeleri beher şehir on kuruştan on sekiz aylık cem'an yüzseksen kuruş dahi hâlen Viranşehir Sancağı mütesellim vekili utüfetlü Ali Ağa kulları mütekaid-i mezbur yedine tediye idüb ve mütekaid-i mezbur kulları medîne-i mezbûresinden Hüseyin Kethûda mahallesi ahalisinden Abdullah beşe oğlu İsmail b. Halil mahallesinde sâkin evkat-ı hamsede duây-ı devam-ı ömr-i devlet-i hazret-i zillullâhiye ed^cıye-i Hayriye üzere olduğu bi'liltimas pâye-i serîr-i âlâ'ya arz ve îlam olundu. Bâkiyû'l-emr tâsi^c aşara min şehir-i Zilhiceti's-şerife li-sene ihdâ vehamsîn ve mieteyn ve elf.

Fî 9 Rebîulâhir sene 1251

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. 2119 NUMARALI SAFRANBOLU ŞERİYE SİCİLİ

4.1. 2119 Numaralı Safranbolu Şeriye Sicilinin Özeti

HÜKÜM	KONU
1	Taraklıborlu Şehrinin Bulak köyünde Musli Beşe Oğlu Mehmed'in Veraseti
2	Viranşehir sancağı kazalarında kayıtlı herbir hâne için 77'şer kuruş olarak ödemesi gerken kalyoncu bedeli
3	Viranşehir Sancağında devlet hizmeti için ayrılan değişik kalemlerdeki masrafın kayıt defteridir.
4	Zağfiranborlu Sancağı'na bağlı kazalara verilen kalyoncu bedelinin kuruş ve para değerinin kayıdır.
5-6	Kapucubaşlarından Hüseyin Ağa'nın tuttuğu değişik kalemlerde muhasebe defter kayıdır.
7-8	Beydereğli sahasında yapılan Kalyonu Humayun'un kereste bedelidir.
9	Taraklıborlu kazasınınmahalle ve köylerine taksim edilen bakmakla yükümlü oldukları 302 askerinin defter kayıdır.
10	Taraklıborlu da Kahveci Salih'e teslim edilen kanca, balta ve çeküç'ün defter kayıdır.
11	Taraklıborlu kazasının kaymakamına verilen özel şartnamenin defteridir.
12	Viranşehir Sancağına verilen Hızarcı'nın yani ağaçları kesen kişilerin kazalara taksimi defteridir.
13	Beydereğli sahasında yapılan Kalyon-u Humayun kereste bedellerinin İstanbul'a gönderilen defter kayıdır.
14	Hüseyin Ağa'nın oğlu Molla Ağa'nın kazalara gönderdiği kerestenin kuruş olarak değerinin tutulduğu defter kayıdır.
15	Viranşehir Sancağı kazalarında yaşanan âyân ve muhtarların Borlu'daki meclise gelmeleri ile ilgili defter kayıdır.
16	Viranşehir Sancağının sahil kazalarının dışındaki askerinin masrafının tutulduğu defter kayıdır.
17	Askeri Taburların masrafının hazineinden karşılanacağını beyan eden defter kayıdır.
18	Taraklıborlu kazasının sicil defter kayıdır.

19	Kasım ayı itibariyle Taraklıborlu Kazasında her bir hânenin 575 kuruş 24 para olarak ödemekle yükümlü olduğu meblağın kayıt defteridir.
20	Kasım ayı itibariyle Taraklıborlu kazasında her bir hâne için ödemesi gereken meblağın ferman kaydıdır.
21	Defter Nâzırı es-Seyyid Hasan'ın maliyeye verdiği harcama emrini içeren defter kaydıdır.
22	Viranşehir Sancağından 20 askerin Tersâne emrine gönderildiğini beyan eden defter kaydıdır.
23	Askerin masrafı olarak 100 kese akçenin Viranşehir kazalarından senede iki taksid ile alınmasının ferman kaydıdır.
24	Zağfiranborlulu Mustafa oğlu Mehmed'in askerden aldığı izin belge kaydıdır.
25	Viranşehir Sancağının sahil kazaları dışındaki yerlerden cihad yardımı olarak 100 kese akçenin ilk taksidinin ödenmesine dair tutulan defter kaydıdır.
26	Kastamonu ve Viranşehir sancaklarına ödenmesi gereken meblağın tahsili hususunu içeren defter kaydıdır.
27	Taraklıborlu şehrinde Halil Ağa nâmındaki kimsenin beraber ticaret yaptığı kimse ile aralarındaki ilişkiyi ifade eden defter kaydıdır.
28	Kastamonu ve Viranşehir sancaklarındaki kazalara Rum illerinden gelen pirincin kayıt altına alındığı defter kaydıdır.
29	Viranşehir Sancağı kazalarında cihad yardımı olarak 100 kese akçenin iki taksid ile ödenmesini içeren defter kaydıdır.
30	Anadolu ve Rumelideki devlet görevlilerinin uyması gereken kuralların mahkeme kaydıdır.
31	Yazıköylü Topal İsmail ve kardeşi akrabaları ile aralarında geçen arazi anlaşmazlıklarını ifade eden defter kaydıdır.
32	Taraklıborlu Şehrinde Feyzullah oğlu İsmail'in kardeşleriyle birlikte annelerinden kalan malın taksimi kayıt defteridir.
33	Yazıköyde Hasan Efendi'nin kızı Ayşe Hanımın oğlu İsmail'e bıraktığı malın kaydıdır.
34	Tokatlı köyünden vefat eden Bal oğlu Osman'ın bıraktığı malın kaydıdır.
35	Camioğlu mahallesinden Ayşe Nâm Hatun'un İbrahim'e kiraya verdiği değirmenin kira gelirinden bir kısmı Musalla Camii'nin senelik 3 mumunun karşılanması isteğine dâir vakfiyesi.

36	Karahisar-Şarki Sancağından Üsküp kazasına tabi Kızılca Divanında ölen Taraklıborlu'lu Salaçoğlu Habib'in defter kaydıdır.
37	Hassa ordusundan emekli olan Zağfiranborlu'lu Çavuş Emin'in emeklilik ilamıdır.
38	Padişah tarafından emirleri içeren kayıt defteridir.
39	Kastamonu ve Viranşehir Sancaklarında satılacak olan Altınların fiyatlarının kayıt defteridir.
40	Viranşehir Sancağı kazalarının hisselerine dağıtılmak üzere ayrılan kuruş ve para miktarının defter kaydıdır.
41	Hüsrev Mehmed Paşa'nın Binbaşılık rütbesine yükselişinin ilâmıdır.
42	126 askerin Taraklıborlu Şehrinin mahalle ve köylerine taksim edildiği defterin kaydıdır.
43	Viranşehir Sancağındaki tüm askeri birliklerin teknolojik olarak eksikliklerinin giderilmesi ve dini yönden de canlı tutulmasına dair tutulan defter kaydıdır.
44	Zağfiranborlulu Yüzbaşı Hüseyin'in Orduda görevli iken 1249 senesinde hastalanması sonucu emekli edinmesini konu edinen defterin ilam kaydıdır.
45	Zağfiranborlulu Hasan oğlu Mustafa'nın Konya muharebesinde sağ bacağından yaralandığı için emekli edilmesini konu edinen defterin ilam kaydıdır.
46	Eflâni Ulugeçit köyünden Onbaşı Osman'ın Ağrıbozda Osman Kızıl Yokuş kavgasında yaralanması sonucu emekli edilmesini konu edinen defterin ilam kaydıdır.
47	Devletin gümrük işlerine, vergilere, gümrük memurlarına dair verdiği emir ve kayıtların ilam kaydıdır.
48	Devletin gümrük işlerine, vergilere, gümrük memurlarına dair verdiği emir ve kayıtlarına ilam kaydıdır.
49	Taraklıborlu kazasına bağlı Kuzyaka köyünde oturanların isimleri hakkında tutulan defter kaydıdır.
50	Zağfiranborlulu Hacı Ahmed'in askerde Vapur iskelesinde karakol beklerken yaralanmış olduğundan emekli edilmesini konu edinen defterin ilam kaydıdır.
51	Bartınlı İbrahim askerde Maraş Muharebesinde iki kolundan misket isabet ederek sakat kaldığı için emekli edilmesini konu edinen defterin ilam kaydıdır.

52	Zağfiranborlu'lu Mehmed'in askerde gözlerinden hastalandığı için emekli edilmesini konu edinen defterin ilam kaydıdır.
53	Viranşehirli Arif'in askerde sol dizinden kılınç isabetiyle yaralandığı için emekli edilmesini konu edinen defterin ilam kaydıdır.
54	1250 senesinde tahsil edilmek üzere Viranşehir Sancağında Hızır ve Kasım aylarına ait değişik kalemlerdeki meblağın kuruş olarak yazıldığı defterin kaydıdır.
55	1250 senesinde Kastamonu ve Viranşehir Sancaklarının ödemesi gereken 339429.5 kuruşun tahsiline dair padişah ferman kaydıdır.
56	Şehabeddin kazasına bağlı Kuzviran köyünden bazı kimselerin öşr vergisini vermediklerine dair defter kaydıdır.
57	Karadenizli Hasan'ın askerde Kızılyokuş kavgasında sağ bacağından yaralandığı için emekli edilmesini konu edinen defterin ilam kaydıdır.
58	Ali Ağa'dan Taraklıborlu Şehrinde oturan her hâneye verilen kuruş ve para miktarının ilam kaydıdır.
59	Zağfiranborlu şehrinde ticaret yapan özellikle Kasap esnafın karşılaştıkları zorlukların çözümüne dair tutulan defter kaydıdır.
60	Zağfiranborlulu Emin'in askerde Atina kal'a dîvarına taş taşırken hastalandığı için emekli edilmesini konu edinen defterin ilam kaydıdır.
61	Zağfiranborlulu Osman'ın askerde kelefçe savaşında hastalandığı için emekli edilmesini konu edinen defterin ilam kaydıdır.
62	Zağfiranborlulu İbrahim askerde Atina'da hastalanarak sağ başından yaralanmış olduğu için emekli edilmesini konu edinen defterin ilam kaydıdır.
63	Zağfiranborlulu Mehmed oğlu Mehmed'in askerde Varna'da savaşta yaralandığı için emekli edilmesini konu edinen defterin ilam kaydıdır.
64	Bolu ve Viranşehir Sancaklarından üç anbarlı resminde yapılmakta olan gemiye kereste gönderilmesini emreden ferman kaydıdır.
65	Yapılmakta olan üç anbarlı ismindeki gemi için Viranşehir Sancağının kazalarının her birinden gönderilen kerestenin miktarlarını konu edinen defterin ilam kaydıdır.
66	Yazıköyden ölen Narif oğlu Halil'in oğlu Halil'in mirasçılarını konu edinen defterin ilam kaydıdır.
67	Zağfiranborlulu Mustafa'nın askerde Eminlik savaşında hendekten düşüp yaralandığı için emekli edilmesini konu edinen defterin ilam kaydıdır.

68	Kocaili, Kastamonu, Bolu ve Eskişehir Sancakları'nda Enfiye satışı ile ilgili uyulması gereken kuralları belirten defter kaydıdır.
69	Viranşehir Sancağı'nda Enfiye satışı ile ilgili uyulması gereken kuralları belirten defter kaydıdır.
70	Kastamonu ve Viranşehir Sancakları'na gönderilecek kerestenin ayrı ayrı taksimi konularını belirten defterin kaydıdır.
71	Amerikadan satın alınan kerestenin Kastamonu ve Viranşehir sancaklarına taksim olunmasını emreden ferman kaydıdır.
72	Kastamonu mahkemesinden çıkan karar gereği Viranşehir Sancağına verilmesi gereken kereste kaydıdır.
73	Zağfiranborlulu Mustafa oğlu Osman'ın askerde hastalandığı için emekli edilmesini konu edinen defterin ilam kaydıdır.
74	Beydereğli sahasında yapılan kerestenin Bolu ve Viranşehir Sancaklarına dağıtılmasını konu alan defter kaydıdır.
75	Bolu mahkemesinden çıkan karar gereği Viranşehir Sancağı'na verilmesi gereken kereste kaydıdır.
76	Beydereğli sahasında yapılan gemi için kerestenin yetmemesi durumunda Bolu ve Viranşehir Sancakları'ndan temin edileceğine dair kayıttır.
77	Borlu kazasının mahalle ve köylerinin Beydereğli sahasında yapılan gemi için göndermesi gereken kuruş ve para olarak bedelinin kayıt defteridir.
78	Devletin darphanesinin dışında basılan Altınların tenekeden yapıldığını ve bunları yapanları cezalandırılacağına dair ferman kaydıdır.
79	Kalyon-u Humayun'un tamiri için gerekli olan kereste çeşitlerinin ve nerelerden temin edileceğini belirten defter kaydıdır.
80	Üç anbarlı Mahmudiye gemisinin tamiri için Viranşehir Sancağı kazalarından temin edilen Paracoli Kebir kerestenin her bir kaza için adedini belirten defter kaydıdır.
81	1251 senesi içinde tahsil edilmek üzere Kalyoncu Bedeli olarak Viranşehir Sancağına bağlı kazaların ödemesi gereken kuruş ve para miktarını belirten defterin kaydıdır.
82	1251 senesi içinde tahsil edilmek üzere Kalyoncu Bedeli olarak Taraklıborlu kazasının ödemesi gereken kuruş ve para miktarını belirten defterin kaydıdır.
83	Zağfiranborlulu Osman'ın askerlik görevini yaparak memleketine gitmek için aldığı üç aylık tutulduğu defter kaydıdır.

84	Tersane hazinesine verilmek üzere bir meblağın yarısı Kasımda diğer yarısı dört ayda tahsili konusunda Viranşehir Sancağı'ndaki kazalara gönderilen ilam kaydıdır.
85	Zağfiranborlulu Solgan oğlu Veli'nin Atınada Menlek kavgasında karakol beklerken sol koluna nüzul indiği için emekliye sevk edilmesinin ilan kaydıdır
86	Zağfiranborlulu Hasan oğlu İsmail'in askerlikten muaf olduğuna dair izin ve ruhsat belgesinin ilâm kaydıdır.
87	Bolu Sancağı mütesellimi Emin Bey Tüfenk kundaklığı için gerekli olan malzemenin temini için çıkardığı pusula kaydıdır.
88	Bolu Sancağı dahilinde Tüfenk kundaklığının Gürgen ağacından yapılacağına dair Taraklıborlu mahkemesinin pusula kaydıdır.
89	Yirmi beşbin adet Tüfenk kundaklığının beş kazadan karşılanmasına dair ilam kaydıdır.
90	1251 senesinde Hacı Osman'ın Hacı Mehmed Ağa'ya teslim ettiği At ve beygir, eğer ve belleme ve semer takımlarının defter kaydıdır.
91	Yanbolu ahırlarında lazım olan malzemenin temini ile ilgili ferman kaydıdır.
92	Yanbolu ahırlarında lazım olan malzemenin fiyatlarını belirten ferman kaydıdır.
93	Ali Ağa'nın Viranşehir Sancağına mütesellim vekili olarak tayin edildiğine dair ilam kaydıdır.
94	Hacı Halil mahallesinden Kökcü kerimesi Fatma binti Ahmedin malından vakfettiği Taraklıborlu çarşısında bulunan Sarraçlar içindeki Çelebioğlu Çeşmesinin tamir ve bakımları için Mehmet Ağa'nın mütevellî olarak tayin edilmesine dair defter kaydıdır.
95	Zağfiranborlulu Emin oğlu Feyzi'nin İstirancada bir muharebede sağ omuzundan yaralandığı için emekli edilmesinin defteri ilam kaydıdır.
96	Viranşehirli Osmanoğlu Hüseyinin Konya savaşında sağ kolundan yaralandığı için emekli edilmesinin defteri ilâm kaydıdır.
97	Zağfiranborlulu İsmail'in Atınada tayın götürürken hastalandığı için emekli edilmesinin defteri ilan kaydıdır.

4.2. 2119 Numaralı Safranbolu Şeriye Sicilinin Genel Değerlendirilmesi

Şeriye sicilleri, Osmanlı Devleti'nde bir idari birim olan kazalarda görev yapan ve kazanın adlî ve mülkî amirliğini yürüten kadıların, bu görevleriyle ilgili olarak tuttıkları mahkeme defterleridir. Şeriye sicilleri, sadece yargı yetkisi ile sınırlı olmayıp, günümüzde ki bir çok kamu hizmetlerini de ifa yetkisine sahip olan kadıların; verdikleri kararları, tuttıkları zabıtları ve bunlara ilaveten, devletin yüksek makamlarına yaptıkları her türlü idari, siyasi ve hukuki yazışmaları da ihtiva eden tarihi vesikalar ve defterlerdir. İşte bizim çalıştığımız sicil defteri de Safranbolu'nun o dönemki fotoğrafının alınması açısından son derece önemlidir. Defterimizde geçen konular 3 ana başlık altında toplanır.

Veraset, Kereste Temini ve emekliye ayrılan askerlerin durumu

Veraset:

Miras konularını ve ilgili davaları ve sonuçlarını kapsar. Defterimizde konu ile ilgili 6 örnek vardır. Mesela

Taraklıborlu Şehrinde Feyzullah Oğlu İsmail'in kardeşiyle birlikte annelerinden kalan malın taksimi kayıt defteri
Yazıköyde Hasan Efendi'nin kızı Ayşe Hanımın Oğlu İsmail'e bıraktığı malın kaydı
Tokatlı köyünden vefat eden Bal Oğlu Osman'ın bıraktığı mal kaydı
Yazıköyden ölen Narif Oğlu Halil'in mirasçılarını konu edinen edferin ilam kaydı

Terekede geçen giysi isimleri

Aba	Dizlik	Fes	Kuşak	Kûlah	Gömlek
Sarık	Entari	Yemeni	Heybe	Şalvar	Yelek

Terekede geçen eşya ve âlet isimleri

Tencere	Sahan	Tava	Bakraç	Merhur		
Tas	Sini	İbrik	Güğüm	Kazan		
Kanca	Balta	Çekûç	Saban	Çufal	Serku	Bel
Kazma	Sac Ayağı	Tüfenk	Semer	Belleme	Eğer	

Kereste Temini:

Osmanlı Devletinin artan gemi ihtiyacının sağlanabilmesi için Amasra, Ereğli, İstanbul gibi tersanelerde yapılan gemilerin temel yapı maddesi olan kerestenin bölgeden yoğun bir şekilde temin edildiğini görmekteyiz. Bölgenin zengin orman yataklarına sahip olması, sahil ve tersanelere yakın olması kuşkusuz bölgenin tercih edilmesinin en önemli sebeplerindendir. Aynı şekilde Tüfenk kundaklarının da bölgeden temin edilen malzemelerle yapıldığı 87-88-89. hükümlerden anlaşılmaktadır.

Kereste temini ile ilgili 15 hüküm bulunmaktadır. 14, 64, 65, 70, 71, 72, 74, 75, 76, 77, 79, 80, 81, 82, 84 nolu hükümler konuyla ilgilidir.

Hüküm 64: Bolu ve Viranşehir Sancaklarından üç anbarlı resminden yapılmakta olan gemiye kereste gönderilmesini emreden ferman kaydı.

Hüküm 72: Kastamonu mahkemesinden çıkan karar gereği Viranşehir Sancağına verilmesi gereken kereste kaydı

Hüküm 89: Yirmibeşbin adet Tüfenk kundaklığının beş kazadan karşılanmasına dâir ilâm kaydı.

Gemi yapımında kullanılan kereste çeşitleri

Omurga Meşe	Koğuş Meşe	Praçol	Karaağaç	Dişbudak
Voltalı Meşe	Gürgen	Isbani?	Lata-i Kebir Meşe	

Emekliye ayrılan askerlerin durumu:

Vatanı, Milleti ve Devleti için hizmet etme düşüncesinde olan askerler değişik savaşlarda yaralanmışlar veya hastalanıp emekliye ayrılmışlardır. Hepsinin amacı görevini tam yapmak ve vatan savunmasında canını ortaya koyarak her türlü zorluğa katlanmak ve ölürsem şehid sağ kalırsam gâzi olurum ruhuyla savaşmaktır. İşte bu düşünce sebebiyledir ki Cenabı Allah bu necip milletin ordusuna dâima zaferler nasip etmiştir ve bundan sonra da edeceğine kanatımız tamdır.

Mesela 45. hükümde geçen Hasan Oğlu Mustafa Konya Muharebesinde⁶³ sağ bacağından yaralandığı için emekli edilmiştir.

Yine 51. hükümde geçen Bartınlı İbrahim Maraş Muharebesinde⁶⁴ iki kolundan sakat kaldığı için emekli edilmiştir.

Aynı şekilde 44, 46, 50, 52, 53, 57, 60, 61, 62, 63, 67, 73, 85, 86, 95, 96, 97 sayılı hükümler vatan savunmasında yaralanmış veya sakat kalmış sonunda emekli olmuş askerlerimizden bahsetmektedir.

Hepsinin yaralanması ve sakat kalmasının kayda değer sebepleri vardır.

Mesela 46. hükümde geçen Eflâni Ulugeçit köyünden Onbaşı Osman Çavuşunu kurtarmaya çalışırken Ağrıbozda Osman Kızıl Yokuş kavgasında yaralanmıştır. Adı geçen ailenin Eflâni Ulugeçit köyünden soyadı Tabak olan sülâle olduğu bilinmektedir.

Diğer bir örnek 67. hükümde geçen Zağfiranborlu'lu Mustafa Eminlik Muharebesinde hendekten düştüğü için yaralanmış, fitik hastası olmuş ve emekli olmuştur.

Diğer bir örnek: Emin Oğlu Feyzi İstirancada bir muharebede sağ omuzundan yaralanmış ve emekli edilmiştir.

Defterimizde dikkat eçeken bir konu ise 59. hükümde geçtiği üzere Kasap esnafının karşılaştığı zorluklardır. Safranbolu'ya şehir dışından gelen deri tüccarlarını devletin usul ve nizamlarına uymadığı, sahtekârlık yaparak alışveriş yaptıkları ve harç ödemedikleri tespit edilmiş ve konuyla ilgili tedbirler alınmıştır.

Başka bir örnek: 15. hükümde ki muhtarlarla ilgili konudur. Viranşehir Sancağı sınırları içindeki kazalarda yaşayan âyân ve muhtarların Taraklıborlu kazasındaki Meclis-i şer'e gelmelerinin zorunlu olması ve fikir beyân etmeleri hususu Devlet-Millet kaynaşmasına verilecek güzel bir örnektir.

⁶³ Reşid Mehmet Paşa'nın komutasındaki 60.000 kişilik Osmanlı Ordusu, Konya'da yapılan savaşta, İbrahim Paşa kuvvetlerine yenildi (21 Aralık 1832), Osmanlı Ansiklopedisi, Ağaç Yayınılık, İstanbul.1993, C.6, s.87

⁶⁴ Urfa ve Maraş taraflarını ele geçirerek Adana'ya kadar ilerleyen İbrahim Paşa Anadolu'nun güneyini kontrol altına aldı. (29 Ağustos 1832)., Osmanlı Ansiklopedisi, Ağaç Yayınılık, İstanbul.1993, C.6, s.87

Ayrıca merkezden bilgilendirme amaçlı gönderilen yazılar vardır. Hüküm 30, 38, 41, 47, 48, 78 'de geçmektedir.

Mesela 30 numaralı hükümde Anadolu ve Rumeli'deki devlet görevlilerinin uyması gereken kurallar belirtilmiştir. Anadolu'ya ve Rum ilinin üç koluna evamir-i şerîfem gönderilmiştir şeklinde ifade edilmiştir.

Diğer bir örnek Kalyoncu Bedeli olarak Viranşehir Sancağına bağlı kazaların ödemesi gereken kuruş ve para miktarı 81. hükümde belirtilmiştir. 31. Hükümde geçen arazi anlaşmazlığı mahkemeye taşınmıştır. Yazıköylü Topal İsmail'in kardeşi ve akrabası ile aralarında geçen anlaşmazlığı ve şer'î şerîfe göre çözümü konu edilmiştir.

Tüm bu açıklamalar bize gösteriyor ki defterimizdeki konular kapsamlı ve her bir hüküm kayda değer, tarihe ışık tutan bilgiler içermektedir. Kadim kültürümüz, Devlete ve Millete sadakatımız, devletteki kayıt sistemimiz gelişerek devam edecektir. Bu anlamda elimizdeki eser hem bizler hem de gelecek nesiller için bir kaynak olacaktır.

4.2.1. 2119 Nolu Şeriye Sicilinde Geçen Mahalle ve Köy İsimleri

Mahalleler			
Karaali	Hacı Evhad	Hacı Ali	Müslüman Bolat
Baba Sultan	Hacı Beyli	Kirkille	Hacı Durmuş
Cami-i Kebir	Müslüman Kıran	Çavuş	Elyanborlu
Kavak	Hacı Varşo	Halil Kethüda	Hacı Ömer
Hacı Halil	Çeşme	Tekye	Zımmiyân-ı Kıran
Köyler			
Kuzyaka	Karye-i Dâne-i Ulya	Ağaçkilise	Yacı
Bürnük	Çiftlik-i Ulya	Örencik	Çıraklar
Kılaguzlar	Çiftlik-i Süfla	Karıt	Sarıban
Kapulu	Kirpe	Elenevîran	Kızılçavıran-ı Ulya
Başköy	Kuzçakan	Akvıran	Kızılçavıran-ı Süfla
Arıcak	Çomakvıran	Oğulvıran	Konarı
Emliya	Sırçalı	Pelitvıran	Bulak
Bağlarbaşı	Mağul	Kadıbükü	Yazıköy
Tokatlı	Sorguncuk	Çerçi	
Gayza	Bostanbükü	Ilbarıt	
Karye-i Dâne-i Süfla	Karapınar	Safaralan	

4.2.2. 2119 Numaralı Şerîye Sicil Defterinde Geçen Viranşehir Sancağı Kazalarının İsimleri

Beydereğli	Borlu	Yörük	Eflâni	Ova	Ulus
Keçinos	Çarşamba	Yenice	Tefen	Zerzene	Aktaş
Kızılbil	Penşenbe	Kurukavak	Şehabeddin	Viranşehir	Amasra
Bartın					

4.2.3. 2119 Numaralı Şerîye Sicil Defterinde Geçen Para ve Değerli Takılar

Yaldız Altunu	Macar Altunu	Atik Nam Rum Altunu
Fımdık Tam	İstanbul Tam	İspâkiye Altunu
Mısır Altunu	Barbut	Sultan Mehmed Altunu
Sultan Mustafa Altunu	Safrın Altunu	Çivid adl Altunu
Napolyon Altunu	Urumci Altunu	Kum Altun
Avani Altunu	Portekiz Altunu	

4.2.4. 2119 Numaralı Şerîye Sicil Defterinde Geçen Lakaplar

Lakab	Lakabın geçtiği Sayfa Numarası	Lakab	Lakabın geçtiği Sayfa Numarası
Açıkgözlü	2b	Çiçekcizâde	28b
Tuğlu Oğlu	17b	Köse Yakuboğlu	30a
Oruç Oğlu	17b	Ahdi Billah oğlu	30a
Aylakoğlu	17b	Nârif Oğlu	31a
Tabağoğlu	23b	Kürtoğlu	31b
Kostakoğlu	25a	Solgan Oğlu	42a
Gülegözoğlu	25a	Otoscakoğlu	46a
Şehrimanoğlu	26a		

5. SONUÇ

H. 1250-1251, M. 1834-1835 yıllarını kapsayan 2119 Numaralı Şeriye Sicil Defteri 46 varaktan oluşmaktadır. Defterin Transkripsiyonu sonucunda 97 adet hükme ulaşılmıştır. Bazı bilgiler daha anlaşılır hâle getirmek için tablolaştırılmıştır.

Defterimizde o döneme âit iktisadi hayat, ticaret, hukuki düzenlemeler, verâset konuları, arazi anlaşmazlıkları, köy ve mahalle isimleri, Viranşehir Sancağının 19 adet kazası, o dönemde kullanılan para ve değerli takılar, âletler, hayvan isimleri, kereste çeşitleri ve savaşlarda yaralanmış veya hastalanmış askerlerin emekliliğe sevk edilmesi konuları dikkat çekmektedir. Emekliliğe sevk edilen askerlerin hangi savaştan hangi rahatsızlığı olduğu da belirtilmiştir. Mesela Zağfiranborlu'lu Emin Oğlu Feyzi Istrancada bir muharebede sağ omuzundan yaralanmış ve emekli edilmiştir.

Defterimizde verâset konusu beş yerde geçmektedir. Terekede geçen giysi isimleri Aba, Dizlik, Fes, Kuşak, Külâh, gömlek, Sarık, Entari, Yemeni, Heybe, Şalvar ve Yelek olarak verilebilir. Ayrıca yine terekede geçen eşya isimleri Tencere, Sahan, Tava, Bakraç, Tas, Sini, İbrik, Güğüm ve Kazan şeklindedir.

Defterimizde kereste çeşitlerinden 15 hükümde bahsedilmektedir. Her bir ağaç cinsinden ne imal edileceği ve hangi amaçla kullanılacağı, hangi kazadan kaç adet getirileceği yazmaktadır. Bölge halkı vergi karşılığında kereste tedârik etmektedir. Kestiği kereste karşılığı vergisinden düşülmektedir. Kereste çeşidi olarak Omurga meşe, Koğuş Meşe, Praçol, Karaağaç, Dişbudak, Voltalı Meşe, Gürgen, Lata-i Kebir Meşesayabiliriz. Bu kereste çeşitleri kalyon-u hümayun için imal edilmiş ve üç anbarlı Mahmudiye'nin tamiri için de kullanılmıştır.

Defterimizde mesela ticari hayatta Kasapların karşılaştıkları zorluklar tespit edilip konuyla ilgili tedbirlerin alındığı ifade edilmektedir. Defterimizde yine merkezden bilgilendirme amaçlı yazılar ve kazaların ödemesi gereken vergilerin nasıl, ne şekilde ve ne zamana kadar ödeyeceklerine dair ilgili emir ve yazılar mevcuttur.

Biraz önce zikredildiği gibi askerde yaralanan ve emekli edilen askerlerin tüm ihtiyaçları devlet tarafından karşılanmış ve güvence altına alınmıştır. Defterimizde askerde emekliliğe sevk edilen asker sayısı 18'dir. Bu askerlerimizin hepsi vatan ve millet hizmetinde değil sakat kalmayı ölmeyi bile göze alabilecek bir inanç ve şuurla görevlerini yapmışlardır.

Sonuç olarak 2119 Numaralı Şeriyye Sicil Defteri o dönemdeki (M.1834-1835) Viranşehir Sancağı'nı özelde de Safranbolu kazasını bizlere sunmaktadır. Biz de yaptığımız bu detaylı çalışma sayesinde geniŐ bilgilere ulaŐtık ve bu eseri yazdık.

KAYNAKÇA

- Ana Britannica**, (1994) “Safranbolu Maddesi”, C: 27, İstanbul.
- AKGÜNDÜZ, AHMET (1998) **Şer’iyye Sicilleri-I**, İstanbul: TTK Yayınları.
- AKGÜNDÜZ, AHMET (2009) “İslâm Hukukunun Osmanlı Devleti’nde Tatbiki”, **İslâm Hukuku Dergisi**, S: 14, Ankara: Dumat Ofset.
- AŞIKPAŞAZADE, (1992) **Aşıkpaşaoğlu Tarihi**, (Haz: Nihal Atsız), İstanbul: MEB Yayınları.
- AYDIN, MEHMET AKİF (2009) “Osmanlı Hukuku’nun Genel Yapısı ve İşleyişi”, **Türkler Ansiklopedisi**, Cilt 10, B.M. Eğitim ve Kültür Kurumu Türkiye Milli Komisyonu, Türkiye’nin Miras Alanları, Ankara
- BAYINDIR, ABDÜLAZİZ (2015) **İslam Muhakeme Hukuku**, İstanbul: Süleymaniye Vakfı Yayınları.
- ÇETİN, VEDAT (2012) **2156 Numaralı Safranbolu Şer’iyye Sicili 1323-1324/1905-1906 (Değerlendirme, Transkripsiyon)**, (Yüksek Lisans Tezi), Karabük Üniversitesi, Karabük
- DENİZ, ŞEFAATTİN (2016) **Safranbolu İzzet Mehmed Paşa ve Dönemi**, İstanbul: Bilge Kültür Sanat Yayınları
- DEVELİOĞLU, FERİT (1962) **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat**, Ankara. Doğu Matbaası.
- EMECEN, FERİDUN (2003) “Taraklıborlu’dan Safranbolu’ya Bir Müze-Şehrin Doğuşu ve Yükselişi”, **I. Ulusal Tarih İçinde Safranbolu Sempozyumu** (4-6 Mayıs 1999), Ankara: TTK Yayınları.
- ERSOY, HÜSEYİN LÜTFİ (2007) **Hicri 937 Miladi 1530 Yılı Muhasebe-i Vilayet-i Anadolu Defterinde Taraklı-Borlu Kazası (Safranbolu) Köyleri ve Vakıfları** (500 Yıl Önce Karabük Safranbolu Eflani), İstanbul: Atak Matbaası, S.14
- GÜMÜŞOĞLU, ZAHİD (2006) **Safranbolu Kazasının Sosyo-Ekonomik Yapısı** (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, İstanbul
- GÜNAY, REHA (1998) **Türk Ev Geleneği ve Safranbolu Evleri**, İstanbul: YEM Yayınları
- HOCA Sadettin Efendi, (1999) **Tacü’t-Tevarih**, (Haz: İsmet Parmaksızoğlu), C: II, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- KARACAKAYA, RECEP; YÜCEDAĞ, İSMAİL; YILMAZ, NAZİM (2012) **2123 Numaralı Şer’iyye Sicili, Safranbolu Araştırmaları Yayınları**

KARACAKAYA, RECEP; YÜCEDAĞ, İSMAİL; KILAVUZ; BÜLENT, NURİ (2013) **Safranbolu Kitabeleri**, İstanbul: Safranbolu Araştırmaları Merkezi Yayınları

KARAKAYA, EMRE (2017) **2114 Numaralı Safranbolu Şer'iyeye Sicil Defterinin Transkripsiyonu**, (Yüksek Lisans Tezi), Karabük Üniversitesi, Karabük

Kastamonu Vilayeti Salnamesi, (1286-1298) Dersaadet.

KÖSTÜKLÜ, NURİ (1996) **Yalvaç'ta Aile (1892-1908)**, Konya: Günay Ofset s.282-283

NEŞRİ, MEHMET (1995) **Kitâb-ı Cihan-nümâ (Neşrî Tarihi)**, (Yayımlayanlar: Faik Reşit Unat, Mehmed Altay Köymen), C: II, Ankara: TTK Yayınları.

ONGAN, HALİD (2013) **Ankara Şer'iyeye Sicili**, XII. Kasım, Ankara: TTK Yayınları

OSTROGORSKY, GEORGE (1995) **Bizans Devleti Tarihi**, Ankara: TTK Yayınları.

ÖZTÜRK, SAİD (1995) **Asker-i Kassama Ait Onyedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri**, İstanbul: OSAV Yayınları.

SOYTÜRK, ZÜBEYDE (2013) **2118 Numaralı Safranbolu Şer'iyeye Sicili'nin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi**, (Yüksek Lisans Tezi), Karabük Üniversitesi, Karabük

TÖNÜK, VECİHİ (1945) **Türkiye'de İdare Teşkilâtı**, Seri:3, Sayı: 1, Ankara.

TURAN, OSMAN (1996) **Selçuklular Zamanında Türkiye**, İstanbul: Boğaziçi Yayınları.

UZUNÇARŞILI, İSMAİL HAKKI (1994) **Osmanlı Tarihi**, C.1, Ankara: TTK Yayınları.

YAZICIOĞLU, HULUSİ (1998) **Safranbolu Tarihine Ait Belgeler ve Kaynaklar**, Ankara: Safranbolu Hizmet Birliği Kültür Yayınları Volkan Matbaası.

YAZICIOĞLU, HULUSİ (2001) **Küçük Osmanlı'nın Öyküsü Safranbolu Tarihi**, İstanbul: Şa-To Yayınları.

ÖZGEÇMİŞ

Rıza Ulusoy 01.11.1966 tarihinde Eflâni’de doğdu. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden 1991 yılında mezun oldu. Aynı yıl Rize İmam Hatip Lisesine Meslek Dersleri Öğretmeni olarak göreve başladı. 1993 yılında Karabük’e atandı. Hâlen görevine Safranbolu Fatih Sultan Mehmed Anadolu Lisesi’nde devam etmektedir. Evli bir çocuk babasıdır. Orta derecede İngilizce ve Arapça bilmektedir.

